

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFCANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATEDRALSKOLE

1898

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

AARHUS KATEDRALSKOLE.

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATEDRALSKOLE

1898.

INDHOLD:

- I. Fra »Regenburgs Samling« (III) ved Overlærer J. Hoffmeyer.
- II. Skolefterretninger ved Rektor C. Dahlenborg.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

AARHUS.

LAURITZ BECHS BOGTRYKKERI.

MDCCCXCVIII.

- Ueber das Princip der Garantien für die Hrz. Holstein u. Lauenburg nebst Schleswig. Hamburg 1857.
- »Fædrelandet«, Nr. 254, 2. Nov. 1857. (Heri: Det danske Cabinets Circularnote ang. det holsteen-lauenborgske Anliggende.)
- Anders Sandøe Ørstedes Lösung der dänisch-deutschen Frage. Kiel (Decbr.) 1857.
- Die holsteinische Sache im Jahre 1857. Hamburg 1858.
- Die Verhandlungen der schleswigschen Ständeversammlung, Sprache, Nationalität, Verwaltung u. staatsrechtliche Verhältnisse des Herzogthums betr. (Aus den Verhandl. d. schlesw. Ständevers. pr. 1856—57.) Weimar 1857.
- (*Rosenberg, C. F. W. M.*) Det holsteenske Forfatningsudvalgs Betænkning, og hvad deraf følger, af *C. R.* Kbh. 1858.
- Raasløff, H. J. A.* Die Verfassungs-Zustände der dänischen Monarchie u. der deutsch-dänische Conflict. Kph. 1858.
- (*Zahle, P. C.*) Om Holsteens Udsondring. Et Par Ord til Landsmænd fra Forfatteren til Skriftet »Prinds Christian«. Kbh. 1858.
- Widerlegung der Vorwürfe, welche das kgl. dänische Ministerium der holsteinischen Ständeversammlung gemacht hat. Von *einem sachkundigen*. Hannover 1858.
- Bemerkungen zu dem dänischen Memorandum in Betreff der finanziellen Beschwerden Holsteins. Hamburg 1858.
- Thomsen, A. T. (Oldenswort)*. Sendschreiben an den Herrn Prof. Fenger in Kph. Itzehoe 1858.
- (Om den dansk-tyske Strid), »Times«, 17 Febr. 1858.
- Hvad der bør være Maalet for Danmarks Politik er Personal-Union mellem Danmark, Slesvig og Holsteen-Lauenborg. (Jylland i Febr. 1858.) Kbh 1858.
- (*Tienroth, Chr.*) Danmarks nærværende Stilling belyst ved et Henblik paa Fællesforfatningen og de sex Holsteneres Andragende i Rigsraadet af Forf. til: En Kjendelse i Striden om Arvefølgesagen. Kbh., Febr. 1858.
- Die letzte Note der dänischen Regierung an den Bundestag. I »Flensburger Zeit«, 31. März, 1858.
- Ripperda, F. Freiherr. Zur Revision der Verfassung für die gemeinschaftlichen Angelegenheiten der dän. Monarchie. (April 1858.) Kph. 1858.
- Zur dänisch-deutschen Frage. Von *einem deutschen Gesamtstatsmann*. Kph., Juni, 1858.

- Deutschland u. Dänemark. Die Lebens- u. Zukunftsfrage für den deutschen Bund. Von *einem gewesenen Minister*. 2. Abdr. Frankfurt, Anfang Juli, 1858.
- Erklæring ang. Forbundsbeslutningen af 20. Maj 1858 afgiven af den danske Gesandt d. 15. Juli 1858. Kbh. 1858. 4.
- Die Aufgabe der holsteinischen Stände III. I »Hamburger Nachrichten«, 30. Debr. 1858.
- Ausschusz Bericht über den Entwurf eines Gesetzes betr. die Verfassung des Hrz. Holstein. Erstattet Itzehoe, d. 2. März 1859.
- Ausschusz Bericht über den Antrag des akademischen Consistoriums der Universität zu Kiel. Erstattet 5. März 1859. Itzehoe 1859. 4.
- Bedenken der Holstein. Ständeversammlung an den König über den Entwurf eines Gesetzes, betreffend die Verfassung des Hrz. Holstein. D. 11. März 1859. Itzehoe. 1859. 4.
- Einige Worte über den Antrag d. holstein. Ständeversammlung in Betreff der Gesamtstaatsverfassung. Weimar 1859.
- Beseler, Willh.* Die Verfassungsfrage in der holstein. Ständeversammlung. Zur schlesw.—holstein. Sache. März 1859. Braunschweig 1859.
- Fedderson, Fr.* Om de tydske Noter som Grundlag for den holsteenske Stænderforsamlings Betænkning i Forfatningssagen. Kbh. 1859.
- Sponneck, W. C. E.* Den holsteenske Stænderforsamling og Forfatningssagen. Kbh. 1859.
- Beck, C.* Betragtninger tildels foranled. v. Grev Sponnecks Afhandling »Den holsteenske Stænderforsaml. o. s. v.« Kbh. 1859.
- Madvig, I. N.* De holsteenske Stænders Forfatningsforslag og Grev Sponneck. Kbh. 1859.
- Der Verfassungsvorslag d. holstein. Stände u. Graf Sponneck. Kph. 1859.
- Betragtninger over det tydske Forbund og Holsteen og vor Stilling til dem. Af *Svend Felding* (o: *P. I. Winstrup*.) Kbh. 1859.
- (*Zahle, P. C.*) Slesvigs Deling. Et indstændigt Alvorsord til Landsmænd fra Forf. t. Skrifterne »Prinds Christian« og »Holsteens Udsondring«. (Fort. dat. Efteraaret 1859.) Kbh. 1860. — 2. uforandr. Oplag. Sst. o. A.
- Zahle, P. C.* Die Aussonderung Holsteins u. die Theilung Schles-

- wigs. 2. Abhandl. v. Verf. d. dän. Schrift »Prinds Christian«. Uebers. u. m. Anm. versehen von *einem deutschen Schleswiger*. Kph. 1860.
- Raasløff*, H. J. A. Die deutschen Forderungen u. die dänische Monarchie. (Fort. dat. Aug. 1859). Kph. 1859.
- Hansen, C. N. D. Die Verfassung der dänischen Monarchie. Ein Versuch. (Fort. dat. 2. Octbr. 1859.) Heide 1859.
- Der endliche Friede mit Dänemark oder die Zukunft der dänischen Gesamtmonarchie. Volksstimmen aus Holstein. Im Octbr. 1859. Hamburg 1860.
- A. Hansen aus Grumbye in Angeln im Reichsrath zu Kph. im Octbr. 1859. Hamburg 1860.
- Die von der dänischen Gesandtschaft in Frankfurt am 2. Novbr. d. J. überreichte Note. I »Flensb. Zeit.«, Nr. 269, 18 Novbr. 1859.
- Gemeinsame Rechte Holsteins u. Schleswigs. Nach den kgl. Erlassen vom 6. Novbr. 1858. Mit Beilagen A. B. C. D. (Fort. dat. Decbr. 1858.) Hamburg 1859.
- Die Wahlen zur schleswigschen Ständeversammlung im Jahre 1860 Beleuchtet u. zusammengestellt v. *einem Schleswiger*. Hamburg 1861.
- Slesvigsk Adresse med haandskrevne Bemærkninger og den »Heibergske Sag«.
- Slesvigsk Adresse. I »Dagbladet«, 14. Febr. 1860.
- Die schleswigsche Adresse (Jan. 1860) veröffentlicht zur Beherzigung für alle, die ein Mitgefühl für die Bedrängnis der deutschen Schleswiger haben. Meinungen 1860.
- Adresse fra Angel til den slesvigske Stænderforsamling, 18. Febr. 1860. Udsnit af »Altonaer Mercur«, 23. Febr. 1860.
- Forslag t. en Loyalitetsadresse til Kongen indgivet i den slesvigske Stænderfors. Udsn af »Dagbladet«, 12. Marts 1860.
- Forslag t. en Loyalitetsadresse t. Hs. M. Kongen (dat. Flensb. 2. Marts 1860). 4.
- Proposition betreff. einer Loyalitetsadresse an Se. M. den König (dat. Flensburg, 2. März 1860). 4.
- Die »Holsteinische Frage« u. der jüngste Act derselben. Mit Actenstücken. Zur Orientirung ein politisch—staatsrechtliches Resumé m. geschichtlichen Rückblicken von einem Publicisten a. D. Hamburg (März) 1860.
- Sange (ved et Festgilde i Aabenraa d. 30. Marts 1860) i Anledning af de Stænderdeputeredes Hjemkomst. Aabenraa.

- Actenmässige Zusammenstellung der wichtigsten Verhandlungen der schleswigschen Ständeversammlung im Jahre 1860. Hamburg 1860.
- Vollständige stenographische Berichte über drei Petitionen des Hrz. Schleswig betreffend im Hause der Abgeordneten am 3. u. 4. Maj 1860 nebst Kommissions-Bericht. Berlin 1860.
- Det slesvigske Spørgsmaal i det preussiske Deputeretkammer. Sænsk. Aftr. af »Dagbladet«. Kbh. 1860.
- Renck, D. A.* Zur Verfassungsfrage der dänischen Monarchie. Altona (6 Juli) 1860.
- Harald Cimber* (o: *P. C. Zahle*)! Hvad Jyden tænker om vore politiske Forhold. Udg. af *P. C. Zahle*. Kbh. 1860.
- Gedanken eines Jüten in Betreff d. politischen Verhältnisse seines Vaterlandes. Herausgeg. von *P. C. Zahle*. Aus dem Dän. übers. (Oversætterens Fort. dat. 26. Decbr. 1860.) Weimar 1861.
- Goldschmidt, M.* Danmarks Stilling i Øjeblikket. I »Hjemme og ude«, Nr. 1, 5. Jan. 1861.
(Rigsdagens Adresse af 16. Jan. 1861.)
- Das Bundesrecht u. die Bundesexecution. I »Flensb. Zeit.«, 1., 2., 4., 5., 6. Febr. 1861.
- Die Erklärung des dänischen Gesandten in Frankfurt vom 7. Febr. 1861. I »Flensb. Zeit.«, 16. Febr. 1861.
- Dirckinck-Holmfeld, C.* Betænkning om Striden med Tydskland, om Executionen og Krigen. Kbh., 12. Febr. 1861.
- Til Situationen af 8. 6. 1861. Jan.—Febr. Kbh. 1861.
- Entwurf eines Gesetzes betreffend die provisorische Stellung des Hrz. Holstein. Motive zu diesem Gesetze. I »Altonaer Nachrichten«, 9. März 1861.
- Den holsteenske Budgetsag (Conseilpræsidentens allerund. Beretn. og Hr. Raasløffs »Tilsvar«). Udsn.
- Die Politik der dänischen Regierung u. die »Misverständnisse«. Ein Beitrag zur Würdigung des Budgetstreits. Hamb. 1861.
- The policy of the danish government and the »Misunderstandings«. A key to the budget-dispute. Transl. from the German. Hamb. & London 1861.
- La politique du gouvernement danois et les »malentendus«. Mémoire pour servir à l'appréciation du conflict budgétaire. Hamb. & Paris 1861.

- Dirckinck-Holmfeld, (C). Budget-Fælden i Itzehoe, Raasløff—Hall, Lord John Russell og Carl Scheel-Plessen. Beretn. m. Commentar om Slutningsforhandlingen i Itzehoe. Kbh. April 1861.
- Hjort, Peder.* Om den ængstelige Usikkerhed hos så mange iblandt os, hvad de første statsretlige Begreber angår. (D. 15. April 1861.) Kbh. 1861.
- Dänemarks innere Politik im Widerstreit m. seiner äusseren Politik. Beleuchtet m. Bezug auf die gegenwärtige Crisis. Hamburg (Maj) 1861.
- Leth, F. H. T.* Danmarks Riges Grundlov og Hrtgd. Slesvig. Kbh. 1861.
- J. H. Forfatningsstriden og dens Løsning. En politisk Betragtning. Sidst i Maj. Kbh. 1861.
- »Das Friedensprojekt der Theilung Schlesiens« og »Die diplomatische Correspondenz in der holstein. Frage.« I »Norddeutscher Grenzboten«, 9. Juni 1861.
- Die Depesche des Freiherrn v. Schleinitz an den Grafen Bernstorff in London vom 19. Juni 1861. I »Flensb. Zeit., 22. Aug. 1861.
- Dirckinck-Holmfeld, C.* Actenstücke in Sachen des dänischen Pöbels wider Baron C. Dirckinck-Holmfeld, nebst Ansichten über die jetzige Sachlage des deutsch—dänischen Streits. Hamb. & Lpz. Juli 1861.
- Lehmann, Orla.* Imellem Sessionerne. Et Par Lejlighedstaler. Vejle (Juli) 1861.
- Slesvigske Provinsialstænder. I »Fædrelandet«, Aug.—Sptb. 1861.
- Correspondence respecting the affairs of the duchies of Schleswig and Holstein 1860—61. Presented to the Parliament. London 1861. Fol.
- Depechevexelen m. Tydskland og Ministeriets Standpunkt. Aftryk af »Fyens Avis«. Odense, Jan. 1862.
- Depeche fra d. kgl. danske Udenrigsminister til den kgl. danske Gesandt i Berlin. I »Fædrelandet«, Tillægsblad til Nr. 10, 13. Jan. 1862.
- Note des Grafen von Bernstorff an den Gesandten von Balan in Kph. vom 8. Febr. (1862). I »Flensb. Zeit.«, 19. März 1862.
- Protestnote des Grafen v. Bernstorff an den kgl. preussischen Gesandten in Kph. vom 14. Febr. 1862. I »Flensb. Zeit.«, 20. März 1862.

- Slesvigs Incorporation. I »Fædrelandet«, Nr. 31, 39, 1862.
- Note des dänischen Bundestagsgesandten, Hern v. Bülow, an den Præsidualgesandten Hrn. von Kübeck vom 19. März 1862. I »Flensburg. Zeit.«, 10. Apr. 1862.
- Vortrag des Ausschusses für die holstein. Angelegenheit u. der Executions-Commission in der Bundestagssitzung vom 13. März 1862. I »Flensb. Zeit.«, 28. März 1862.
- Et Bidrag til Slesvigs Deling. I »Kronen«, Nr. 3, 15. Marts 1862.
- Der deutsche Bund, Holstein u. Dänemark. Eine Erörterung d. politischen Zeitfrage m. Benutzung veröffentlichter amtlicher Documente. Lpz. 1862.
- E. M.* (o: E. Manicus). De germanistiske Ideers Udvikling og Fremgang i vort Aarhundrede. En Skizze. Udsn. Kbh. (1862?)
- Depeche fra d. kgl. storbritanniske Udenrigsminister til den kgl. storbritt. Gesandt i Kbh., Mr. Paget, d. d. London, d. 24. Sptbr. 1862. (P. engelsk.)
- Depeche fra d. kgl. danske Udenrigsminister t. den kgl. danske Gesandt i London, Kammerherre Bille, d. d. Kbh. d. 15. Octbr. 1862. 4.
- Depeche des kgl. dän. Minister d. auswärt. Angelegenheiten an den Kammerherrn. Quaade, kgl. dän. Gesandten an kgl. preuszischen Hofe, d. d. Kph, d. 6. Novbr. 1862. 4.
- Depêche adressée par le ministre des affaires étrangères d. S. M. le roi de Danemarck à Msr. de Bille, ministre de Danemarck à Londres, d. d. Cph. 5. Jan. 1863.
- (Pakke Aviser med Artikler om Stændersforsamlingen 1863.)
- Kryger, Hans Andersen.* Mit Forslag t. Grundlov for Danmarks Riges Fællesanliggender. Nogle politiske Betragtninger. Haderslev 1863.
- Stenografisk Beretn. om Forhandl. v. Mødet i Casino den 28. Marts 1863.
- Die Erklärungen des dänischen Bundestagsgesandten bei der Abstimmung in Frankfurt am 9. Juli 1863. I »Flensb. Zeit.«, 20. Juli 1863.
- Die Motivirung der Bundesbeschlüsse vom 9. Juli 1863. I »Flensburg. Zeit.«, 24. Juli 1863.
- Betænkning (afgivet i Forbundsforsamlingens 28. Møde d. 19. Sptbr. 1863.) U. S. o. A. 4.
- Forhandlingerne med Preussen i Octbr. og Novbr. 1863. Beretn.

- fra Rigsraadets Folkethings Udvalg af 19. Marts 1864.
Afgiven 23. Aug. 1864. Kbh.
- Forhandlingerne med Preussen i Octbr. og Novbr. 1863. I »Dag-
bladet«, 25. Aug. 1863.
- Saxo politicus*. Kort Udsigt over Danmarks Historie i 1864—65.
Kbh. 1863.
- (Slesvigske Deputeredes Udtalelser om Slesvigs Stilling til Hel-
staten og Rigsraadet. En Pakke Aviser fra 1861—63.)
Fra d. 8. Sptbr. til d. 18. Novbr. 1863. Et Tilbageblik. (Fort.
dat. 19. Apr. 1865.) Kbh. 1865.

Kong Frederik VII's Død. — Edsaflæggelse.

- (Korrespondence fra »Sterup in Angeln« af 10. Nvbr. ang. Kongens
Rejse. I »Flensb. Zeit. 11. Nvbr. 1863«.)
- Forchhammer, P. V.* Gedächtnisrede bei der Todtenfeier Fried-
richs VII in der akadem. Aula zu Kiel. Kiel 1863.
(En Pakke Aviser med Meddelelser om Frederik VII's Død og
Christian IX's Tronbestigelse).
- (Proklamation fra Christian IX til Holstenerne. I »Gesetz u.
Ministerialblatt für Holstein u. Lauenb.« 1863.
- (Om Troskabsedens Aflæggelse 20. Nvbr. 1863).
- (Forskellige Skrivelser og Formularer ang. Edsspørigmaalet
1863—64.)
- Schrader, L.* Kirchengebet u. Huldigungseid. Eine Bitte um
Belehrung. (1. Dcbr. 1863). Kiel 1863.
- Baumgarten, M.* An meine ehemaligen holsteinischen Amts-
brüder (18. Dcbr. 1863). Rostock 1863.
- Lüdemann, C.* Die Geistlichen Holsteins u. die kirchliche Für-
bitte. Kiel 1863.
- F. W. V. (p: Vendt, F. W.)* Christian IX Treueid für Schlesw.-
Holstein ein Meineid. Eine Studie für den Kgl. Däni-
schen Minister Hall von einem unter den vielen
Eidsverweigeren. (Fort. dat. 13. Dcbr. 1863). Rends-
burg 1864.
- Schultze, Th.* Der Homagialeid für König Christian IX. Ein
Wort zur Abwehr von Verdächtigungen. Lpz. 1864.

- Schrader, L.* Kirchengebet u. Huldigungseid. Vormals Bitte, nunmehr Replik. Kiel 1864.
- Rendtorff, H.* Die Kreuzzeitung u. die Holsteinische Geistlichkeit. Kiel 1864.

Novemberforfatningen.

- Om Udkastet t. Grundlov f. Danmarks og Slesvigs Fællesanliggender og det dertil hørende Udkast t. en Valglov. Af en Tilhører. Kbh. 1863.
- Udkast til Grundlag for Udarbejdelse af en Betænkning over Udkast til Forfatningslov. (D. 16. April 1862). Kbh.
- Grundlov for Kongeriget Danmarks og Hertugdømmet Slesvigs Fællesanliggender af 18. Nvbr. 1863. Kbh.
- Explanation of the Danish question with translations of the constitution of November 18 , 1863 and other state papers. London 1864.

Forbundseksekutionen i Holsten.

- (En Pakke Aviser med Meddelelser om Forbundseksekutionen i Holsten, [Debr. 1863]).
- Die Bundesexecution u. was wir Schlesw.-Holsteiner dabei zu thun haben. 2. Aufl. Hamburg 1863.

Prætendenten »Friedrich VIII«.

- (Om »Friedrich VIII« i slesvigske Aviser, Nvbr. 1863).
- Herzog Friedrich von Schleswig-Holstein. (M. Portr. og Fotogr.)
I »Omnibus Nr. 52 1863«.

- Huldigungs Adressen an S. Hoh. Friedrich VIII von Schlesw.-Holstein aus dem Hrz. Holstein. Eingegangen seit d. 20. Nvbr. 1863. Kiel 1864.
- Huldigungs Adressen an S. Hoh. Friedrich VIII von Schlesw.-Holstein aus dem Hrz. Schleswig. Eingegangen seit Dcbr. 1863. Kiel 1864.
- »Herzog Friedrich VIII, von Schlesw.-Holstein«. I »Dagbladet 9. Dcbr. 1863«.
- (Om Augustenborgerne. I »Flensb. Zeit. 2., 4., 6., 8. Jan. 1864«).
- Der rechtmässige Landesherr u. der Usurpator. Ein Wort aus Holstein an die Schieswiger. Mitte Jan. 1864. u. S. Augustenborgsk Brevvexling (i 1864). I »Dagbladet, 5. Nvbr. 1865«.
- Ribbeck, O.* Uebermuth (Hybris). Rede zur Feier des Geburtstages Sr. Hoh. des Herzogs Friedrich VIII an der Christ.-Albrechts Universität om 6. Juli 1864. Kiel 1864. 4.

Londotraktaten og Garantierne af 1720.

- Besler, Georg.* Die englisch-französische Garantie vom Jahre 1720. M. Anlagen. (Fort. dat. 10. März 1864). Berlin 1864.
- Hünel, C.* Die Garantien der Grossmächte für Schleswig. Lpz. 1864.
- Die Berufung der Dänen auf das Jahr 1721. I—V. I »Altonaer Nachrichten, 15.—22. März 1864«.
- Le traité de Londres. Cph. 1863.
- v. Warnstedt, A.* Schlesw.-Holsteins Recht, Deutschlands Pflicht u. der Londoner Tractat. 2. Aufl. Hannover 1863. — 3. Aufl. Sst. 1864. (Forbudt i Slesvig 21. Jan. 1864).
- Mommsen, Friedr.* Die Nichtigkeit des Londoner Vertrages vom 8. Maj 1852. Göttingen (Dcbr.) 1863.
- Lorentzen, Karl.* Der Londoner Traktat vom 8. Mai 1852 (Fort. dat. 28. Dcbr. 1863). 2. Aufl. Lpz. 1864.
- Ueber das Verhältnisz Deutschlands zum Londoner Vertrag. Vortrag des Ausschusses für die Holstein-Lauenbur-

gische Verfassungsangelegenheit. Zur 9. Bundestags-Sitzung vom Jahr 1864. Lpz. 1864.

Crawshaw, Geo. Der Londonner Tractat vor dem Richterstuhle der öffentl. Meinung in England. Vortrag. Uebertragung (aus dem Newcastle daily Journal d. 3. Febr. 1864). Bremen 1864.

Arvefølgen.

v. Malortie, C. Dem Recht die Ehre. Ein Blick nach rückwärts u. ein deutsches Wort für die gekränkten Rechte Schlesw.-Holsteins u. des Herzogs Friedrich. (Fort. dat. 24. Nvbr. 1863). Halle 1864.

Der zweite augustenburgische Erbfolgekrieg. I »Flensb. Zeit. 27. Nvbr. 1863«.

v. Wietersheim, Eduard. Die Tagesfrage. Zur geschichtlichen u. rechtlichen Beleuchtung der Schlesw.-Holstein. Erbfolge u. Verfassung. (Fort. dat. 18. Dcbr. 1863). Dresden 1864.

Dirckinck-Holmfeld, C. Wer hat Recht König Christian IX oder der Augustenburger? Zur Beleuchtung der Situation. Dcbr. 1863. Altona.

Zachariä. Staatsrechtliches Votum über die Schleswig-Holstein'sche Successions-Frage u. das Recht des Augustenburgischen Hauses. Göttingen (Dcbr.) 1863.

Esmarch, Karl. Die Legitimität in Schlesw.-Holstein. Gedrängte Darstellung der historischen Ereignisse, auf welchen das Staatsrecht u. die Staatserbfolge der Hr. beruhen 2. Aufl. Prag 1863.

Herzog Friedrich VIII von Schlesw.-Holstein u. sein gutes Recht. (Fort. dat. »Christabend« 1863). M. dem Porträt d. Herzogs. Darmstadt 1864.

Siefert, Otto. Die Staatserbfolge im Hr. Lauenburg erörtert. (Fort. dat. Jan. 1864). Hamburg 1864.

Greil, Franz Haver. Die Erbfolge in den Hr. Schleswig u. Holstein, in der Volksversamml. zu Passau am 23. Jan. besprochen. Passau 1864.

- Michelsen, A. L. I.* Ueber Schleswig-Holsteinische Staatserbfolge. Ein Rechtsgutachten. Gotha (Jan.) 1864.
- Hälschner, Hugo.* Staatsrechtliche Prüfung der gegen das Thronfolgerecht des Augustenburgischen Hauses erhobenen Einwände. M. bes. Berücksicht. des Perniceschen Gutachtens. Nebst einer Beilage; Eine Urkunde aus d. Oldenburgischen Staatsarchiv. Bes. Abdr. Berlin 1864.
- Der rechtmässige Landesherr u. der Usurpator. Ein Wort aus Holstein an die Schleswiger. U. S. 1864.
- Waitz, Georg.* Das Recht des Herzogs Friedrich von Schlesw.-Holstein. 5. Aufl. Göttingen 1864. — Af en anden Udgave m. Titel: »Frederik VIII, Hertug af Slesvig-Holsteen« havet 2 Oplag, hvoraf det 2. trykt i Göttingen 1864.
- Berlien, I. H. Fr.* Die Sonderburg-Augustenburgischen Erbanprüche u. die Rechte der Krone Dänemarks. Kph. 1864.
- Rapport du Baron de Pfordten sur la succession dans le Schlesw.-Holstein. Traduction. Francf. s. l. M. 1864.
- Hälschner, Hugo.* Das Thronfolgerecht des fürstl. Hauses von Schlesw.-Holst.-Sonderburg-Augustenburg in den Hrz. Schlesw. u. Holst. übersichtl. dargestellt. Nebst einer Beilage. Bonn 1864.
- Majer, Gust.* Die dänisch-deutsche Verwicklung dargestellt nebst einer genealogischen Beleuchtung der dänischen Erbfolgefrage. Stuttgart 1864.
- Frantz, C.* Der dänische Erbfolgestreit u. die Bundespolitik. Berlin 1864.
- Clement, K. I.* Schlesw.-Holsteins Rechte und rechtmässiger Landesherr. Altona 1864.
- Urkundliche Darlegung der besondern Successionsrechte des Hrz. Schlesw.-Holst.-Sonderburg. Hauses auf den vormals Gottorfischen Antheil des Hrz. Holstein. Gotha u. A. 4.
- C. Prz. z. I.* Der Holsteinische Erbfolgestreit u. das deutsche Bundesrecht. Frankf. a. M. 1864.
- Urkunden zur Beurtheilung der Sonderburgisch Augustenburger Erbanprüche. Hamburg u. A.
- Schultze, Th.* Die Wahrheit in der Holsteinischen Erbfolgefrage wider die Augustenburger Doctrin. Lübeck 1864.
- v. Warnstedt, A.* Das Recht der Erstgeburt in dem schlesw.-

- holsteinischen Fürstenhause. Eine Kritik mehrerer Gegenschriften. Hannover 1864.
- Michelsen, A. L. I.* Ueber Schleswig-Holstein. Staatserbfolge. Ein Rechtsgutachten. Gotha 1864.
- Michelsen, A. L. I.* Memoire contenant l'exposé des droits de succession de la maison de Sonderburg-Augustenbourg à la partie ci-devant Gottorpienne du duché de Holstein. Stuttgart 1864. 4.
- Dirckinck-Holmfeld, C.* Kritik der Scheingründe für die Erbfolge der Collateralagnaten in Holstein, zur Widerlegung der Ansichten der Zachariae, Michelsen, Esmarch usw. Hamburg, Jan. 1864.
- Votum des Kgl. bayerischen Bundestagsgesandten v. der Pfordten über die Erbfolge in Schlesw.-Holstein. (12. März 1864). (1. Aufl.) Braunschweig 1864. — 2. m. Einl. vers. Aufl. Sst. 1865.
- v. Warnstedt, A.* Staats- u. Erbrecht der Hz. Schlesw.-Holstein. Kritik der Schriften des Staatsraths Zimmermann u. des Geheimeraths Pernice. Hannover 1864.
- Aus A. v. Warnstedts Staats- u. Erbrecht der Hz. Schlesw.-Holstein. Hannover 1864.
- v. Warnstedt, A.* Erklärung über meine Schrift »Staatsrecht u. Erbrecht der Hz.« usw. I »Beilage zur Neuen preussischen Zeitung Nr. 135. 1864«.
- Pernice, Herbert.* Zur Würdigung der v. Warnstedtschen Schrift: Staats- u. Erbrecht der Hz. Schlesw.-Holst. Eine nothgedrungene Ehrenrettung. Halle 1864.
- Zoepfl, Heimr.* Rechtliches Gutachten über die Competenz der deutschen Bundesversamml. bez. der Successionsstreitigkeiten in deutschen regierenden Fürstenhäusern. (Fort. dat. April 1864). Lpz. 1864.
- v. Warnstedt, A.* Rechtsgutachten der deutschen Juristenfacultäten in der schlesw.-holsteinschen Successionsfrage, herausgegeben. (Fort. dat. 10. Juni 1864). Heft. I. Hannover 1864
- Hänel, Albert.* Das Recht der Erstgeburt in Schleswig-Holstein. Eine Kritik der Schrift »Die legitime Erbfolge in Schleswig-Holstein«. (Kiel d. 5. Juni 1864). Kiel 1864.
- Das Erbfolgerecht Herzog Friedrichs VIII auf die Hz. Schlesw.-Holst. Kiel 1865. 4.
- Sintenis.* Das agnatische Erbfolgerecht des Hzgl. Hauses Anhalt

- auf das Herz. Sachsen-Lauenburg u. das Land Hadeln. Cöthen 1864.
- Wippermann, Eduard.* Die dynastischen Ansprüche auf das Herz. Lauenburg skizzirt. Cassel 1864.
- Kaim, Isidor.* Die Staatserbfolge Herzogs Friedrich VIII im Herz. Lauenburg. Zugleich gegen Michelsen, Sintenis u. Wippermann. Dresden 1864.
- Ravit, Joh. Chr.* Untersuchungen über die Staatssuccession im Herz. Lauenburg, mit dem von der Schlesw.-Holstein-Lauenburgischen Kanzlei über diese Frage erstatteten Gutachten. Kiel 1864.
- Schulze, Herm.* Die Staatssuccession im Herz. Lauenburg. Hamburg 1864.

Agitationen for Schleswigholsteinismen efter Frederik VII's Død. 1863 64.

- Aus Schlesw.—Holstein an das Preuszische Haus der Abgeordneten. Von *einem bisherigen Mitgliede* der deutschen Fortschrittspartei in Preuszen und jetzigen Schlesw.—Holsteiner. (22. Novbr. 1863.) Berlin 1863.
- Die Herzogthümer seit dem 15. Novbr. 1863. 2. Abdr. Berlin. 1863.
- Die Weihe des Balemann--Monuments am 25. Octbr. auf dem Rendsburg—Neuwerker Friedhofe. Beilage zur »Flensburg. Zeit.«, Nr. 257, 4. Novbr. 1863.
- Schaefer, Arnold.* Das deutsche Recht an Schlesw.—Holstein. (3. Decbr. 1863.) 2. Abdr. Greifswald 1864.
- Droysen, Joh. Gust.* Kleine Schriften. Heft I. Zur schlesw.—holstein. Frage. (Fort. dat. 7. Decbr. 1863.) 2. verm. Aufl. Berlin (1863).
- Hülschner, Hugo.* Das Recht Deutschlands im Streite m. Dänemark. (Fort. dat. 9. Decbr. 1863.) Bonn 1863.
- Die Grävellsche Petition (vom 12. Decbr. 1863) in Sachen Schleswig—Holsteins an das preuszische Abgeordnetenhaus. Nebst deren Beilage: Für Schlesw.—Holstein seid auf der Hut! Lpz. 1864.

- Huber, V. A.* Zur schlesw.—holsteinischen Frage. (17. Decbr. 1863.) Nordhausen 1863.
- v. Retberg, R.* Ein Wort der Verständigung über die deutsche Bewegung u. ihre innere Nothwendigkeit. (17. Decbr. 1863.) München 1863.
- Waitz, Georg.* Rede über die schlesw.—holst. Angelegenheit geh. in einer Versamml. d. 19. Decbr. 1863. Göttingen 1863.
- Flamberg, Gottfr.* Schleswig—Holstein. 46 Lieder wider den Dänen. Erlangen 1863.
- v. Meerheimb.* Trutz Dänemark u. Kopenhagen. (Digt.) Dresden 1863.
- Memorandum on the Danish—German question. Decbr. 1863. London 1864.
- von Maack.* Kurzer Abrisz des Schleswigholsteinischen Staatsrechts, geschichtlich nachgewiesen. Hamburg (Decbr.) 1863. (M. en genealog. Tvl.)
- Schleswig—Holstein u. die Mittelstaaten. Aus Schwaben 20. Decbr. I »Die Grenzboten«, Nr. 32. Lpz. 1863.
- Verhandlungen der Mitglieder deutscher Landesvertretungen in Frankf. a. M., Montag d. 21. Decbr. 1863. Officielle Ausgabe. Frankf. a. M.
- (Om Schleswig—Holstein. I »Die Grenzboten«, Nr. 52, 24. Decbr. 1863.)
- Flugblätter des schlesw.—holstein. Vereins zu Erlangen. Nr. 1—5. (Nr. 1. 4. Aufl. Weihnachtsabend 1863. Nr. 2. 8. Aufl. 5. Febr. 1864. Nr. 3. 1864. Nr. 4. 31. März 1864. Nr. 5. 4. Aufl. 1864.) Erlangen 1863—64.
- Die ausländische Presse über den deutsch—dänischen Streit. I »Flensb. Zeit.«, 31. Decbr. 1863.
- Die schleswig—holsteinische u. die dänisch—deutsche Frage. (Kph. Sylvesterabend 1863.) Wien 1864.
- Die neueste Phase der Schlesw.—Holsteinischen Frage. Ein Flugblatt vom Baum der Erkenntnisz gefallen u. aufgelesen von *einem grosz-deutschen Anti-Koburger*. (Paa Omslaget: »Demokraten-Stimme aus der freien Schweiz zur Sache Schleswig—Holsteins.) Hamburg (1863).
- Tilbageblik paa 1863. I »Dannevirke«, 2.—7. Jan. 1864.
- Johansen, I.* Den Ene og de Mange. Prædiken paa Nytaarsdag 1864. Haderslev 1864.
- Keck, H.* Neujahrslied eines Schlesw.—Holsteiners am 1. Jan. 1864. Udsn. (1871).

- Schleswig—Holstein musz Deutsch bleiben! Antwort auf die »Demokraten-Stimme aus der freien Schweiz.« Hamburg u. A.
- Schäfer, Wilh.* Die deutschen Hrz. Schlesw.—Holst.—Lauenburg in ihrem staatlichen Verhältnisse zu Dänemark in geschichtlicher u. genealogischer Reihenfolge vorgeführt. Nebst Titelbild, Karte u. Wappen. (Fort. dat. 1, Jan. 1864.) Dresden 1864.
- Hansen, Jules.* L'état de l'opinion en Danemark. I „La France«, 4. Jan. 1864.
- Jamasch, R.* Vortrag über Schlesw.—Holstein. Gehalten am 4. Jan. 1864. Coburg 1864. (M. en genealog. Tvl.)
- Question des Duchès Danois. (Quarterly rewiew de Janv. 1864.) Traduction par le Baron D. Paris 1864.
- Den dansk—tydske Strid. Oversat efter »Quarterly Rewiew«. Christiania 1864.
- Det dansk—tydske Spørgsmaal løst overensstemmende med Retfærdighed, Londonner-Tractatens Ukrænkelighed samt Indvaanernes Lykke og Velfærd i Fremtiden. Af *en upartisk Sydslesviger*. Kbh. (Jan.) 1864.
- Majer, Gust.* Die jänisch—deutsche Verwicklung nach ihren Entstehungsgründen u. ihrem Verlaufe dargestellt nebst einer genealogischen Beleuchtung der dänischen Erbfolgefrage. (Fort. dat. 6. Jan. 1864.) Stuttgart 1864.
- Monrads Ministerium. I »Dagbladet«, 8. Jan. 1864.
- Grégoire, Ernst.* Le conflit Dano—Allemand jugé par l'histoire. (Extrait du Progrès, Echo de Paris, du 24. Jan. 1864.) Paris.
- Schleswig—Holsteins Recht u. die dritte Machtgruppe. Verhandlungen am 29. Jan. 1864 in Hannover. Hannover 1864. (En Pakke Aviser med Meddelelser om Oprøret i Holsten og dets Ledere. 1863—64.)
- Manicus, Cl.* Den dansk—tydske Strid. Bidrag til en Charakteristik af de mod Danmark rettede tydske Partibevægelser. Kbh. 1864.
- Ueber das Verhältniss Deutschlands zum Londoner Vertrag. Vortrag zur 9. Bundestags-Sitzung 1864. Lpz. 1864.
- x. Bernhard, Friedr. Ludw.* Das Räthsel der österreichischen Politik im Streite mit Dänemark. Ein staatsrechtliches Gutachten. München 1864.

- v. *Kremer-Auenrode, Hugo*. Die Schleswig—Holsteinische Frage. Histor.—staatsrechtl. beleuchtet. Wien 1864.
- r. *Warnstedt, A.* Rendsburg, die preussische Politik von 1658, 1848 und der Gegensatz 1863. Hannover 1864.
- Für Schleswig—Holstein! Wie den Schleswig—Holsteinern zu helfen ist, und was uns Allen noth thut. An den deutschen Bürger u. Bauer. Braunschweig 1864.
- Das gute, deutsche Recht Schlesw.-Holsteins. Ein Blick auf die Geschichte der Hrz. von der Entstehung derselben bis auf die Gegenwart. Separat-Abdr. aus d. süddeutschen Sonntagsblatt. Stuttg. 1864. — 3. unveränd. Aufl. Sst. s. A.
- Neumann, Leopold*. Das Verhältniss Schleswig—Holsteins zu Dänemark. Ein Beitrag zur Orientirung. Wien 1864.
- Ottosen, H.* Nogle Bemærkninger over Nutidens store Spørgsmaal, Danmarks Ret ligeoverfor Tydsklands anmassende Fordringer og over Forfatnings-Sagen. Silkeborg 1864.
- Schmidt, Adolf*. Schleswig—Holsteins Geschichte u. Recht. Jena 1864.
- Schlichting, M. Los von Dänemark? Warum? Kiel 1864.
- Zum näheren Verständniss der schlesw.—holsteinischen Angelegenheit für Ungelehrte. Ludwigsburg 1864.
- Schaefer, I.* Schlesw.—Holsteins Recht u. des deutschen Volkes Pflicht. Mit Bildniss Friedrich des VIII. 2. Aufl. Darmstadt 1864.
- Kürschner*. Ein Wort über die sechs sogenannten schleswigschen Dörfer. Rendsburg 1864.
- Baumgarten, M.* Die schleswig—holsteinische Burg. Eine Predigt aus der Ferne. Rostock 1864.
- Offenes Schreiben an Lord Malmesbury in Veranlassung seiner Rede im Oberhause am 9. Febr. 1864. Hamburg 1864.
- Memorandum on the affairs of Schleswig. (Af A. Hage? Meddelt t. d. engelske Parlaments Medlemmer i Febr. 1864. Dansk Oversættelse.)
- Reeder, Eduard*. Der bevorstehende Friede für Schlesw.—Holstein m. Dänemark. Eine Stimme aus dem schleswigschen Volke. (Fort. dat. 23. Febr. 1864.) Neumünster 1864.
- Verhandlungen der am 28. Febr. 1864 zu Erlangen abgehaltenen bayerischen Landesversammlung für Schleswig—Holstein. Erlangen 1864.

- Bidrag t. Belysning af Danmarks nærværende Stilling Febr. 1864.
Erindringsord fra Foredrag. Kbh. 1864.
- Således forholder det sig. Et Ord i den slesvig—holstenske Sag
til Oplysn. for Sandhedens Venner i Danmark, Norge
og Sverige. Af *en Nordslesviger*. (Apenrade, Marts 1864)
Hamburg 1864.
- Dirckinck-Holmfeld, C.* Bedenken für u. wider die Verbindung
der Hrz. m. Dänemark. März 1864. Hamburg.
- Müller, Hermann. Denkblätter viermonatlichen Zwistes um die
Nordmarke. (Fort. dat. 19. Marts 1864). Frankf. a. M.
1864.
- Vogt, Carl.* Andeutungen zur gegenwärtigen Lage. (Fort. dat.
20. März 1864.) Frankf. a. M. 1864.
- Esmarch, K.* Dirckinck-Holmfeld, Carl Vogt u. Hermann Müller
als Widersacher Schlesw.—Holsteins. Göttingen 1864.
- Den blaa Bog. I »Dagbladet«, 5. April 1864.
An mine nordschleswigschen Brüder von *einem Nordschleswiger*.
U. S. April 1864.
- Biesterfeld, C. W.* Schleswig—Holstein, die Tagesfrage aus dem
Norden Deutschlands betrachtet. Hamburg (April) 1864.
- Reeder, Eduard.* Fort die Dänenfurcht. An die Vorsichtigen
noch Bedenklichen unter meinen schleswiger Lands-
leuten. Neumünster, April 1864.
- Pirazzi, Emil.* Ein Wort an England von Schleswig—Holsteins
Recht u. Deutschlands Ehre. Denkschrift gerichtet an
Mitglieder des englischen Unterhauses (geschlossen 23.
Apr. 1864.) Frankf. a. M. 1864.
- Lafaurie, Ad.* Schleswig—Holsteins u. Dänemarks papiernes
Recht. (Fort. dat. 3. Mai 1864.) 2. verm. Aufl. Ham-
burg 1864. (1. Aufl. udkom Sptbr. 1852.)
- Den tydske Agitation i Nordslesvig. I »Berl. Tid.«. 27. og 31.
Maj 1864.
- (Forhandl. i Parlamentet, Juni—Juli 1864.) I »Dagbladet«, 9. Juli
og 1. Aug. 1864.
- Seinguerlet, Eugène.* Douze années de la domination danoise
dans les duchés de Schleswig—Holstein 1852—64.
Strassbourg 1864.

Fremstillinger af Krigen 1864.

- de Bas, F.* L'armée Danoise en 1864. Le Dannevirke et Dybbøl. Étude historique et militaire basée sur les documents officiels. Avec 4 cartes. I Partie. Arnhem 1867.
- v. Dedenroth.* Der Winterfeldzug in Schlesw.—Holstein. Berlin 1864.
- Gallenga, Antonio.* Krigen i Slesvig 1864 skildret. Kbh. 1864. Der Deutsch—Dänische Krieg 1864. Herausgegeben vom *Groszen Generalstabe*, Abtheil. für Kriegsgeschichte. 1.—2. Bd. M. Karten u. Plänen. Berlin 1886—87.
- Den dansk—tydske Krig 1864. Udgivet af *Generalstaben*. 1.—3. Dl. M. Kort. Kbh. 1890—92.
- Lecomte, Ferd.* Guerre au Danemark en 1864. Esquisse politique et militaire. Avec 4 cartes. Paris 1864.
- Der Deutsch—Dänische Krieg im Jahre 1864 in gedrängter, chronologischer Uebersicht nach authentischen Quellen u. eigener Anschauung zusammengestellt von *einem Preussischen Officier*. M. 2 Karten. Witttemberg 1864.
- Oesterreichisch—preussischer Krieg gegen Dänemark nach authentischen Quellen dargestellt von *einem k. k. Offizier*. Wien 1865.
- Petsch, Wilh.* Feldzug gegen Dänemark 1864. M. Holzschnitten. Berlin 1864.
- Pflug, Ferd.* Der Deutsch—Dänische Krieg. Geschichte des Feldzugs in Schleswig—Holstein im Jahre 1864. M. Illustr. von Aug. Beck. Lpz. 1865.
- Rasch, Gustav.* Vom verrathenen Bruderstamm. Der Krieg in Schlesw.—Holstein im Jahre 1864. I Bd. Die Bundes-execution in Holstein. Lpz. 1864. II Bd. Der Krieg in Schleswig. Lpz. 1864.
- Rüstow, W.* Der deutsch—dänische Krieg 1864 politisch—militärisch beschrieben. M. Karten u. Plänen. Zürich 1864.
- Schiött, F. C.* »1864« i Billeder og Text. Kbh. 1889. Fol.
- Østersøes-Eskadren i 1864. Af *en Sø-Officier*. Kbh. 1865.
- Sørensen, Carl Th.* Den anden slesvigske Krig. 1.—3. Dl. Kbh. 1883.
- Sørensen, Carl Th.* Danmark 1864. Kbh. 1895.
- Thorsander, Gustaf.* Dansk—Tyska kriget 1864. Historik och kritik. (Boken innehåller äfven en framställning af

- Sverige—Norges förhållande till Danmark åren 1863 och 1864 m. m.) Stockholm 1889.
- Der Krieg gegen Dänemark in 1864, bearb. von *G. Gr. W. (G. Graf Waldersee?)* M. Beilagen, Karten u. Plänen. Berlin 1865.
- Vaupell, O.* Kampen for Sønderjylland. Krigene 1848—50 og 1864. M. Billeder og Kort. Kbh. 1889.
- Winterfeld, C.* Der Schleswig—Holstein'sche Krieg von 1864. 1.—2. Bd. Potsdam 1865.
- General-Feldmarschall Graf von Wrangel u. der Krieg in Schlesw.—Holst. bis zur Erstürmung der Düppeler Schanzen u. Einnahme der Insel Alsens u. Jütland. M. 25 Holzschnitten. (Preussische Volksbücher 31.) Mohrungen 1864.
- Kampen for Slesvig. Hermed Sprogkaart. Kristiania 1864.
- Rapport over Kampen v. Mysunde d. 2. Febr. 1864. Kbh.
- Rapport fra 1. Armeedivision (General Gerlach) over Kampen v. Mysunde d. 2. Febr. 1864. (Kbh.)
- Crousse, Franz.* Invasion du Danemarck en 1864. Missünde. Paris 1865.
- Beretn. fra Krigsministeriet om Fægtningerne foran Dannevirke (Selk, Kongshøj, Bustrup og Jagel) d. 3. Febr. 1864. Kbh.
- Fægtningen v. Jagel d. 3. Febr. 1864. I »Fædrelandet«, Nr. 63, 15. Marts 1865.
- Beretn. fra Krigsministeriet om Tilbagetoget fra Dannevirke. (Kbh.)
- Kauffmann, W.* Tilbagetoget fra Dannevirke og dets hemmelige Historie. Kbh. 1865. — 2. Opl. Sst. s. A.
- Kofoed-Hansen.* Et Blik efter Dannevirke, politisk Polemik. Kbh. 1865.
- Beretn. fra Krigsministeriet om Fægtningen foran Fredericia d. 8. Marts 1864. (Kbh.)
- Beretn. fra Krigsministeriet om Fægtningen ved Vejle d. 8. Marts 1864 (Kbh.)
- Rørdam, Peter.* Feltprædiken i Frederits. Kbh. u. A.
- Zeuthen. (F. L. B.)* Paaskeprædiken i Michaelis Kirke i Fredericia under Fæstningens Belejring i 1864, tillm. en Indledning og en kort, politisk Betragtning. Kbh. 1864.
- Beretn. fra Krigsministeriet over Fægtningen d. 17. Marts 1864. (Kbh.)
- Beretn. fra Krigsministeriet om Fægtningen d. 28. Marts 1864. (Kbh.)

- Anordn. m. Heus. til Skibes Overgang og Personers Adgang til og Afrejse fra Als. D. 31. Marts 1864.
- Preussens og Østerrigs Færd i Slesvig. Trykt s. Msr. Kbh. u. A. Til Belysning af Preussernes og Østerrigernes Adfærd i Slesvig. Efter en paa Stedet ført Dagbog. D. 15. Marts 1864. Trykt s. Msr. Kbh.
- Meddelelser om Preussernes og Østerrigernes Færd i Slesvig, udarbejdede p. Grundlag af Vidneforklaringer afgivne for Retten. 1. (d. 11. Marts 1864). 2. (Revid. Aftryk m. Oplysn. indtil 29. Marts 1864. Trykt s. Msr. Kbh. u. A.
- Bilag til Meddelelser om Preussernes og Østerrigernes Færd i Slesvig. Uddrag af Vidneforklaringer. 1. Saml. (D. 11. Apr. 1864.)
- Overfaldet ved Assendrup d. 28.—29. Marts 1864. I »Horsens Avis« for 18. Aug. og 18. Sptbr. 1879.
- Fredericias Rømning. I »Fædrelandet« Nr. 83, 7. Apr. 1865.
- Om Fredericias Rømning. I »Dagbladet« 27. Maj 1864.
- Foreløbig Beretn. fra Krigsministeriet om Kampen i Dybbølstillingen d. 18. Apr. 1864. (Kbh.)
- Beretn. fra Krigsministeriet om Kampen d. 18. Apr. 1864. Afgiv. 8. Juli 1864. (Kbh.)
- Regjeringens og Overkommandoens Forhold t. Forsvaret af Dybbølstillingen. I »Berl. Tid.«, 20. Maj 1864.
- Wachenhusen, Hans.* Vor den Düppeler-Schanzen. Skizzen aus dem preuszischen Vorpostlager. Berlin 1864.
- Nachrichten über die Zustände im Hrz. Schleswig seit dem 1. Febr. 1864. (April 1864.) Kbh.
- Landgangen p. Ashoved af det Aarøeske Streifkorps. Udsn. af »Dagbladet«, 4. Octbr. 1864.
- Danevirke og Dybbøl. I—VIII. I »Fædrelandet«, Nr. 198—208, 28. Aug.—8. Sptbr. 1866.
- Crousse, Franz.* Invasion du Danemark en 1864. Duppel et Alsen. La campagne diplomatique. Paris 1866.
- Schøller, F.* Forsvaret af Dybbølstillingen i 1864. Fremstillet tildels efter officielle Rapporter, Acter m. M. Særtr. Kbh. 1867.
- Neumann, R.* Ueber den Angriff auf die Düppeler Schanzen in der Zeit vom 15. März bis zum 18. April 1864. Ein Vortrag. Hierzu ein Plan. Berlin 1865.

- v. *Adler, F.* Ballegaard u. Alsen. Vortrag gehalten am 17. Febr. 1865 in der militairichen Gesellschaft zu Berlin. Mit ein. Karte. Berlin 1865.
- Beretn. fra Krigsministeriet ang. Kampen paa Als d. 29. Juni 1864. (Kbh.)
- Beretn. fra Marineministeriet (om Preussernes Overgang til Als.) U. S. o. A. 4.
- Ravn, J. T.* Fremstilling af Krigsbegivenhederne paa Als fra d. 18. Apr. t. d. 1. Juli 1864. M. et Kort. Kbh. 1870.
- Duntzfeld, E.* Beretn. om Pantserbatteriet Rolf Krakes Virksomhed under Felittoget 1864, navnlig med Hens. til Als' Erobring. Kbh. 1865.
- Hrolf Krake og Indtagelsen af Als. I—II. I »Dagbladet«, Nr 62, 63. 1865.
- Om Tabet af Als. I »Fædrelandet« d. 19. Sptbr. 1865.
- v. *Kessel, Carl.* Die Einnahme von Alsen. Berlin 1866.
- Camphausen, W.* Ein Maler auf dem Kriegsfelde. Illustriertes Tagebuch. Bielefeld 1865.
- v. *Alsen, Karl.* Alsen frei! 1864- Hamburg u. A. (Digt.)
- Schiött, F. C.* Affairen ved Lundby den 3. Juli 1864. Med et Kaart. Kbh. 1877.
- (*Wilnau, Marcus.*) Aarhuus under Occupationen 1864. Blandede Notitser. Aarhuus 1864.
- Vilhelm.* Lidt fra min Rejse i Jylland under Occupationen 1864 Kbh. 1865.
- Albrechtsen, S.* Fra den tyske Invasion i 1864. Et Bidrag t. Occupationens Historie. Randers 1889.
- Mørk-Hansen, M.* Slesvigske Tilstande og Stemninger under den tyske Besættelse. 1864. En Dagbog.
- Backhansen, W.* Tydskernes daglige Færd i Jylland, deres Opførsel og Character, skildret af Øjenvidner under Occupationen 1864. Kbh. 1864.
- Die Londoner-Conferenzen zur Beilegung des deutsch—dänischen Streites. Separatabdr. aus d. Lpz. Zeit. Lpz. 1864.
- Die Londoner-Conferenzen zur Beilegung des deutsch—dänischen Streites. Nach authentischen Quellen bearbeitet. Separatabdr. Lpz. 1864.
- Jebsen, H.* Was hat das Volk von Schlesw.—Holstein angesichts der drohenden Conferenzen zu thun? (April 1864.) Altona. 2 Bl.
- Londonerconferencen. I »Fædrelandet«, 24. Jan. 1865.

- Fredspræliminairerne. Wien 1. Aug. 1864. (P. Fransk og Dansk). Kbh. 4.
- Fredstractat. Wien, 30. Octbr. 1864. (P. Pransk og Tysk.) Kbh. (1864). 4. — (P. Fransk og Dansk). Kbh. (1864). 4.
- Traité de Paix. I »Departementstidenden«, Nr. 65, 66, 17. Nobr. 1864.

Erindringer og Skildringer fra Krigen 1864.

- Adolph, Carl.* Erinnerungen aus Schleswig—Holsteins Freiheitskämpfen der Neuzeit. Ein Gedenkbuch für das deutsche Volk. 2. Aufl. (ucpl.) Neusalza. 4.
- Bade, Th.* Tornister-Bibliothek. Erlebnisse aus dem Feldlager der verbündeten Armeen in Schlesw.—Holstein. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII. Altona 1864.
- v. Bauszern, Victor.* Feldmarschall-Lieutenant v. Gablenz u der Deutsch—dänische Krieg in Schleswig—Holstein. Mit Illustr. Hamburg 1864.
- Besser, W. F.* Drei Wochen anf dem Kriegsschauplatze. Halle 1864.
- Carlson, H. O.* Minder fra 1864. Kbh. u. A.
- Casper.* Mein Tagebuch. Erinnerungen aus Schlesw.—Holstein. Münster 1865.
- Der lustige Kamerad u. tapfere Soldat. Eine Sammlung interessanter Anekdoten aus dem letzten Schlesw.-Holstein. Kriege des Jahres 1864. Herausgeg. von einem *Düppel-Stürmer*. Moers u. A.
- Falkenskjold, J. A. F.* 22. Infanteri-Regiments Deeltagelse i Krigen 1864. Frederiksborg 1866.
- Breve fra Præsten *N. L. Fejlberg* i Ullerup t. Grosserer W. Petersen i Odense om den anden slesvigske Krig. Msr. i 4.
- Hoffmann, Chr. A.* Erindringer fra Krigen 1864. Kbh. 1892.
- Ibsen, Eugène.* Øjebliksbilleder fra Krigen 1864. Kbh. 1883.
- En jydsk Bondes* Fortælling om hans Felttog og Fangenskab i Aaret 1864. Udg. af *M. K.* Kbh. u. A.
- Mahler, Heinr.* Ueber die Eider an den Alsensund. Blätter aus meinen Kriegstagebuche vom 1. Febr. bis zum 20. Apr. 1864 2. Aufl. Berlin 1864.

- Mahler, Heinrich.* Wieder in den Krieg. Blätter aus meinem Kriegstagebuche vom 29. Juni bis zum 1. August 1864. Nebst 4 Beilagen. Fortsetzung von »Ueber die Eider an den Alsensund.« Berlin 1864.
- Martens, Heinr.* Neun Monate unter dem Dannebrog! Erlebnisse im 15. dänischen Bataillon. Kiel 1864.
- Von der Eider bis Düppel. Eine Skizze vom Kriegstheater. Von *E. O.* Hamburg 1864. — Von Düppel bis zur Waffenruhe. Von *einem Officier.* 2. Ausg. Hamburg 1864. — Von Alsen bis zum Frieden. Hamburg 1865.
- Pelchrzim, Theodor.* Einzelthaten u. Charakterzüge Preussischer Krieger während der glorreichen Feldzüge 1864, 1866, 1870—71 nach Mittheilungen von Vorgesetzten gesammelt. Schweidnitz u. A.
- Petsch, Wilh.* Heldenthaten, Charakterbilder u. Anekdoten aus dem Feldzuge gegen Dänemark. 1864.
- Petsch, Wilh.* Mein Feldtagebuch. Skizzen u. Erlebnisse aus dem letzten dänischen Kriege. Berlin 1865.
- Sørensen, Carl Th.* Erindringer fra Første Regiment 1864. Kbh. 1891.
- Zimmermann, Axel.* Erindringer fra Felttoget 1864. M. Illustr. Kbh. 1867.
- Statistische Uebersicht der Kriegsereignisse zur Erinnerung an den Feldzug gegen Dänemark im Jahre 1864 für das 2. Westphälische Infanterie-Regiment Nr. 15. Minden 1864.
- Soldatengeschichten, Anekdoten etc. aus dem Schlesw.—Holsteinischen Kriege. I Heft. Nordhausen 1864.
- Der schlesw.—holstein. Krieg fürs deutsche Volk in treuer Schilderung. 6 Heft. M. Karte. Wien 1864.
- Der Feldzug in Schleswig. »Reichardt, Berliner illust. Blätter«, Bd. V, Heft 8 u. 9. Berlin (1864)
- Hammer, O. Chr.* Vesterhavsoernes Forsvar i Aaret 1864. Kbh. 1865.
- Die Ereignisse in Schlesw.—Holst. M. ein. Karte vom Kriegsschauplatze. Elbing u. Marienburg u. A.
- Meddelelser om Begivenhederne i Slesvig siden den preussisk—østerrigske Invasion. (M. 3 Bilag). Den 1. Nobr. 1864. Kbh. 1864.
- Meddelelser om Begivenhederne i Slesvig siden den preussisk—østerrigske Invasion. Jan. 1865. Kbh. 1865.

(En Pakke Aviser med Artikler om Krigen 1864)

Wille, R. Vor dreiszig Jahren. Lose Tagebuchblätter aus dem Feldzug gegen Dänemark. Berlin 1895.

Bemærkninger og Kritik. Krigen 1864.

- Rigsraadets Folkethings Udvalgs Betænkning over de af Krigsministeriet ang. Krigens Forberedelse og Førelse t. Folkethinget meddeelte Oplysninger. Afgiven 18. August 1864. Udsn. af Rigsraadstidende.
- Bilag t. Betækn. over de af Krigsminist. ang. Krigens Forbered. og Førelse t. Folkethinget medd. Oplysn. Kbh. 1864.
- Ankjær, S. Bemærkn. og Berigtigelser i Anledn. af Rigsraadets Udvalgsbetænkning over de fra Krigsministeriet modtagne Oplysninger. Kbh. 1864.
- Beleuchtung der Vorwürfe, welche von der Untersuchungs Commission des Folkethings gegen die dänische Armee u. die Kriegsführung im Jahre 1864 erhoben sind. Beiheft z. Militair-Wochenblatt für 1865. Berlin 1865.
- Felttoget fra 1. Febr. til 12. Maj. I »Dagbladet«, 24—28. Maj 1864.
- Bürstenbinder, Otto. Die Schlesw.—Holstein. Frage vom militairischen Standpunkte aus. Hamburg (April) 1864.
- Militär-Schematismus des Oesterreichischen Kaiserthums für 1864. Wien. Mai 1864.
- Die Preussische Marine. Ihre Betheiligung am deutsch-dänischen Kriege, ihre Bedeutung u. Zukunft. Von *einem Fachmann*. Berlin 1864.
- Kann unsere Flotte der Dänischen Seemacht die Stirn bieten? Von *einem Preussischen Officier*. M. ein. Plane. Berlin 1864.
- La guerre du Schleswig envisagée au point de vue Belge. Anvers et la nouvelle artillerie, par *un officier d'état-major*. Bruxelles 1864.
- de Jonquières, H. Bemærkn. om det danske Artillerie samt om dets Deeltagelse i Krigen 1864. Kbh. 1865.
- Schütze, E. Brückenbauten u. Meeresübergänge im Kriege gegen

- Dänemark im Jahre 1864. Ein Beitrag zur Geschichte dieses Krieges. Mit Plänen u. Holzschnitten. Danzig 1868.
- Oswięcinski, Th. Rodowitz.* Was und wie? oder die Fundamente d. Strategie u. Taktik an Beispielen aus der Gegenwart erläutert. I Theil: Was? oder Grundzüge der Strategie am Beispiel des schleswigschen Feldzuges vom Jahre 1864 erläutert. M. 3 lithogr. Tafeln. Kiel 1864.
- Appia, Louis.* Les Blessés dans le Schleswig pendant la guerre de 1864. Rapport présenté au comité international de Genève. Genève 1864.
- Ressel, Jul.* Die Kriegshospitäler des St Johanniter-Ordens im Dänischen Feldzuge von 1864. Ein Beitrag zur Chirurgie der Schusswunden. Breslau 1866.
- Roth, Wilh.* Das Zeltlager auf der Lockstädter Heide in Holstein. Eine militär-ärztliche Skizze im Vergleich m. dem Lager von Châlons Bes. Abdr. Darmstadt & Lpz. 1866.
- Roth, H.* Lazaret-Erindringer fra sidste Krig. Kbh. 1864.
- Lasius Otto.* Die Vereine zur Pflege verwundeter Krieger. Ein Vortrag über den Genfer Congress von 1863-64 u. die Erfahrungen aus dem schleswigschen u. dem nordamerikanischen Kriege. Oldenburg 1865.

Sange og Digte i Anledning af Krigen 1864.

- Grundtvig, N. F. S.* Trøstebrev til Danmark. Kbh. 1864.
- Hillebrandt, N. P.* Sange til Soldaten i Feltleiren. Nr. 2. Brev fra Jens til Hjemmet. Kbh. 1864.
- Jensen, Peder.* En ny Fædrelandssang for det danske Folk under Krigen i 1864. Aarhus 1864.
- To nye Fædrelandssange, den første angaaende, hvad var Aarsagen til Krigen, den anden om, hvad der bør gøres for at Fjenden ikke mere skal overrumple os. Aarhus 1865.
- V. K. (?: Vald. Korfitzen)* Sang for de danske Søgutter. Kbh.
- Malling, Jørg.* Fremad! Gaa paa! Krigssang for de danske Soldater i 1864. Kbh. 1864.
- F. N.* Minder fra Krigen 1864. Kbh. 1892.

- Pio, Vilh.* Krigssang for Danmarks Jenser. 2. Opl. Kbh. 1864.
- W. R.* (o: *W. Ranzau.*) Sange til Soldaten i Feltlejren. Nr. 1.
Brev fra Pigerne til Jens. Nr. 2. Sang ved Trommen.
Kbh. 1864.
- n —e. (o: *Adolph Recke.*) Sange til Soldaten i Feltlejren. Nr.
1—3. Kbh. 1864.
- Wiegell, Saxo Wilh.* Sange. Kbh. 1864.
- Fremad, Marsch! For Danmark og vor Frihed. Den nye Krigs-
vise. Kbh. u. A.
- Jensen, Peder.* Bøn for Fædrelandet med en Formaning til Fol-
kets Forbedring, forfattet i en lille Sang. Aarhus 1864.
- C. R.* (o: *Rosenhoff, Cl.*) En ny Grundlovssang. Kbh. 1864.
Det var en dejlig Fred! Ny Vise. Kbh. (1864.)
- Stephens, Geo.* The Danish warrior to his kindred. (Digt. Føl-
geblad til »Fædrelandet«, 29. Marts 1864.)
- Blew, W. J.* God save the men of Denmark. London 1864.
(Digt i Anl. af Slaget ved Helgoland.)
- Groth, Klaus.* Lieder aus u. für Schlesw.—Holstein, gesammelt
u. herausgegeben. Hamburg 1864.
- Deutschland vorwärts! Dichterstimmen aus München für Schles-
wig—Holstein. Krieger. Mit Beiträgen von *Bodenstedt*,
Grosze, *Lichtenstein*, *Lingy*, *Reder* u. von *Schack*. Mün-
chen 1864.
- Deutsches Brodbeutel-Liederbuch für Schlesw.-holstein. Krieger.
Neumünster 1864.
- Kürnberger, Ferd.* Epistel an den Kaiser von Oesterreich. Ge-
dichtet. München 1864.
- Schwert und Wage für Schleswig—Holsteins altes, gutes Recht.
Gera u. Lpz. (Marts) 1864.
- Feddersen, F. A.* Schlesw.—Holstein. Lyrisch-dramatisches Ge-
dicht. Kiel 1864.
- Fiv nie Leder ton Singn un Beden vor Schleswig—Holsteen.
Hamburg 1864.
- Geibel, Emanuel.* Das Lied von Düppel. 1864. Hamburg. 2 Bl.
- Heskiel, George.* Aus dem Dänenkriege. Neue Preussenlieder.
Berlin 1864.
- v. Sydow, Wilhelmine.* Der Krieg um Schlesw.—Holst. od. Dank
in Erinnerung. Ein Epos. Erfurt 1865.
- I. K. C. (o: Fru v. Pockhausen.) Los von Dänemark! Drama-
tisirter Prolog zur Friedensfeier. Berlin 1864.

Politiske Skrifter i Anledning af Krigen og Freden 1864.

Adresse fra Schweitzerske Borgere til det Danske Folk. Lausanne 17. Febr. 1864. I »Departementstidende« Nr. 19, 1864.

Zwei Predigten aus der Gegenwart. (Af *L. Schrader* og *Hasselmann*, $\frac{2}{2}$ og $\frac{2}{3}$ 1864). Kiel 1864.

Nielsen, H. F. Predigt am Landes-Bettage den 2. März 1864. *Trede, Th.* Unser Volk stellt vor dem Herrn seinen Gott. Worte an die Gemeinde beim Landes-Gottesdienst des 2. März 1864 in der Kirche zu Heide. Kiel 1864.

Kalkar, Chr. H. Krigen. Prædiken paa anden Paaskedag 1864. Kbh.

Preusserne og Østerrigerne i Danmark. En Henvendelse til Europas Folk. Udgiven af Martsforeningen. Kbh. 1864. Øjeblikkets Spørgsmaal af *en Soldat*. Jylland 1. Apr. 1864. Kbh. 1864.

(*Juel, C.*) Slesvigske Tilstande. I »Fædrelandet«, 30. Marts—12. Apr. 1864.

F. R. Hvad kæmpe vi for. Udgivet af Martsforeningen. Kbh. April 1864.

le Duc, L. Léouzon. Le congrès et le conflit Dano-Allemand. Paris, 15. avril, 1864

Det engelske Parlaments Forhandlinger Febr.—Apr. i Sessionen 1864 om det dansk-tydske Spørgsmaal. Efter »Times«. Oversat af *L. Moltke*, Kbh. 1864.

Retcliffe, I. Schleswig—Holstein. I »Das schwarze Buch von Berlin«, 1. Lief. Berlin 1864.

Düppel und was machen wir daraus. Von einem Diplomaten in partibus. Berlin 1864.

Budewitz, K. Schleswig—Holstein und Böhmen. Lpz. 12. Juni 1864.

Redning eller Undergang. Af 24. Kbh. 10. Juni 1864.

Politiske Phantasier. Af *en Jyde*. Kbh. 16. Juni 1864.

Graf Struensee u. seine höchst merkwürdige Prophezeihung über Dänemark u. Schlesw.—Holstein. Von ihm selbst eigenhändig niedergeschrieben. 2. Aufl. Hamburg u. A.

- Für Schleswig—Holstein! Fliegende Blätter für den Landmann.
Redact. *Fr. Henneberg*, Gotha 1864. Nr. 1—23. (Jan.—Juli). Fol.
- Schwarzbuch über die dänische Missregierung im Herz. Schleswig.
Heft I—V. Kiel, Mai—Aug. 1864.
- V. H. Politisk Foredrag. Skjænket til Haandværkerfor. Bazar
i Ridehuset. Kbh. 1864.
- Die dänische Regierung u. die oberste Civilbehörde im Herz.
Schleswig. (Slesvig 1864).
- Brater, K.* Preussen u. Bayern in der Sache der Herzogthümer.
Mitte Aug. 1864. Nordlingen 1864.
- Die Politik der kgl. hannoverischen Regierung in der deutsch—
dänischen Frage. Hannover 1864.
- Schiern, Fr.* Hvem fravinder Danmark det danske Kronland
Slesvig? I—III. I »Dagbladet«, 17—19. Aug. 1864.
- Zur Frage der Prägravation der Herz. Schlesw.—Holstein. Bei—
lage m. 3 Tabellen. Kiel 1864. Fol.
- Fra Februar til August, et Tilbageblik paa det sidste Halvaar.
Af Forf. til »Hvad kæmpe vi for«. Kbh. Sptbr. 1864.
- Fricke, G.* Pastor Louis Harms in Hermannsburg u. Schlesw.—
Holsteins Sache. Ein Gespräch. Kiel 1864.
- E. M.* (o: *Cl. Manicus*). Udviklingen af den preussiske Politiks
Planer i Hertugdømmerne. Udsn. Kbh. Sptbr. 1864.
- Hänrichsen, C.* (o: *Cl. Manicus*). Den tydske Agitation mod Dan—
mark. Udsn. Kbh. 1864.
- Hertz, V. R.* Einfluss der nationalen Idee u. Partei auf Schick—
sal u. Gestaltung Dänemarks und Deutschlands. Zur
Erwägung. (Fort. dat. 6. Sptbr. 1864.) Christian IX
gewidmet. Hamburg (1864).
- »Blut u. Eisen«. Ein Mahnwort an Herrn von Bismarck zur
Wiener Friedens-Conferenz von *einem Vertreter der Ge—
liebtenen*. Berlin 1864.
- Bismarck u. die Lösung der schlesw.—holsteinischen Frage. Al—
tona 1864.
- Dirckinck-Holmfeld, C.* The Palmerston Monument erected from
the ruins of the destroyed Danish Monarchy. (Fort.
dat. 12. Sptbr. 1864.) Hamburg 1864.
- Agitation in Schlesw.—Holstein u. ihre fortwirkende Ursache. I
»Angler Zeit.«, 31. Aug. og 4. Sptbr. 1864.
- Krebs, F. C.* Krig eller Fred og den doctrinaire Pisseterrorisme.
2. Opl. Kbh. 1864.

- Hammerich, Fr.* »Hjemmetydskeriet« og »Skal Danmark ende som tysk Vasalstat«. To Foredrag. Kbh. 1864.
- Exul.* Til Fjenden i vor egen Lejr. Et Digt. Kbh. 1864.
- Levinstein, L. I.* Ueber die Reformakte m. einem Hinblick auf dem Pariser Kongresz u. auf Schlesw.—Holstein. Berlin 1864.
- (Adresse t. Civilbestyrelsen for Slesvig mod Fredspræliminairerne. 1864. Fol. 2 Bl.)
- (Proklamation til »Slesvigere«! efter Wienerfreden. Uden Datum og Underskrift.)
- Winterhoff, C.* Mit Scorpionen statt mit Ruthen. Blicke in die Gegenwart u. Zukunft des Vaterlandes insbes. Enthüllungen über den wahren Character der Schlesw.—Holstein. Bewegung. 1. Th. 3. Aufl. London 1864.
- Några blad om Danska statens nutid och framtid. (Fort. dat. 7. Octbr. 1864.) Stockholm 1864.
- Madvig, J. N.* Den nationale Politik og det danske Monarchie. Kbh. 1864.
- Madvig og Raasløff, en antithetisk Sammenstilling. I—IV. I »Dagbladet«, 11.—15. Febr. 1865.
- Preussiske Betragtninger af danske Forhold. I »Dagbladet«, Nr 285, 1864.
- Konow, Wollert.* Nutids- og Fremtidsblik. I. Christiania 1865.
- Hadet i Hertugdømmerne mod Danmark. I »Flyveposten«, 13. Oktbr., 1. og 2. Novbr. 1864.
- Johansen, I.* See nu op til Himlen. Prædiken paa Allehelgensdag 1864. Kbh. 1864.
- Nathanson, M. L.* Ogsaa en Mening om Krigens Udfald. Kbh. 1865.
- »Til Slesvigs danske og dansksindede Befolkning«! (Fra Medlemmer af Rigsraad og Rigsdag. I »Dags-Telegraphen«, 24. Nybr. 1864.)
- Bille, C. St. A.* Fredsslutningen og Arvefølgen. En statsretlig Undersøgelse. Kbh. 1864.
- Lehmann, Orla.* Om Aarsagerne til Danmarks Ulykke, et histor. Tilbageblik. 2. Opl. Kbh. 1864.
- Pirazzi, Emile.* L'Angleterre et l'Allemagne à propos du Schleswig—Holstein. (Fort. dat. Decbr. 1864.) Bruxelles 1865.

Personalia vedkommende Krigen 1864.

- Officerernes Fordeling ved den active Armee og paa Flaaden v. Krigen Begyndelse d. 1. Febr. 1864. Kbh.
- Rang u. Quartier Liste der Kgl. Preuszischen Armee u. Marine für das Jahr 1864. Nebst den Anciennitäts Listen der Generalität u. der Stabs Offiziere. Berlin u. A.
- Die Generale der Kgl. Preuszischen Armee von 1840—1890 im Anslusz an die Generale der Churbrandenburgischen u. Kgl. Preuszischen Armee von 1640—1840. Zusammen­ gestellt von *Bogislav von Kleist*. 2. Ausg. Lpz. 1895.
- Pelchrzim, Theod.* Einzelthaten u. Characterzüge Preuszicher Krieger während der glorreichen Feldzüge 1864, 1866, 1870—71 nach Mittheilungen von Vorgesetzten gesamt­ Schweidnitz u. A.
- Om Embedsbesættelser i Slesvig. I »Flyveposten«, 23. Decbr. 1864.
- (Om Afsættelsen af Embedsmænd i Slesvig) I »Fædrelandet«, 24. Octbr. og 24., 28. Nobr. 1864.
- (Opfordring til at komme afsatte slesvigske Embedsmænd til Hjælp. Kbh. 30. Jan. 1866. 2 Bl.)
- Die dänischen Gefangenen in Spandau. Das Haus eines schles­ wigischen Patrioten (Hansen Grumby) in Angeln. I »Ueber Land u. Meer«, Octbr. 1864.
- (Udsnit af »Berlingske Tidende« med Lister fra Armeen over Døde, Saarede og Savnede.)
- Meddelelse fra Krigsministeriet om Officerer, Underofficerer og Menige, der efter indløbne Rapporter i forskjellige Fægt­ ninger have udmærket sig. (Kbh. 1864.)
- Hertz, Theodor.* Sex Feltprædikener og nogle Gravtaler over faldne Krigere fra Foraaret 1864. Odense 1864.
- Cohen, Vilh.* Krigen i 1864 og de Faldnes Minde. Kbh. 1865.
- Møller, A. W.* Berättelser från 1864 års Danska krig samt om deri deltagande Svenske, Norska och Finska frivilliga. Samlade och utgifna. Jemte en special-karta. Jönkö­ ping 1865.
- V. H.* De Faldnes Minde. (Sang) ved Haandværkerforeningens Bazar i Ridehuset. Kbh. 1864.
- Blaunfeldt, M. F.* Offenes Schreiben an den Herrn Minister-

präsidenten v. Bismarck-Schönhausen und den Herrn Minister des Auswärtigen von Mensdorff Pouilly in Wien oder: Wie man im Hr. Schleswig Amt u. Vermögen jetzt erwirbt. (Fort. dat. 1. Aug. 1865). Kph. 1865.

Gad, Chr. Afskedsprædiken paa Nytaarsdag 1865 i Løgumklosters Kirke. Kbh. 1865.

Gurlitt, Eman. Meine Entlassung als Deputirter Bürger der Stadt Husum. Kiel 1865.

Erinnerungen an einen Heimgegangenen. Briefe des vor den Düpeler Schanzen gefallenen Major *von Jena* an seine Familie. (M. Portr.) Berlin 1864.

Henrichsen, A. I. F. Unsere Landessache in Beziehung auf die Kreuzzeitung u. den Bischof Koopmann. Ein Wort zur Verständigung und Beruhigung. (Dat. 7. März 1864.) Altona 1864.

Koopmann, W. H. Meine Rechtfertigung gegenüber den Verdächtigungen der Kreuzzeitung in Betreff meiner Stellung zur Landessache. M. einer Anlage. Altona 1864. — 2. Aufl. Sst. s. A.

Der Bischof v. Holstein, Hrr. W. H. Koopmann in seiner Rechtfertigung gegen die Neue Preussische Kreuz-Zeitung von *Nil.* Hamburg, Apr. 1864.

Lord A. Loftus's Memoirer i Uddrag. Overs. fr. Eng. af *Elisabeth Schöyen.* Kbh. 1893.

Keck, Karl Heinr. Die Wahrheit über Probst Nievert in Altona u. die an ihm verübte Volksjustiz. Glückstadt 1864.

Die vollständigen Acten des Nievert'schen Kirchentumultes am 24. Jan. 1864 in Altona. Altona 1865.

(Gendrivelse af Beskyldninger mod Godsinspektør Raunsøe paa Gram.) I »Berl. Tid.«, Juli 1864.

Die Amtsthätigkeit des Medicinal-Inspectors Dr. Schleisner. Ein actenmässiger Beitrag zur Kenntniz der Dänischen Beamtenwirthschaft im Hr. Schleswig. Flensburg 1864.

Schumacher, Gustav. Leiden u. Erquickungen eines von den Dänen in Gefangenschaft gehaltenen u. aus der Heimath vertriebenen Schleswig'schen Geistlichen. Erzählt von ihm selbst. Barmen 1861. 2. durchges. Auflage. Sst. s. A.

Neue actenmässige Beiträge z. Geschichte des Geistlichen Gust. Schumacher. Berlin 1862. — Anti-Schumacher. Neue

- actenmäs. Beitr. usw. 2. durchges. und verm. Aufl. sammt Schumachers Erwiderung. Berlin 1862.
- Nye Bidrag til den afsatte slesvigske Præst, Gust. Schumachers Lidelseshistorie. Oversat efter Neue actenm. Beitr. af *Fr. E. Larsen*. Kbh. 1861.
- Schumacher, Gust.* Der gerechtfertigte Schlesw.—Holsteinismus. Letztes Wort. Barmen 1862.
- Noch einmal der Pastor emer. Gust. Schumacher, Særtr. af »Berliner Revue« 1862.

Hvem skal have Byttet ?

- Preuszisch oder selbstständig? Ein Wort zur sogenannten Realpolitik. (Fort. dat. 2. Aug. 1864.) Altona 1864.
- Zur Schlesw.—Holstein. Erbfolgefrage. I »Angler Zeit.«, 28. Aug. 1864.
- Das Erbfolgerecht Herzog Friedrichs VIII auf die Hr. Schlesw.—Holstein. Ueberreicht der deutschen Bundesversammlung 1. Sptbr. 1864. Kiel 1865.
- Berlien, I. H. Fr.* Die Sonderburg-Augustenburgischen Erbanprüche u. die Rechte der Krone Dänemarks vor dem Richterstuhle der Geschichte und Wahrheit. Mit 11 urkundlichen u. 34 genealogischen Beilagen. Kph. 1864.
- Vollgraff, Karl.* Die irrige u. die wahre Stellung der Könige von Dänemark zu den Hr. Schleswig u. Holstein seit der Erbgerichtigkeits-Acte von 1661 u. dem Königsgesetz von 1665. 2. Ausg. Frankf. a. M. 1864.
- Denkschrift über das dem Durchlaucht. Sachsen-Ernestinischen Hause zustehende Recht auf Succession im Hr. Lauenburg. Weimar, Octbr. 1864.
- Ein Preuszisches Wort 18. Octbr. 1864. 3. Aufl. (Fort. dat. 12. Nobr. 1864.) Berlin 1864.
- Politischer Bericht erstattet in der 5. Generalversammlung des deutschen Nationalvereins in Eisenach am 31. Octbr. 1864. Coburg 1864.
- Die Competenz des deutschen Bundes in der holstein—lauenburgischen u. schleswigschen Frage. Frankf. 1864.

- Ein dritter offener Brief an den Prinzen von Augustenburg. Extra Abdruck aus der »Hamburger Nessel«. (Slutningen af) 1864.
- Schulze, Herm.* Die Statssuccession im Hr. Lauenburg. Hamburg 1864.
- Waitz, Georg.* Ueber die angeblichen Erbansprüche des Kgl. Preussischen Hauses an die Hr. Schlesw.—Holstein. (Fort. dat. 27. Nobr. 1864.) Göttingen 1864.
- Die Erbansprüche des brandenburgischen Hauses an die Hr. Schlesw.—Holstein. (Fort. dat. Decbr. 1864.) Berlin 1864.
- Der Groszherzog von Oldenburg u. die Schlesw.—Holstein. Erbfolge. Bremen 1864.
- Begründung der Successionsansprüche s. Kgl. Hoh. des Groszherzogs Nic. Friedr. Peter von Oldenburg auf die Hr. Schleswig—Holstein. Officielle Ausgabe. Oldenburg 1864.
- Die Groszherzgl. Oldenburgischen Successions-Ansprüche auf Schleswig—Holstein. Kurzgefasste Analyse der dem hohen Bundestage vorliegenden Oldenburgischen Denkschrift ans zuverlässigster Quelle. (Bes. Abdr. aus d. »Neuen Halleschen Zeitung«.) Halle 1864.
- Wiener-Actenstücke zur Schlesw.—Holstein. Successionsfrage als Nachtrag zu den urkundlichen Beilagen der Begründung der Successionsanspr. des Groszherz. N. F. Peter von Oldenburg usw. Oldenburg 1865. 4.
- Planck, I. W. Zur Würdigung der Oldenburger Denkschrift. Kiel 1865.
- Weiss, Siegfried.* Mémoire diplomatique et juridique sur la Prusse, l'Autriche et la succession en Schleswig—Holstein et Lauenburg. (Janvier 1865.) Bruxelles 1865.
- Das Preussische Erbland Schleswig—Holstein. Nebst einer colorirten Karte. Berlin 1865.
- Preussens altes Recht an Schlesw.—Holstein. M. 1 Karte. Berlin 1865.
- Preussens Rechte auf die vereinigten Hr. Schleswig u. Holstein für das deutsche Volk gemeinfaszlich dargelegt u. insbes. auch in Beziehung auf den Gottorfer Antheil begründet durch *einen Preussischen Juristen*. (Fort. dat. Januar 1865.) Berlin 1865.
- Helwing, Ernst.* Preussen u. die Schlesw.—Holstein. Staats-Erb-

- folge. Eine polemische Erörterung als zweites Wort in der Angelegenheit. (Fort. dat. 16. Jan. 1865.) Nebst einem Urkundenanhang u. geneal. Tafel. Berlin 1865.
- Urkunden und Actenstücke betreffend die preuszischen Erbansprüche auf Schlesw.—Holst. Berlin 1865.
- Zur Abweisung der angeblichen Brandenburgischen Erbansprüche auf die Hr. Schlesw.—Holstein. Lpz. 1865.
- v. d. Aurach, Ph. S.* Schleswig—Holstein u. Preuzen. Ein süd-deutsches Wort. Mannheim 1865.
- Mahnruf an die noch Blinden und Tauben. »Helft, ehe es zu spät wird, mit zur Rettung des ganzen theuren Vaterlandes! Von *einem Schleswiger*. U. s. o. A. (1864.)
- Die Annexions-Politik. Ein Vortrag. (Sep. Abdr. aus Wochenberichte des Schlesw.—Holst. Vereins zu Erlangen 12. Jan. 1865.) Erlangen 1865.
- Zur Schlesw.—Holstein. Besitzfrage. (Fort. dat. 17. Jan. 1865.) Berlin 1865.
- Ein Wort an Oesterreich in der Elb-Herzogthümer Frage. (Fort. dat. 24. Jan. 1865. Af Forf. t. foregaaende.) Berlin 1865.
- Patriotische Beantwortung der Schlesw.—Holstein. Frage. Berlin 1865.
- Annexion?? Schleswig—Holsteins Lebensfrage. Quedlinburg 1865.
- Preuszischer Uebermuth im Gewande vermeintlicher Lebensweisheit. Ein Denkkzettel für den Universitäts-Professor Hrn von Sybel in Bonn. Von *einem deutschen Patrioten*. Frankf. a. M. 1865.
- Klenze, C. F. H.* Der Kampf zwischen Macht u. Recht und das Suumcuique in der Schlesw.—Holstein. Sache. (Fort. dat. 30. Juli 1865.) Hamburg 1865.
- Die Selbst-Interessen der Hr. Schlesw.—Holstein bei der zu treffenden Entscheidung. (Fort. dat. 31. Jan. 1865.) Berlin 1865.
- Woher u. Wohin? Ein Wort in der Schlesw.—Holstein. Sache von *einem Unbefangenen*. Hamburg 1865.
- Was soll aus Schlesw.—Holst. werden? Eine Frage für das Volk von *Einem aus dem Volke*. Berlin 1865.
- Preuszisch oder Deutsch? Von *einem schleswig—holstein. Landmann*. Kiel 1865.
- Treitschke, Heinr.* Die Lösung der schleswig—holstein. Frage.

- Eine Erwiderung. Bes. abgedr. aus d. Preuszischen Jahrb. Berlin 1865.
- Schrader, L.* Kurze Bemerkungen zu H. von Treitschke's »Die Lösung d. schleswig—holstein. Frage. 4. Abdr. Kiel 1865.
- Blicke in die Vergangenheit, Gegenwart u. Zukunft zur richtigen Beurtheilung der preuszischen »Forderungen« in Schleswig—Holstein. Von *einem kleinstaatlichen Groszdeutschen*. Frankf. a. M. 1865.
- Mommsen, Theodor.* Die Annexion Schleswig—Holsteins. Ein Sendschreiben an die Wahlmänner der Stadt Halle u. des Saalkreises. (Fort. dat. 4. Apr. 1865.) Berlin 1865.
- Henrichsen, A. I. F.* Th. Mommsens Sendschreiben: Die Annexion Schlesw.—Holsteins« beleuchtet. (Altona 18. Apr. 1865.) 2. revid. Aufl. Altona 1865.
- Die Elbherzogthümer seit dem 6. Apr. 1865. Hamburg u. Lpz. 1865.
- Bünger, R.* Die Zwangs-Annexion und der schlesw.—holstein. Landtag. Altona 1865.
- v. Rechenberg, E.* Preuszischés Schleswig—Holstein ABC. (Digt). Oranienburg 1865.
- Preuszische Politik der letzten hundert Jahre. Dresden 1865.
- Sachsen u. Coburg gegen Streit u. Struve oder öffentl. Gerichtsverhandlung über die Frage: Ist es Hochverrath, den Feinden Deutschlands drei deutsche Herzogth. in die Hände spielen. Ein Beitrag z. prakt. Lösung d. schleswig—holst. u. deutschen Frage 1. (5. Aufl.) — 2. Hft. Coburg 1865.
- Dirckinck-Holmfeld, C.* Preuzens u. Oesterreichs Recht, oder Gültigkeit des Thronfolagesetzes vom 31. Juli 1853, Ständen, Agnaten u. Bund gegenüber im Hinblick auf die Parteistellung in Deutschland u. Dänemark erörtert. 2. (revid.) Aufl. Mai 1865. Hamburg 1865.
- Lehmann, O.* Om Aarsagerne til Danmarks Ulykke. Kbh. 1865.
- Raasløff, H. I. A.* Londoner-Conferencen, Nordslesvigs Tilbagegivelse og Augustforeningen. Kbh. (Maj) 1865.
- Om de sande Aarsager til Danmarks Ulykke, actmæssig Fremstilling af Begivenhederne fra 30. Marts til 15. Novbr. 1863. Af *F. I.* Kbh. 1865.
- Dies Wort gehört dem Erbprinzen von Augustenburg. Die wirklichen Interessen Schleswig—Holsteins u. der deutschen

- Demokratie. Von *einem Schlesw.—Holsteiner*. 2. Aufl. Hamburg (1865.)
- Henrichsen, A. I. F.* Festrede am Geburtstage Sr. Hoh. Herzog Friedrich VIII. Altona 1865. 2. Ausg. Sst. s. A.
- Falck, S. u. Carl.* Festgedichte z. Feier des Geburtstages Sr. Hoh. des Herzogs Friedrich VIII. Altona 1865.
- Der Gang der Preussischen Politik in der Schleswig—Holstein. Angelegenheit vom Novbr. 1863 bis zum Juni 1865. Berlin 1865.
- (Verhandlungen im) Hause der (preussischen) Abgeordneten 61.—62. Sitzung, 1.—2. Juni 1865. Berlin. Fol.
- Die Aussaugung der Hrz. Schleswig—Holstein. Braunschweig 1865.
- Die verwahrloste Bundes-Auctorität in Holstein und die preussische Entschädigungsforderung. Berlin 1865.
- Schleswig—Holstein u. die Compensationsfrage. I »Die Zukunft« 5. Aug 1865. Wien 1865.
- Til danske Slesvigere. Oversættelse af en Artikel i »Le Siècle«. 24. Aug 1865. Kbh. 1865.
- tt—. Til de danske Slesvigere d. 3. Sptbr. 1865.
- v. Warnstedt, A.* Die Oldenburger und Brandenburger Erbansprüche auf die Hrz. Schlesw.—Holstein. Auf Grund der Urkunden beleuchtet. Hannover 1865. — Urkundenbuch. Sst. s. A.
- Wieding, Karl.* Die Prätensionen auf die Hrz. Schleswig—Holstein. Rechtsgutachten. (Fort. dat. 4. Sptbr. 1865.) Greifswald 1865.
- Verhandlungen der 6. Generalversammlung des Deutschen Nationalvereins in Frankfurt a. M. am 29. Octbr. 1865.
- Personalunionen. Beretn. om en Forhandl. i den danske Folkeforenings kbhvske Hovedafdeling den 6. Debr. 1865. Udg. af den danske Folkefor. Kbh. 1865.
- Madvig, I. N.* Personalunionen mellem Danmark og Slesvigholsteen betragtet fra et dansk Standpunkt. Særsk. Aftr. af »Dagbladet«. Kbh. 1865. (Desuden »Dagbladet« Nr. 285—88, 293, 1965, hvori Artiklerne findes.)
- Clausen, H. N.* Personalunionen mellem Danmark og Slesvig-Holsteen. Betragtet fra et ikke-dansk Synspunkt. I »Fædrelandet«, Nr. 291. 1865.
- Henrichsen, A. I. F.* Zur gegenwärtigen Lage. Vortrag in der Sitzung des Altonaer Schlesw.—Holsteinischen Vereins gehalten am 24. Febr. 1866. Altona 1866.

- Den Augustenborgske Episode. I »Dagbladet«, Sptbr. 1866.
- Des Kgl. Preussischen Kronsyndikats-Gutachten über die Schleswig—Holstein. Staatserbfolge. 1. Theil. Basel 1865.
- Rechtsgutachten bezügl. der Hrzs. Schleswig, Holstein u. Lauenburg erstattet auf Grund des allerh. Erlasses vom 14. Dcbr. 1864. vom Kron-Syndicat. Berlin 1866.
- Mejer, Otto.* Zur Kritik des preussischen Kronsyndicats-Erachtens über die schlesw.—holstein. Frage. I. Oldenburg u. der Gottorper Antheil. (Fort. dat. 25. März 1866). Rostock 1866.
- Zoepfl, Heinr.* Beiträge z. Kritik des Rechtgutachtens des Kronsyndicats bez. der Hrzs. Schleswig, Holstein u. Lauenburg. Heidelberg 1866.
- Henrichsen, A. I. F.* Die Kgl. Preussische Verordnung vom 11. März beleuchtet im Lichte der geschichtlichen Entwicklung unserer Landessache. Vortrag gehalten am 17. Apr. 1866.
- Rasch, Gustav.* Das preussische Regiment in Schlesw.—Holstein. (Fort. dat. 18. März 1865.) Kiel 1866.
- Lauenburg-Preussisch! Ein offenes Wort an alle preussischen u. wahrhaft deutschen Patrioten. Quedlinburg 1865.
- Brömel, A.* Rede gehalten in der St. Petri-Kirche zu Ratzeburg am Tage der Erbhuldigung der Ritter- und Landschaft des Hrzs. Lauenburg. Dienstag d. 26. Septbr. 1865. Ratzeburg.
- Pernice, Herbert.* Kritische Erörterungen zur Schlesw.—Holstein. Successionsfrage mit bes. Rücks. auf die Schriften des Herrn von Warnstedt. 1. Bd. (1.—2. Heft. 2. Heft. grösztentheils bearb. von Th. Schultze. Fort. dat. 1. Dcbr. 1865.) Cassel 1865—66. — 3.—4. Heft u. Supplementheft. (I 4. Hefte en Literaturfortegnelse.) Cassel 1866.
- Schrader, L.* Die Annectirung Schleswig—Holsteins ist Sünde. Ein Wort der Bitte u. Mahnung an alle, welche Gott fürchten u. Recht thun wollen. Kiel 1866.
- (En Pakke Aviser og Papirer vedr. den slesvigske Deputations Rejse til Berlin, Aug. 1866, og den medbragte Adresse.)
- Thaulow, Gust.* Das Europäische Gleichgewicht durch den Präger Frieden vom 23. Aug. 1866. (Fort. dat. Ende Juni 1867.) Kiel 1867.

- Bor Slesvig deles? Et Livsspørgsmaal for Slesvig og for Danmark besvaret af *en Nordslesviger*. Hamburg 1867.
- Forchhammer, P. W.* Bundesstaat u. Einheitsstaat. Kiel 1866.
- Reyscher, A. L.* Die staatsrechtlichen Folgen des deutschen Kriegs. Wo stehen wir nun. Stuttgart 1866.
- Die Annexionen u. der Norddeutsche Bund. Vom Verf. der Rundschau. 19. Sptbr. 1866. 6. Aufl. Berlin 1866.
- Nielsen N. J. E.* Predigt nach der Rückkehr der Oldenburgischen Truppen d. 23. Sptbr. 1866. Oldenburg 1866.
- v. Lerchenfeld, Gust.* Das Verfahren der deutschen Grossmächte gegen Schlesw.—Holstein und den Bund. Jena 1866.
- Zachariae, H. A.* Die Rechtsbasis der deutschen Grossmächte in den Hrz. Schleswig, Holstein u. Lauenburg. Ein publicistisches Votum. Göttingen 1866.
- Die staatliche Entwicklung Deutschlands m. bes. Bez. auf Schleswig—Holst. Zur Tagesfrage. Berlin 1866.
- Berna, D. A.* Kritik der preussischen Politik u. Rechtfertigung Oestreichs. Frankfurt a. M. 1866.
- Schrader, L.* Schleswig—Holsteins Situation u. Aufgabe in der Gegenwart. Ein Wort zur Orientirung. Kiel 1866.
- Die deutsche Nation unter Preussen. Von einem Ungarn. Hamb. u. Lpz. 1866.
- v. Lavergne-Peguyllon, M.* Schleswig—Holstein. Socialpolitische Studien. Berlin 1866.
- Die Annexion Schlesw.—Holsteins. Schreiben *eines Schleswig—Holsteiners* an den Grafen Bismarck. 2. Abdr. Hamburg 1867.
- Schleswig—Holsteins Verbindung mit dem Preussischen Staat. Kiel 1867.
- Schleswig—Holstein u. die Annexion. Von *einem Schlesw.—Holsteiner*. Freiburg i. Breisg. 1867.
- Ribbeck, Otto.* Griechenland u. Deutschland. Rede zur Feier des Geburtstages Königs Wilhelm I, gehalten an der Universität 22. März 1867. Kiel 1867.
- Clement, K. I.* Schleswig jetzt. Letztes Wort. Hamburg, Juli 1867.

I Danmark efter 1864.

- Steenberg, C. J. O. »Giver Kongen Det, som Kongens er, og Gud Det, som Guds er! Et Par Nytaarsord til det danske Folk. (Fort. dat. 1. Jan. 1863). Kbh. 1865.
- Grublerier over danske Forhold og Tilstande, udgivne af Q. 2. Opl. Kbh. 1865. — Yderligere Grublerier. Kbh. 1865.
- Votum af *E. Vedél* i Incorporationssagen. (Jan. 1865.) Kbh.
- Udskrift af den Protokol, der blev optagen af de paagjældende Regjeringers Grændsereguleringscommissairer. (22. Apr. 1865.) Kbh. 4.
- Garrigue, H. I.* Beretn. om Slesvigernes Besøg i Kbh. 1865.
- Bille, C. St. A.* Slesvigernes Besøg i Kbh. Foredrag holdt den 25. Oktbr. 1865. Kbh. 1865.
- Slesvigernes Besøg i Kbh. 2.—7. Sptbr. 1865. (Program, Beretninger og Billeder fra Besøget.)
- Sange ved Festen for Slesvigerne i Dyrehaven d. 5. Sptbr. 1865. (af *C. Ploug, C. Hauch, N. F. S. Grundtvig, E. Lembcke.*) Kbh.
- Hilsen til de slesvigke Brødre ved Mødet i Roskilde d. 4. Sptbr. 1865. Kbh. (Sang).
- Blaufeldt, M. F.* Naar lagdes Spiren til det danske Monarkis Sønderlemmelse? Kbh. 1865.
- Vølvesange. Tidsdigt. Stockholm 1865.
- Hvortil skal dette føre? Af **. Særtr. Kbh. 1865.
- (Sange) ved Indvielsen af Mindestøtten over de i Kampen for Slesvig faldne, paa Horsens Kirkegaard jordede Krigere d. 12. Sptbr. 1866.
- Slesvigernes Besøg p. Fyen. Sptbr. 1866. h. S. o. A. (Avisartikler vedk. »Dansk Folkeforening« 1865—66.)
- (Love, Udkast og Forslag til samt Betænkninger over Love i Anl. af Indlemmelsen af de slesvigske Distrikter i Kongeriget 1866.
- Opraab! Et Alvorsord. Kbh. 1867.
- Aabent Brev til »Norddeutsche Zeitung«. Af Forf. til »Et Opraab«. Kbh. 1867.
- Beretning om Sønderjydernes Besøg i Nørrejylland, Juli 1868. Samlet og optegnet af en Deltager. Haderslev 1868.
- Sange ved sønderjydske Mænds og Kvinders Besøg i Aarhus. Juli 1868. Aarhus.

- Sange ved Festmaaltidet for de sønderjydske Kvinder d. 6. Octr. 1869. Kbh.
- Skau, P. L.* Hans Tjellesen Schmidt. Kbh. 1866.
- Hede, Karl.* Sønderjydernes Besøg i Vestjylland 7.—10. Juni 1884. Et Mindeskift. Kolding 1884.
- Sange t. Brug under Sønderjydernes Besøg i Vestjylland 7.—10. Juni 1884. Varde.
- Sange ved Sønderjydernes Besøg i Aarhus d. 27.—29. Mai 1893. Aarhus 1893.

I Sønderjylland efter 1864.

- (Fortegnelse over Handlende i Flensborg og deres politiske Mening. Odense u. A. 1 Bl.)
- (Slesvigske Tilstande i 1865. Udkl. af Aviser.)
- Et lille Bidrag t. Kundskab om den preussiske Retfærdighed mod de danske Menigheder i Mellemslesvig. I »Fædrelandet«, 18. Nobr. og 22. Debr. 1865.
- Slesvigske Tilstande. I »Dagbladet«, 10. Apr. 1866.
- (Slesvigske Tilstande i 1866. Udkl. af Aviser.)
- (Den tyske Presse. Aviser fra 1857 til 1866.)
- Kölnische Zeitung I-III. I »Fædrelandet«, Nobr. 1866.
- An die Wähler des 3. schlesw.—holstein. Wahlbezirkes. Schleswig, 28. Jan. 1867. 1 Bl.
- Afstemningen i Slesvig ved Valget t. den nordtyske Rigsdag d. 12. Febr. 1867. M. et Kort i Farvetryk. Kbh. 1867.
- Afstemningen i Slesvigs nordlige Distrikter. Et Par Ord til Drøftelse for mine Landsmænd af »En Slesviger.« Kiel 1867.
- Ahlmann, N.* Et Forsvar imod »En Slesviger«: Afstemningen i Slesvigs nordl. Distrikter«. Haderslev 1867.
- Flensborgske Tilstande under det preussiske Herredømme. I Marts 1867. Kbh. 1867.
- (Artikler om Valgene til Rigsdagen i »Flensburger Norddeutsche Zeitung« for 3., 4., 6., 13. Sptbr. 1867.)
- Erklæring af *N. Ahlmann* og *H. Kryger* (ang. en Audiens hos Kongen af Preussen.) I »Fædrelandet«, 28. Sptbr. 1868.

- (Slesvigske Tilstande 1867. Udkl. af Aviser.)
Schrader, L. Der politische Eid. Eine ethnische Studie. Kiel 1868.
Poulson, P. Wilhelm. Danmarks Diplomati og Hertugdømmerne—
 Politiske Betragtninger. San Francisco 1868.
Keck, Karl Heinr. Friedr. Wilhelm I. Schulrede d. 21. März
 1868. Schleswig 1868.
 Forhandlinger p. Landdagen i Rendsborg. I »Berlingske Tidende«
 18. Nobr. 1868.
 Aufgave der Kreistage in Schlesw.—Holstein. VII Artikel aus
 der »Kieler Zeitung«. Kiel 1868.
Kiær, C. A. Kortfattet Udsigt over Forandringerne i Slesvigske
 Retstilstande og Forhold 1864—67. M. Bilag og Regi-
 ster. Ribe 1868.
 (Slesvigske Tilstande 1868. Udkl. af Aviser.)
Matzen, Matz. Hvorfor jeg er bleven tydsk. Selvbekjendelse.
 Sønderborg 1869.
 Fra Nordslesvig. I—II. Kbh. 1869.
 Ein bischen Geschichte von einem Schleswig—Holsteiner. Lpz.
 1869.
 (Ahlmann og Kryger i Berlin. En Pakke Aviser.)
 (Slesvigske Kvinders Brudegave til Kronprinsessen. 1869.
 Aviser.)
 Breve fra Sønderjylland i »Fædrelandet«, Numre fra 1869.
Krüger, Hans A. Diplomatisch og parlamentarisk Udvikling af
 det nordslesvigske Spørgsmaal, en Memoire til det tydske
 Folk. Berlin 1870.
Ostwald, C. F. A. Oldenburgske Krav. I »Dagbladet«, 11. Jan. 1870.
 Sange d. 30. Jan. 1870. (Af *Carl Andersen*: Til Sønderjyderne
 og af *O. Borchsenius*.) U. S. o. A.
Schöler, Vilh. Skitser og Breve om det slesvigske Spørgsmaal.
 Brudstykker. Kbh. 1871.
Bagger, I. H. »Danmark og Tydskland«. Tidsbetragtninger.
 Kbh. 1871.
 Om Piecen »Danm. o. Tydskl.« og dennes Forfatter, I. H. Bagger
 af A—Ø. Kbh. 1871.
 Det tydske Sprogs Indførelse i de danske Skoler i Slesvig. I
 »Dybbøl-Posten«, 23. Sptbr. 1871.
v. Brackel, Chrph. Wilh. Fernere Erörterung der schlesw.—hol-
 stein. Erbfolgefrage vom staatsrechtlichen Standpuncte,
 nebst Erörterung der Staatserbfolge in Lauenburg.
 Kph. 1872.

- v. Treuenfels, A.* Die nordschleswigsche Angelegenheit vom unparteiischen Standpunkt betrachtet. Berlin 1872.
- Om Sproget. I »Dybbøl-Posten«, 21. Decbr. 1872.
- Bauer, Edg.* Artikel V. Nebst einem Nachwort von *C. St. A. Bille* in Copenhagen. Altona 1873.
- Wollheim da Fonseca, A. E.* Zur Nordschleswigschen Frage. Histor.—politische Skizze. Lpz. 1874.
- Pingel, I. Cl.* Om den frie Afstemning i Slesvigs nordl. Distrikter. (Efter Dybbøl-Posten.) Sønderborg 1875.
- Nordslesvig og Tydskland for Folkerettens Domstol. En Memoire ledsaget af Forhandlingerne i den tydske Rigsdag om Krügers Forslag og af »Dannevirke«s berlinske Breve om samme Gjenstand. Efter »Dannevirke«. Kbh. 1877.
- Krag, Ove.* For de sønderjydske Grave. Et Digt. Kbh. 1879.
- Schousboe, V. og Vaupell, O.* Beretn. om de danske Krigergrave. (Fort. dat 25. Nobr. i 1880.) M. 7 Træsnit. Kbh. 1880.
- Den nationale Stilling i Nordslesvig. I Anl. af Traktaten af 11. Oktbr. 1878. Af *en Nordslesviger*. Særtr. Kolding 1880.
- Hagemann, M.* Memorandum betr. beiden letzten dänisch—deutschen Kriege, deren Beziehung zu dem bewaffneten Frieden der Gegenwart nebst Anrege zur Abwehr dieses unheilvollen Uebels, der Europäischen Diplomatie gewidmet. Kph. 1881.
- Møller, O. M.* Til dem derovre. Nytaar 1883. Et Digt. Kbh. 1882.
- Hinrichsen, M. C.* Beviser for Nordslesvigerne om, hvor lykkelige de ere under Tydskland, og hvor ulykkelige de vilde være under Danmark. Flensborg 1885.
- J. A.* Et Par Ord om den dansk—tyske Strid og Nordslesvig. Udg. med en Fortale af M. Mørk-Hansen. Kolding 1885.
- Mørk Hansen, M.* Ein Paar Worte über den dänisch—deutschen Streit u. Nordschleswig. Herausgeg. m. einer Vorrede. Kolding 1885.
- Den danske Sag i Sønderjylland, forhandlet i Berlin 1885. Kbh. 1885.
- Hanssen-Nørremølle, H. P.* Sønderjyderne under Fremmedherredømmet 1864—88. Kbh. 1888.
- Nordslesvig i 1888. Med et Forord af *H. R. Hjort-Lorenzen*. Kbh. 1889.

- Ottosen, Johan.* Valgene i Nordslesvig Febr. 1890. (Efter »Tilskueren«, April 1890. Noget forkortet.) Kbh. 1890.
- Den sønderjydske Sag (set i Lyset af et Levnedsløb) af *en yngre Sønderjyde.* (Fort. dat. Paaske 1892.) Kbh. 1892.
- Hanssen-Nørremølle, H. P.* Fra Sønderjylland I. Har vi Tid til at vente? Trykt s. Msr. Odense 1892.
- Om Sønderjylland. Skildringer, der i Oversættelser har været indrykkede i Gøteborgs Weckoblad. Helsingør 1893.
- Clausen, H. V.* Nordslesvig 1863—93. Den nationale stilling på landet. Særtr. Flensborg 1894.
- Strackerjahn, Karl.* Dänische Umtriebe in Deutschem Lande. Beiträge zur Beleuchtung der politischen Agitation in der Nordmark. Flensborg 1895.
- Schleswig *nicht* »Süd-Jütland«. Ein neuer Beitrag zur Klärstellung des nationalpolitischen Streites an der Königsau. Flensborg 1896.

Personalhistorie.

- Gräfin *Elise von Bernstorff*, geb. Gräfin von Dernath. Ein Bild aus der Zeit von 1789 bis 1835. Aus ihren Aufzeichnungen. 1.—2. Bd. Berlin 1896.
- Brinckmann, Rud.* Die ritterschaftliche Familie Blome im Mittelalter. Udsnit af S.-H.-L. Jahrbücher III.
- Esmarch, Ernst.* Einige Nachrichten über das Esmarchsche Geschlecht in Zeit- und Familien Bildern zusammengestellt. Bredstedt 1875.
- Feldersen, Chr.* Bilder aus dem Jugendleben eines Nord-Friesischen Knaben. Kellinghusen 1853.
- Zernin, Gebhard.* Das Leben des Kgl. Preussischen Generals der Infanterie Aug. von Goeben. 1.—2. Bd. Berlin 1895—97.
- Klaus Groth.* Lebenserinnerungen. Herausgegeben von Eugen Wolff. M. Portr. Kiel u. Lpz. 1891.
- Henrici.* Lebenserinnerungen eines Schleswig-Holsteiners. Stuttgart u. Lpz. 1897.
- Larsen, Karl.* Under vor sidste Krig, samtidige Dagbogoptegnelser og Breve fra Mænd og Kvinder af alle Stænder. Samlede og udgivne. Kbh. 1897.

- Rasmussen, H. V.* Nis Lorentsen fra Lillholt. Danske Folkeskrifter XXXV. Haderslev 1861.
- Skau, Laur.* Peter Hjort Lorenzen. Et Bidrag t. den dansk-slesvigske Sags Historie. Udg. efter Forf. Død af den dsk. Folkefor. M. en Fortale af dens Formand (o: *Orla Lehmann*). Kbh. 1865.
- Ottosen, Joh.* Peter Hjort Lorenzen's historiske Gærning. Med Portr. Kbh. 1896.
- Bodenhoff, E.* Mellem Venner og Fjender. Erindringer og Breve fra Krigen 1864. Kbh. 1897.
- Møller, Wald.* Den norske Frivillige. Mindequad over Helten Lieutenant Løvenskjold, der faldt som det første Offer i Danmarks Hæderskamp i Sundeved den 5. Juni 1848. Frederikshavn u. A.
- (Høyer Møller). Livs- og Krigserindringer fra 1850—64. Af en gammel Feltpræst. Kbh. 1894.
- Clausen, H. N.* Slesvigeren Chr. Ditlef Paulsens Livshistorie i Omrids. M. Portr. Kbh. 1857.
- Graae, G. Fr. A.* Over Etatsraad Christian Paulsen. Den 2. Jan. 1855. Flensborg.
- C. Paulsen. Lithografi. Jensen pinx. 1845.
- Mørk-Hansen, M.* Den danske Bonde Laurids Skau. Et Foredrag. Kbh. 1865.
- (Lehmann, Orla.) Laurids Skau og hans Taler. Kbh. 1864.
- Koefoed Hansen.* Ved Laurids Skaus Jordefærd d. 18. Mai 1864. Haderslev.
- Skau, Laurids.* Hans Nissen i Hammelef. Historiske Optegnelser. Haderslev 1857.
- Valentiner, Chr. Aug.* Rede gehalten im Flensburger Predigerverein d. 10. Juli 1840. Flensburg 1840.
- Jensen, P. W. Fr. A.* Entgegnung an Herrn Valentiner m. Hinsauf das von ihm am 5. Aug. 1848 abgelegte politische Glaubensbekenntniss. Flensburg 1850.
- Valentiner, Chr. Aug.* Letztes Wort an die Flensburger von ihrem früheren Prediger. Hamburg 1852.
- Hjort, Peder.* Antwortschreiben an den Herrn Valentiner, Prediger in Lpz. Kph. 1859.
- 2. verm. Aufl. nebst Erläuterungen über Valentiner durch Herrn. *Hagemann*. Kph. 1862.
- Aug. Malmborg, comm. General f. d. svensk-norske Troppekorps i Slesvig. Lithografi. Sof. Schack delin.

Skrifter erhvervede efter denne Fortegnelses Slutning.

- Brodersen, C. W.* Gott der Herr hat geredet und hat uns Frieden zugesagt. Predigt am Friedensdankfest den 4. Decbr 1864 gehalten. Flensburg.
- Simonsen.* Friedens-Predigt am 4. Decbr. 1864. Flensburg 1864.
Die Einweihung des Domes in Schleswig am 25. Oktbr. 1894. Schleswig 1894.
- Bekendtgørelse, hvorved Als og den af den danske Armees besatte Deel at Slesvigs Fastland erklæres i Belejringstilstand—Sønderborg 27. Febr. 1864. 1 Bl. 4.
- Bekanntmachung, Flensburg 7. Febr. 1864. (Fra Wrangel om Zedlitz' Overtagelse af Embedet som Civil-Commissär.) 1 Bl. Fol.
- Bekanntmachung, Flensburg 8. Febr. 1864. (Fra Zedlitz om Overtagelsen af hans Embede.)
- Lütken, O.* Søkrigsbegivenhederne i 1864. Kbh. 1896.
- Frölich, Werner.* Geschichte Schleswig—Holsteins von der älteren Zeit bis zum Wiener Frieden. Flensburg 1896.
- Die Lösung der dänisch-deutschen Frage od. die Berechtigung des Skandinavismus u. Schleswig-Holsteinismus. Bremen 1857.
- Beleuchtung der 22 Beschwerdepunkte der sogenannten Schlesw.—Holstein. Landespartei. Schleswig 1873.
- Lautrup, Charles.* Frits og hans Løjtnant. Erindringer fra Kriegen 1864. Kbh. 1896.
- Hansen, Rs.* Niels Arnam. Skildringer fra Krigens Tid. Kbh. 1897.
- Müller, Max.* The Schleswig-Holstein Question and its Place in History. I »The nineteenth Century« Nr. 243. London 1897.
- Jørgensen, A. D.* The Danish View of the Slesvig-Holstein Question. I »The nineteenth Century« Nr. 250. London
- Jensen, N. P.* Den første slesvigske Krig 1848—50. I »Nordstjernen« 1897—98. En særskilt Udgave. Kbh. 1898.
- Hertel, Ludvig.* Hans Wilhelm Hertel, Bidrag til den sønderjydske Folkevækkelses Historie. Odense 1897.
- Erinnerungen einer alten Schleswig-Holsteinerin. Lübeck (1898.)
- Lönborg Friis.* Den jydsk Slavekrig. Aarhus 1898.
- Valentiner, A.* Herregaardsskytterne i 1848. Kbh. 1898.

- Die Erstürmung der Düppeler Schanzen am 18. April 1864.
(Kridttegning med Farver).
- Beschiessung der Düppeler Mühle. April 1864. (Kridttegning
med Farver).

Tillæg.

Kort udførte og udgivne i Anledning af Krigene.

(jvnfr. S. 26.)

(Kort til »Den dansk—tydske Krig i 1848—50.« Udarb. og udgivet af *Generalstaben*. Kbh. 1867—87. Jvnfr. S. 80.)

Felttoget 1848.

- Plan I. Bov-Flensborg. 1 : 40,000.
- » II. Ekernförde. 1 : 40,000.
  - » III. Slesvig. 1 : 40,000.
  - » IV. Mysunde. 1 : 40,000.
  - » V. Oversø. 1 : 40,000.
  - » VI. Sundeved. 28. Mai. 1 : 40,000.
  - » VII. Sundeved. 5. Juni. 1 : 40,000.

Felttoget 1849.

- Plan I. Sundeved. 6. April. 1 : 40,000. (E. Klingsey grav.)
- » II. Ekernförde. 1 : 20,000.
  - » III. Kolding, Gudsø og Almind-Dons. 1 : 40,000.
  - » IV. Fredericia. 1 : 40,000.

Felttoget 1850.

- Plan I. Isted. 1 : 40,000. (2 illum. Blade.)
- » II. Mysunde. 12. Sptbr. 1 : 40,000.
  - » III. Ekernförde. 12. Sptbr. 1 : 40,000.
  - » IV. Frederiksstad. 29. Sptbr.—4. Octbr. 1 : 8000.

Oversigtskaart til Krigsoperationerne i Nørrejylland i 1848—50.
Kaart over Fredericia og Omegn med de den 6. Juli forefundne
fjendtlige Værker. Udarb. i Felttoget 1849 af *det Nørre-
jydske Armeecorps's Topographer*. 1 : 40,000.

Karte über die Gegend von Idstedt, in Veranlassung der Schlacht
vom 25. Juli 1850 auf Befehl des commandierenden

- Generals von Willisen herausgegeben von *F. Geerz*.
1:40,000. Gravirt bei G. F. Wurzbach, Altona.
- Schlachtfeld bei Idstedt. U. S. o. A.
- Karten vom Kriegsschauplatz in Schleswig. Von *F. Geerz*. 1:
40,000. Gravirt bei K. F. Wurzbach, Altona. (Udgivne
1850—52.)
- Section III: Hadersleben. Rendsburg, Jan. 1851.
- » IV: Hoptrup. Kiel, Juni 1850.
  - » V: Apenrade. Kiel, Juni 1850.
  - » VI: Sundewitt.
  - » VII: Flensburg-Glücksburg-Gravenstein. Kiel-
Juni 1850.
  - » VIII: Billschau. Rendsburg, Octbr. 1850.
  - » IX: Cappel. (1851 eller 1852.)
  - » X: Schleswig-Idstedt-Messunde. Rendsburg,
Decbr. 1850.
  - » XI: Eckernförde.
  - » XIII: Friedrichsstadt.
  - » XIV: Rendsburg.
- Umgegend von Kolding, Vejle, Fredericia u. Christiansfeld mit
den Grundrissen der genannten Stædte in 4 Blættern.
Von *F. Geerz*. 1:80,000. Gravirt bei G. F. Wurzbach,
Altona.
- Egnen om Flensborg og Oversø, optaget under Felttoget 1850 af
Armecorpsets Topograph p. Grundlag af Vdsk. Selsk.
Opmaaling. 1:40,000.
- Oversigtskaart til Krigsoperationerne i Sydslesvig i Aaret 1850
med Angivelse af de der anlagte Forskandsninger m.
m. samt af Hærenes respective Forpostlinier ved Felt-
togets Slutning. 1:120,000.
- Kaart over en Deel af Sundeved, optaget paa Grundlag af Vdsk.
Selsk. Opmaalinger. Udgivet af *Generalstaben* 1851.
1:40,000. (2 Blade).
- Kaart over Eckernfördes Omegn optaget og udarbejdet under
Felttoget 1850 af *Armecorpsets Topograph* p. Grund-
lag af Vdsk. Selsk. Opmaalinger og en i 1823 og 1824
ved det slesvigske Jægercorps udført Opmaaling. 1:40,000.
- Dannevirke, Kurgraven og Østervolden ved *W. Dreyer*. Følge-
blad t. Berlingske Tidende. 1:80,000. Udført af Lieut.
C. G. Rønnev. Udg. af Det Kgl. Nord. Oldskrift-Selsk.
(Illum. Kort.)

Generalkaart over Sønderjylland i 1:240,000 indbefattende Hertugd. Slesvig og Dele af Ribe Amt. Udført og udgivet 1860 ved *Generalstabén*.

(Kort udførte til »Dansk-tydske Krig 1864«. Udgivet af Generalstabén. Kbh. 1890—92.)

Kaart over Fyen med Angivelse af de den 26. Juni udførte Batterianlæg.

Oversigtskaart til Kampen paa Als. 1:25,000.

Kaart over Fredericia med Omegn. 1:40,000.

Kaart over Vejle Omegn. 1:80,000.

Kaart over Sundeved. 1:25,000.

Kaart over den sydlige Del af Slesvig. Plan 1—4. 1:120,000.

Oversigtskaart over Holsten og Lauenburg. 1:480,000.

Dybbølstillingen i 1864. 1:60,000. I—IV.

Oversigtskaart over Jylland og Fyn samt den nordlige Del af Slesvig. 1:500,000.

(Kort udførte til »Der Deutsch-Dänische Krieg 1864«, herausgegeben vom Groszen Generalstabe. Berlin 1886—87).

Übersichtskarte 1. 1:500,000. I 2 Blade.

» 2. 1:200,000.

» 3. 1:200,000.

Plan 1. Plan zum Gefecht bei Missunde, 2 Febr. 1864. 1:8000.

» 2. Plan zu den Gefechten bei Ober-Selk u. Jagel, 3. Febr. 1864. 1:25,000.

» 3. Plan zum Gefecht bei Översee, 6. Febr. 1864. 1:25,000.

» 4. Düppel u. Sonderburg. 1:25,000.

» 5. Plan zu dem Gefecht bei Fredericia, 8. März 1864. 1:40,000.

» 6. Plan zu dem Gefecht b. Veile, 8. März 1864. 1:20,000.

» 7. Plan zum Angriff auf die Düppel-Stellung. 1:7500.

» 8. Plan zum Gefecht von Rackebüll-Düppel, 17. März 1864. 1:25,000.

9—11. Der Sturm auf die Düppeler Schanzen, 18. Apr. 1864. 1:7500.

12—14. Plan z. Uebergang nach Alsen, 29. Juni 1864. I—III. 1:25,000.

- Belagerungs Plan der Düppeler Schanzen m. zu Grundelegung der Dänischen Generalstabskarte, aufgenommen u. gez. von *Pietzsch*. 1:10,000. Berlin.
- Special-Plan der Düppeler Schanzen u. ihrer nächsten Umgebung, nebst einer ausführlichen Beschreibung u. Angabe der dänischen Stellung, gezeichnet u. bearb. von *A. Burow*, (2. verm. Ausg.) 1:37,500. Berlin.
- Die Düppeler Schanzen nebst Umgebung. Bearb. von *R. Geisler*. (2. verb. Aufl.) Bremen.
- Plan v. der Düppel-Stellung. Autographirt v. *Liebenau*. 1:33,000. 6. Aufl. Berlin.
- Plan von Düppel u. Umgegend nebst den Preussischen Angriffs Arbeiten. Gez. von *Coster* und *Steinhardt*. 1:10,000. (Hamburg.)
- Das Terrain der Düppel-Alsen-Stellung, mit Erläuterungen (dat. Anfang März 1864) v. Obr. a. D. *B.*. 1:40,000. Hamburg.
- Plan zum Übergange nach der Insel Alsen am 29. Juni 1864. M. zu Grundelegung der Kgl. preuss. Generalstabskarte aufgenommen von *Pietzsch*. 1:10,000. Berlin.
- Topographische Karte vom südlichen Theil des Hrz. Schleswig, herausgegeben vom *Preuss. Generalstab*. 1:100,000. 4 Blätter. (I. Tondern. II. Flensburg. III. Friedrichstadt. IV. Schleswig.) Berlin 1864.
- Specialkarte von Süd-Schleswig im 1:150,000 von *A. Petermann*. (Ineholder tillige »Etnographische Skizze von Schleswig nach deutschen und dänischen Quellen«). Gotha 1864.
- Plan des Schlachtfeldes von Schleswig. 1:15,000. Unter Zugrundelegung des vom Major Vogel von Falckenstein in 1848 aufgenommenen Plans erweitert u. berichtigt in *der topogr. Abtheil des Kgl. preuss. Generalstabes* 1863.
- Kort over den ved Fredstractaten af 30. October 1864 fastsatte Grændselinie mellem Jylland og Slesvig. I »Ill. Tid.« Nr. 268, 13 Nobr. 1864.
- Die Ostküste des Hrz. Schleswig und Jütlands bis Veile zum Studium der deutsch—dänischen Kriege der Neuzeit nach den Aufnahmen des Oberquartiermeisterstabes der Schleswig—Holst. Armee von 1849—51 und des dänischen Generalstabes von 1851—54. Bearb. von *Carl Gräf*. 1:10,000. 5 Blätter. (Bl. I: Uebersichtskarte). Weimar

Karte der Herz. Schleswig—Holstein und Lauenburg. Gez. von
L. Friederichsen. (Reduktion af »Generalkarte v. Schles-
wig—Holstein u. Lauenburg von *F. Geertz* (jvnfr. S. 27)
til 1 : 700,000.) 3. Aufl. zur Veranschaulichung der neuen
administrativen Eintheilung der Herz. von 1867.

Indholdsfortegnelse.

I. Indledning.

Periodiske og blandede Skrifter med fortrinsvis historisk Indhold	1
Aviser	4
Kalendere og Almanakker	7
Samlinger af Aktstykker	8
Skrifter om Slesvigs Nationalitet og Sprog	12
Slesvigs Topografi	18
Kort over Slesvig	26
Landdage, Stænderforsamlinger, Statsforfatninger	30
Lovgivning og Forvaltning i Slesvig	34
Udgaver af den jydsk Lovbog	34
Slesvigske Stadsretter og Landretter	36
Samlinger af Love, Forordninger, Rescripter o. s. v. for Slesvig	37
Stats-Kalendere	38
Slesvigs og Holstens Kirkehistorie og Kirkeforfatning	39
Skrifter i Anledning af Jernbaneanlæg i Slesvig og Holsten	40
Skrifter om Slesvigs Finanser, Mynt- og Bankvæsen	41
Skrifter om Toldvæsenet i Slesvig	43
Fremstillinger af Slesvigs og Holstens Historie	44
Fremstillinger af Slesvigs Historie	48
Fremstillinger af Holstens Historie	50

II. Schleswigholsteinismen og de slesvigske Krige.

Den begyndende Schleswigholsteinisme 1814—1830	53
Uve J. Lornsen — Forfatningsspørgsmaalet — Schleswigholsteinismen 1830—45	55
Det Kgl. Aabne Brev af 8. Juli 1846 og Arvefølgespørgsmaalet i 1846—48	64
Stænderforsamlingerne og Ridderskabet 1846—47	69
Den Schleswigholsteinske Agitation i 1846—47	70
Forfatningsreskriptet af 28. Jan. 1848	72
Kong Christian VIII's Død	73
Augustenborgerne indtil 1852	74
Martsdagene i København 1848	75
Oprørets Udbrud	76
Oprørsregeringerne i 1848—50	77
Fremstillinger af Krigen 1848—50 (eller af 2 af Krigsaarene)	80
Erindringer og Skildringer fra Krigen 1848—50	81
Bedømmelse af og Bemærkninger om Krigen 1848—50	84
Personalia vedkommende Krigen 1848—50	84
Sange og Samlinger af Sange i Anledning af Krigen 1848—50 — Festerne i Rosenborg Have	87
»Skillingsblade« fra Krigstiden 1848—50	92
Krigsaaret 1848	94
Politiske Skrifter i Anledning af Krigen i 1848	97
Krigsaaret 1849	102
Politiske Skrifter i Anledning af Krigen i 1849	104
Krigsaaret 1850 og Holstens Overlevering 1852	108
Politiske Skrifter i Anledning af Krigen i 1850	111
Skrifter om Arvefølgen 1850—54	115
Den schleswigholsteinske Agitation 1851—63	117
Forfatningsforsøg — Hølstaten. — Stænderforsamlingerne. Diplomatiske Forhandlinger. — Fra 1851 til Frederik VII's Død	125
Kong Frederik VII's Død. — Edsaflæggelse	135
Novemberforfatningen	136
Forbundseksekutionen i Holsten	136
Prætendenten »Friedrich VIII«	136
Londotraktaten og Garantierne af 1720	137
Arvefølgen	138

Agitationen for Schleswigholsteinismen efter Frederik VII's Død. 1863—64	141
Fremstillinger af Krigen 1864	146
Erindringer og Skildringer fra Krigen 1864	150
Bemærkninger og Kritik. Krigen 1864	152
Sange og Digte i Anledning af Krigen 1864	153
Politiske Skrifter i Anledning af Krigen og Freden 1864..	155
Personalia vedkommende Krigen 1864	158
Hvem skal have Byttet?	160
I Danmark efter 1864	167
I Sønderjylland efter 1864	168
Lidt sønderjydsk Personallhistorie	171
Tillæg. Skrifter erhvervede efter denne Fortegnelses Slut- ning	173
Kort udførte og udgivne i Anledning af Krigene..	174

AARHUS KATEDRALSKOLE.

EFTERRETNINGER

· OM

AARHUS KATEDRALSKOLE

I

SKOLEAARET 1897—98

VED

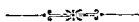
SKOLENS REKTOR.

INDHOLD.

I	Skolens Lærere. Fag- og Timefordelingen.....	1
II	Disciplene. Afgangsprøverne i 1897.....	6
	Udenbys Disciple.....	27
III	Skolens Beneficier.....	29
IV	Oversigt over Indtægter og Udgifter	36
V	Undervisningen. Fordringerne ved Optagelsen. Aarets Arbejde. De opgivne Pensæ.....	37
VI	Biblioteket.....	64
VII	Den fysiske Samling	65
VIII	Skolens Afgang- og Aarsprøver i 1898.....	66
IX	Bøger og Læremidler i 1898—99	72

I.

Skolens Lærere. Fag- og Timefordelingen.

Under 25. Juni 1897 behagede det Hans Majestæt Kongen allernaadigst at udnævne Adjunkt G. C. V. Christensen til Overlærer

Under 26. Juni 1897 konstituerede Ministeriet cand. mag. J. Ramm som Adjunkt ved Skolen.

Under 8. April 1898 benaadedes Overlærer Engell med Dannebrogordenens Ridderkors.

Fag- og Timefordelingen har i hele Skoleaaret uforandret været følgende:

Rektor Dahlenborg: Oldtidskundskab
i VI, V, IV og III Klasses matematiske Afdeling, Fransk i VI og V,
1 Time Dansk i I A, I B og I R . . 14 Timer ugl.

Overlærer Kleisdorff: Engelsk i VI,
V, IV R, Latin i III, Græsk i III . 20 —

Overlærer Engell: Historie i VI, V,
IV A, IV B, Matematik i III og I R 22 ---

Overlærer Hoffmeyer: Naturhistorie i alle Klasser og Geografi i alle Klas- ser, undtagen II R, I R og I B. . . .	31	Timer ugl.
Overlærer Mylord: Naturlære i hele Skolen samt Matematik i II R.	25	—
Overlærer Christensen: Matematik i VI, V, II og I A, geometrisk Teg- ning i VI, V, IV og III Klasses matematiske Afdeling.	35	—
Adjunkt Stegmann: Tysk i VI, V, III og I R, Geografi i II R og I R, Latin i VI og V	29	—
Adjunkt Brøndsted: Latin i IV A, IV B, Græsk i VI, Historie i IV R og III R.	26	—
Adjunkt Lorentzen: Engelsk i III R, II R og I R, Tysk i IV A, IV B, IV R, II, II R, I A og I B.	25	—
Adjunkt Lund: Dansk og Oldnordisk i VI og V, Latin i II, Græsk i V.	21	—
Adjunkt Sveinbjørnsson: Fransk i alle Klasser undtagen VI og V.	30	—
Adjunkt Krag: Dansk i alle Klasser undtagen VI og V, Religion i III, III R, I A, I B og I R, Geografi i I B	32	—

Adjunkt Meldal: Græsk i IV, Historie i III, II, II R, I A, I B, I R, Latin i I A og I B, Tysk i III R.....	34	Timer ugl.
Konst. Adjunkt Ramm: Matematik i IV A, IV B, IV R, III R og I B...	29	—
Pastor Rützou: Religion i VI, V, IV A, IV B og IV R.....	5	—
Kammerjunker, Kaptajn Baggesen: Skrivning.....	10	—
Tegnelærer, Cand. phil. Krarup: Tegning.....	6	—
Overlærer Müller: Sang med hele Skolen og Religion i II og II R...	10	—
Oberstløjtnant Kauffmann: Gymna- stik.....	24	—
Gymnastikassistenterne S. Petersen og H. F. G. Larsen.....	40	—

Det hvert Fag i hver Klasse tillagte Timetal ses af omstaaende Tabel. Sp. betyder den sproglig-historiske Afdeling, M. den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling, St. den studerende Klasse og R Realklassen.

Tabellen viser, hvorledes Undervisningstimerne have været fordelt paa Fagene i de forskellige Afdelinger. Ved Kombinationer og derved, at flere Klasser have været delvis adskilte i enkelte Fag, fremkomme de i den sidste Række for hvert Fag angivne Summer af Læretimer.

Første studerende Klasse har været delt i 2 Afdelinger.

Ligeledes fjerde studerende Klasse.

I tredje og fjerde Klasse har Undervisningen været fælles for M. og R. i Naturlære og geometrisk Tegning.

I femte Klasse har Undervisningen været fælles i Dansk, Oldnordisk, Fransk, Engelsk, Religion og Historie.

Sjette Klasse har været delt i 1 fransk Time.

I sjette Klasse har Undervisningen ellers været fælles i samme Fag som i femte Klasse.

	I		II		III		IV		V		VI		Sum af Lærer- timer.		
	St. A-B	R.	St.	R.	St. Sp.	R. M.	St. A-B Sp.	R. M.	Sp.	M.	Sp.	M.			
Dansk	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	3	29
Oldnordisk	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	2	1	1	3
Tysk	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	(2)	(2)	(2)	(2)	26
Fransk	4	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	37
Engelsk	»	3	»	3	»	»	4	»	»	4	2	2	2	2	18
Latin	7	»	7	»	7	7	»	7	7	»	8	»	8	»	58
Græsk	»	»	»	»	5	»	»	5	»	»	6	»	6	»	22
Oldtidkundskab (Matematikerne)	»	»	»	»	1	1	»	»	1	»	»	2	»	1	4
Religion	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	18
Historie	2	2	3	2	2	2	3	2	2	3	3	3	3	3	29
Geografi	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	»	»	»	»	18
Naturhistorie	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	»	»	»	»	19
Naturlære	»	»	»	»	»	2	2	»	2	2	2	4	3	6	19
Matematik, geom. Tegning og Regning	5	6	6	6	5	7	7	5	7	8	1	11	»	10	82
Skrivning	2	3	1	2	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	10
Tegning	»	2	»	2	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	6
	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	24
	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	428

II. Disciplene.

Af de 163 Disciple, Skolen talte ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift, dimitteredes 15 med VI Klasses Afgangseksamen (10 af den sproglig-historiske og 5 af den matematisk-naturvidenskabelige Retning) og 7 med almindelig Forberedelseksamen.

Før og efter Eksamen udmeldtes 22 Disciple: N. Ahlmann, C. R. Christensen og P. J. G. Møller efter bestaaet IV Klasses Hovedeksamen, H. L. Bech af IV Klasse, N. E. Ørsnes af IV Realklasse, H. P. Carstensen, V. Falkenstjerne, R. A. Hansen, V. O. la Cour Jansen og H. S. V. Larsen af III Klasse, H. E. Becker, A. K. Skovby og H. F. Weinschenk af III Realklasse, H. V. v. d. Hude, G. Møller, H. Knudsen og P. H. J. Thorup af II Realklasse, E. Borch, og V. Meyer af I Klasse samt H. F. J. M. Betack, C. F. Lassen og E. B. Truelsen af I Realklasse.

Der optoges i August 34 Disciple, saa at Disciplenes Antal ved Begyndelsen af Skoleaaret var 153.

Af disse udmeldtes senere 9: L. O. Schmidt af III Realklasse, N. G. Edslev og H. Rodkjær af II Klasse, K. Dynesen, C. F. v. d. Hude, N. C. W. Jørgensen, A. Sørensen og H. J. R. Wilson af II Realklasse samt M. C. F. Nielsen af I Realklasse.

I Oktober optoges H. A. B. Hoffmeyer i III Real-klasse og H. Lund i I Realklasse, saa at Skolen nu tæller 146 Disciple.

I nedenstaaende Fortegnelse ere Disciplene i VI Klasse, IV Klasse og IV Realklasse opførte i alfabetisk Orden, Disciplene i de øvrige Klasser efter den Plads, de fik ved sidste Sammentælling. Et vedføjte (S) eller (M) betegner om en Discipel hører til den sproglig-historiske eller den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Ved de med * betegnede Disciple, der ere optagne i dette Skoleaar, er meddelt fulde Navn og Fødselsdag. Faderens Navn og Hjemsted, naar dette ikke er i Aarhus, er vedføjte alle Disciplenes Navne.

VI Klasse.

R. Andersen (S) (Gaardejer A., Ondrup), A. Christensen (S) (Gaardejer C., Dallerup), C. M. Kjer (M) (Overretssagfører K.), S. Olsen (M) (Hestehandler O., Ugelbølle), N. P. Pedersen (S) (Smedemester P.), J. C. Thiele (S) (Borgmester T., Skanderborg), C. J. T. Thomsen (M) (Hospitalsforstander T.), G. P. B. N. Thomsen (S) (Sognepræst T., Brabrand), A. V. N. Verner (S) (Agent V.).

V Klasse.

1. V. M. Møller (S) (Bagermester M.). 2. K. R. Kondrup (S) (Lærer K., Haslev ved Aarhus). 3. C. C. Langballe (S) (Købmand L.). 4. E. C. F. W. Koch (M) (Kaptajn K.). 5. P. C. O. Ørum (M) (Læge Ø.). 6. A. Müller (S) (Overlærer M.). 7. J. A. Vilcken (M) (Bankdirektør V.). 8. * Hjalmar Frederik Petersen (S), f. 11. April 83, (Lærer P.,

Pillemark). 9. * Kristian Rasmussen (S), f. 22. Jan. 78, (afd. Gaardejer R., Pederstrup). 10. * Thorvald Severin Petersen (S), f. 4. Septbr. 81, (Br. til Nr. 8). 11. J. N. Thomsen (S), (Br. til G. P. B. N. T. i VI Kl.). 12. A. T. Jensen (M) (afd. Læge J., Vamdrup).

IV Klasse A.

N. R. Aaby (S) (Gaardejer A., Hasle ved Aarhus). L. G. O. C. Arntzen (S) (afd. Jernbaneassistent A.). C. S. Brasen (S) (Stabsintendant B.). O. L. D. Ross Christensen (S) (Lærer C.). H. Høeg Christensen (M) (Sagfører C.). J. A. Hasselbalch (S) (Proprietær H., Frederikshvile), C. E. G. Levinsen (M) (Bankdirektør L.). C. Krarup (S) (Sognepræst K., Hasle ved Aarhus). H. B. Nielsen (S) (Alterdegn N.). E. A. A. Pontoppidan (S). (Provst P., Højslev). * S. P. Simonsen (M), f. 21. Maj 79, (Gaardejer S., Todbjerg). C. A. Weis (Møllejejer W.).

IV Klasse B.

E. L. Espensen (S) (Gaardejer L. E., Viby). L. B. Feilberg (M) (Distriktslæge F.). H. V. Knudsen (M) (afd. Købmand K.). C. Leschley (M) (Oberst L.). A. K. Lottrup (M) (Købmand L.). J. S. Tromholt Nielsen (M) (Hattefabrikant N.). M. T. Nielsen (S) (afd. Gaardejer N., Skader). J. E. W. Reeh (M) (Overretssagfører R.). N. M. J. Schjødt (S) (Gaardejer S., Taarup). J. L. Sønder (S) (Jernbaneassistent S.). N. L. Thiele (M) (Br. til J. C. Th. i VI Klasse).

IV Realklasse.

E. Borup (Fuldmægtig, Kancelliraad B.). P. J. Buchtrup (Købmand B.). A. Cornelius-Knudsen

(Fabrikant C.-K., København). A. Holm (afd. Fabrikant H.). E. V. Petersen (afd. Bagermester P.). C. M. Schmidt (Proprietær S., Skæring Munkegaard). O. C. S. Thorsen (Møbelfabrikant T.).

III Klasse.

1. O. Engell (S) (Overlærer E.). 2. A. G. Levin-
sen (M) (Br. til K. E. G. L. i IV A.). 3. O. C. L.
Hjelm (S) (Forretningsfører H.). 4. A. P. Kjeldsen
(M) (Gaardejer K., Vejlbj). 5. P. N. Sølling (S)
(Overlods, Kommandør S.). 6. J. Fønss (S) (Skole-
bestyrer, Organist F.). 7. P. Overgaard (S) (Gaard-
ejer O., Søften). 8. E. F. Rahr (M) (Købmand V.
R.). 9. H. Kampmann (S) (Købmand K.). 10. J.
A. R. A. Sørensen (M) (Lokomotivfører S.). 11. K.
V. Ørum (M) (Br. til P. C. O. Ø. i V Kl.). 12. H.
B. Jensen (M) (Agent J.). 13. A. M. V. Chri-
stensen (S) (Sæbefabrikant C.). 14. C. A. V. F.
Gerdes-Hansen (S) (afd. Læge H.). 15. O. P.
Schlichtkrull (M) (Baneingeniør S.). 16. J. M.
Henriksen (M) (pens. Lærer H.). 17. H. C. Broge
(M) (Proprietær B.). 18. G. W. Thomsen (M) (Br.
til C. J. T. T. i VI Kl.) 19. N. C. Nielsen (S)
(Kommunebogholder N.). 20. R. A. Busch (S) (Fuld-
mægtig B.). 21. C. E. Jensen (M) (Br. til A. T.
J. i V Kl.).

III Realklasse.

1. J. J. Krarup (Br. til C. K. i IV A.). 2. P.
T. Jaster (Plejef. Købmand J.). 3. J. Stampe (Fa-
brikant S.). 4. H. K. Guldmann (Direktør G.). 5.
S. Christensen (Købmand C.). 6. *H. A. B. Hoff-
meyer, f. 21. Februar 83, (Overlærer H.).

II Klasse.

1. N. R. Kristoffersen (afd. Plejef. Handelsrejsende Beck). 2. H. S. M. Steensgaard (Lærer S., Elsted). 3. C. C. M. Laursen (Detallist L.). 4. O. E. M. W. Reeh (Br. til J. E. W. R. i IV B.). 5. S. R. Rasmussen (Gartner R., Aaby). 6. C. B. F. Olsen (Bogholder O.). 7. A. M. Sønder (Br. til J. L. S. i IV B.). 8. V. W. Petersson (Arkitekt P.). 9. H. H. Stegmann (Adjunkt S.). 10. P. P. H. Knudsen (Inspektør K.). 11. J. G. Krarup (Br. til C. K. i IV A. og J. J. K. i III R.). 12. C. Østergaard (Købmand Ø., Hørning). 13. G. Knudsen (Sagfører K.). 14. F. C. Schou (Købmand, Konsul S., Struer).

II. Realklasse.

1. * Aage Mønsted, f. 3. Aug. 84 (Proprietær M., Fævejle). 2. R. R. Aaby (Br. til N. R. A. i IV A.). 3. V. C. F. Larsen (Stabssergent L.). 4. T. C. Andersen (Snedkermester A.). 5. C. C. Olsen (Br. til S. O. i VI Kl.) 6. V. Kjer (Br. til C. M. K. i VI Kl.). 7. O. M. Duus (Købmand M. D.). 8. C. G. Møller (afd. Tandlæge M.). 9. C. Vestergaard (Tandlæge, Kaptajn W.). 10. * Kaj Ove Poulsen, f. 22. Maj 84 (Sagfører P.). 11. H. J. Møller (Br. til V. M. M. i V Kl.). 12. P. O. Halling (Sadelmagermester H.). 13. A. Termøhlen (Købmand T.). 14. J. F. Nielsen (Handelsgartner F. N.). 15. P. Fejlberg (Br. til L. B. F. i IV B.). 16. K. R. Ollendorff (Købmand, Konsul O.).

I Klasse A.

1. * Anders Peter Tørring, f. 11. Jan. 84, (Skomagermester T.). 2. * Ejnar Budtz, f. 15. Juni 85, (afd. Apoteker B.). 3. * Axel Caj Krebs,

f. 20. Novbr. 85, (Kaptajn K.). 4. * Allan Eugène Borum, f. 19. Septbr. 85, (Købmand B.). 5. * Christian Magdalus Jespersen, f. 18. Maj 85, (Byfoged J.). 6. A. H. Kirkeby (Købmand W. K.). 7. * Knud Christensen, f. 23. Aug 84, (Overlærer K. C.). 8. * Gustav Hans Brøndsted, f. 1. Novbr. 85, (Adjunkt B.). 9. J. H. Hansen (Plejef. Assistent J.). 10. * Thomas Carl Martin Schytte, f. 6. Marts 85, (afdøde Snedkermester S.). 11. V. Bruhn (Overførster, Hofjægermester B.). 12. W. Frisch (Læge F.) 13. * Helmer Rasmussen, f. 9. Novbr. 85, (Sagfører R.).

I. Klasse B.

1. * Hans Jørgen Marius Hansen, f. 2. Marts 84, (afd. Kedelsmed H.). 2. * Thomas Højlund, f. 21. Maj 85, (Lærer H., Ingerslev). 3. * Anton Valdemar Jørgensen, f. 4. Marts 85, (Oversergent J.). 4. * Niels Marius Rasmussen Aaby, f. 29. Jan. 86, (Br. til N. R. A. i IV A. og R. R. A. i II R.). 5. * Axel Ernst Jørgensen, f. 22. April 85, (Kaptajn J.). 6. * Johannes Ravn Byberg, f. 11. Juni 85, (Bankdirektør B.). 7. * Knud Møller Holst, f. 21. Dcbr. 85, (afd. Handelsagent M. H.). 8. C. Larsen (Konduktør L.). 9. * Christian Frederik Osterwald Guldmann, f. 17. April 85, (Br. til H. K. G. i III R.). 10. A. G. E. Hald (Fuldmægtig H.). 11. A. Stilling (Direktør S.). 12. * Jacob Nicolaj Anker Garde, f. 2. Jan. 85, (Godsforvalter G., Samsø).

I. Realklasse.

1. * Arnold Ludvig Petersen, f. 10. Juni 86, (Br. til V. E. P. i IV R.). 2. * Niels Arthur Poulsen, f. 26. Oktbr 84, (Proprietær P., Kvelstrup). 3.

* Anton Peter Rasmussen, f. 9. Juli 84, (Træhandler R.). 4. * Hugo Lund, f. 9. Oktbr. 83, (Skovrider L., Hammel). 5. * Johannes William Græpel, f. 14. Juli 85, (Købmand G.). 6. * Severin Christian Grumstrup, f. 1. Jan. 85, (Oversergent G.). 7. * Carl Ove Skovgaard, f. 4. Maj 85, (Købmand S.). 8. * Ove Johannes Valdemar Andersen, f. 2. Juli 85, (J. C. S. A.). 9. * Jens Christian Blicher, f. 13. April, (Formand B.). 10. * Harald Haller Baggesen, f. 18. Oktbr. 85, (Kaptajn, Kammerjunker B.). 11. * Jacob Adolph Lund, f. 9. Maj 85, (Adjunkt L.). 12. O. Christiansen (Agent C.). 13. S. P. Møller (Isenkrammer M.).

Ved den i Juni—Juli 1897 afholdte Afgangsprøve bestode 15 studerende Disciple samt 7 Realister med det nedenfor angivne Resultat. Derhos bestode 10 Disciple af IV Kl. Oprykningsprøven, af hvilke 7 opflyttedes i V Kl. og 3 forlod Skolen. Til Tillægsprøven ved IV Kl. Hovedeksamen indstillede sig 4 Privatister, der erholdt de Side 25 angivne Karakterer.

I. Afgangseksamen for Studerende.

Af den sproglig-historiske Retning.

1. Christensen, Christian Andersen, f. 14. Maj 1878, Gaardejer C. i Dollerup, indkom Aug. 92 i II st.
2. Christoffersen, Jens Christian, f. 19. Decbr. 79, Detaillist C. i Aarhus, August 91 i I st.
3. Gad, Oluf, f. 15. Septbr. 79, Distriktslæge G. i Ulfborg, August 92 i II st.
4. Henriksen, Frans Mathæus, f. 30. Juli 78, Lærer H. i Fløjstrup, Aug. 91. i I st.
5. Jensen, Jens Jakob, f. 15. Febr. 78, Entreprenør J. i Aarhus, Præliminærpr. 95, indkom Aug. 94 i V st.
6. Nielsen, Niels Peter, f. 25. Juni 76, Lærer Nielsen i Rørth Elle. Præliminærpr. 95, indkom 95 i V Kl.
7. Preisler, Oscar Christian Strange, f. 6. Jan. 79, Fabrikant P. i Aarhus, Juli 90 i I st.
8. Svindt, Ingvard Gerhardt Frederik, f. 4. Marts 1878, Karetmager S. i Hinnerup. Præliminærpr. 95, indkom Aug. 94 i V st.
9. Tage-Hansen, Kai Georg Kjellerup, f. 26. Maj 1880, Overlæge T.H. i Aarhus, Aug. 91 i I st.

10. Thiele, Frederik Anton, f. 24. Maj 1878, Borgmester T. i Skanderborg, Juli 90 i I st.

—Af den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

1. Kirketerp, Ove, f. 11. Novbr. 78, afd. Proprietær til Drammelstrupgaard K., Aug. 90 i I st.
2. Kirial, Niels Marius Pedersen, f. 20. Aug. 78, Gaardejer P. i Kirial, Præliminærpr. 95, opt. Aug. 95 i V st.
3. Sørensen, Jørgen Christian, f. 4. Maj 80, Togfører S. i Aarhus, Aug. 91 i I st.
4. Viale, Paul, f. 23. Okt. 78, Oberstlieutenant V. i Aarhus, Aug. 94 i V st.
5. Zwergius, Carl Emil Andersen, f. 3. Juni 78, Overlæge Andersen i Aarhus, Aug. 91 i I st.

II. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

1. Ahlmann, Nikolaj, f. 3. Aug. 81, Arkitekt A. i Aarhus, 19. Aug. 93 i I st., mat.-nat.
2. Christensen, Christian Rasmus, f. 17. Okt. 79, Stedfader Gaardejer Jessen, Skejby, 19. Aug. 93 i I st., sp.-hist.
3. Jensen, Aage Thorvald, f. 21. Fbr. 81, afd. Læge J. i Vamdrup, 19. Aug. 92 i I st., mat.-nat.
4. Koch, Eugen Christian Fürchtegott Wardenburg, f. 22. Nobr. 81, Kaptajn K. i Aarhus, 19. Aug. 93 i I st., mat.-nat.
5. Langballe, Christian Carl, f. 3. Apr. 81, Købmand L. i Aarhus, 19. Aug. 92 i I st., sp.-hist.
6. Møller, Peter Johannes Guldberg, f. 11. Dec. 80, afd. Købmand. Møller i Horsens, 19. Aug. 93 i I st., sp.-hist.

7. Müller, Axel, f. 15. Jan. 81, Overlærer M. i Aarhus, 19. Aug. 92 i I st., sp.-hist.
8. Thomsen, Jacob Nordentoft, f. 28. Februar 81, Sognepræst T. i Brabrand, 19. Aug. 1892 i I st., sp.-hist.
9. Vilcken, Johannes Adolf, f. 16. Maj 81, Bankdirektør V. i Aarhus, 19. Aug. 93 i I st., mat.-nat.
10. Ørum, Povl Carl Oskar, f. 21. Sept. 81, Læge Ø. i Aarhus, 19. Aug. 93 i I st., mat.-nat.

III. Almindelig Forberedelseseksamen.

1. Christensen, Niels Andersen, f. 28. Juli 1881, Skrædermester C. i Aarhus, 19. August 1893 i I R. Begge Sprog.
2. Fryd, Christian Alfred Alexander, f. 8. Aug. 80, Telegrafbestyrer F. i Thisted, 19. Aug. 93 i I R. Begge Sprog.
3. Grumstrup, Christopher Emil, f. 17. Aug. 81, Oversergent G. i Aarhus, 19. Aug. 93 i I R. Begge Sprog.
4. Hansen, Holger Dahl, f. 13. Dec. 79, Urmager H. i Aarhus, 19. Aug. 93 i I R. Tysk.
5. Jaster, Christian Hansen Thomsen, f. 7. Spt. 81, Købmand J. i Aarhus, 19. Aug. 93 i I R. Begge Sprog.
6. Rasmussen, Rasmus, kaldet Overgaard, f. 13. Jan. 81, forh. Gaardejer R. i Aarhus, 19. Aug. 93 i I R. Tysk.
7. Stampe, Peter Vincents, f. 20. Dec. 80, Fabrikant S. i Aarhus, 19. Aug. 92 i I R. Begge Sprog.

Den skriftlige Prøve foretoges 10.—15. Juni i den af Ministeriet foreskrevne Orden, den mundtlige 18. Juni—13. Juli efter den med Indbydelsesskriftet følgende Tabel.

De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare følgende:

A. Afgangseksamen.

1. Dansk Stil. (Bunden Opgave.) Den sidste Krig mellem Frankrig og Tyskland; dens nærmeste Aarsager og politiske Følger.

Dansk Stil. (Fri Opgave.) Om Arbejderbevægelserne i den nyere Tid, deres Aarsager og Virkninger.

2. Latinsk Version. Philippus rex bello victus quum civitates Thessalis reddere præsidiæque regia ab Æno et Maronea deducere jussus esset, infensus omnibus in Maronitas iram effudit. Onomasto, qui præerat maritimæ Thraciæ oræ, mandat, ut partis adversæ principes interficeret. Ille per Casandrum quendam, unum ex regiis iam diu habitantem Maroneæ, nocte Thracibus intromissis velut in bello capta urbe cædem fecit. Apud legatos Romanos querentes, tam crudeliter adversus innocuos Maronitas, tam superbe adversus populum Romanum factum, ut, quibus libertatem restituendam senatus censuisset, ii pro hostibus trucidarentur, abnuebat rex, quicquam eorum ad se aut ad quemquam suorum pertinere; seditione inter ipsos dimicatum, quum alii ad se, alii ad Eumenem civitatem traherent; id facile scituros esse, si percontarentur ipsos Maronitas, — haud dubius, percussis omnibus terrore tam recentis cædis, neminem *hiscere*^t adversus se ausurum. Negabat Appius, princeps legationis Romanæ, rem manifestam pro dubia quærendam; si ab se culpam removere vellet, Onomastum et Casandrum, per quos acta res diceretur, mitteret Romam, ut eos senatus percontari posset. Primo adeo perturbavit ea vox regem, ut non color, non vultus ei constaret; deinde, collecto tandem animo, Casandrum, qui Maroneæ fuisset, si utique vellent, se missurum dixit; ad Onomastum quidem quid eam rem pertinere, qui non modo Maroneæ, sed ne in regione quidem propinqua fuisset? Et parcebat magis Onomasto, honoratori amico, et eundem indicem haud paulo plus timebat, quia

et ipse sermonem contulerat cum eo et multorum talium ministrum et conscium habebat. Casander quoque, missis, qui per Epirum ad mare prosequerentur eum, ne qua indicium emanaret, veneno creditur sublatus. Et legati a Philippi colloquio ita digressi sunt, ut præ se ferrent, nihil eorum sibi placere, et Philippus minime, quin rebellandum esset, dubius. Quia tamen immaturæ ad id vires erant, ad moram interponendam Demetrium, minorem filium, mittere Romam simul ad purganda crimina, simul ad deprecandam iram senatus statuit.

1) *hiscere*: at mukke.

Ænos og *Maronea*, to Byer paa Thrakiens Kyst. *Eumenes*, Konge i Pergamun, Roms Forbundsfølle i Krigen mod Philip.

3. Aritmetik.

1. Løs Ligningerne

$$\begin{aligned}(a-b)x + ay + bz &= -3a \\ 3ax + by + (a+b)z &= a-b \\ (2a+b)x - ay + (a-b)z &= 4a\end{aligned}$$

med Hensyn til x , y og z .

Find Betingelserne for, at Opgaven faar enten een Løsning eller ingen eller uendelig mange Løsninger.

Naar $b = 0$, men $a > 0$, findes de hele Værdier af x , hvor-til der svarer hele positive Værdier af y og z .

2. Den rette Linie AB deles i n lige store Dele, og over hver Del som Diameter tegnes en Cirkel. Naar disse Cirkler ere de eneste Veje, der føre fra A til B , ad hvor mange forskellige Veje kan man da gaa fra A til B uden at gaa nogen Omvej?

4. Geometri.

1. Find den Synsvinkel, hvorunder en Kugle ses fra et Punkt, naar Forholdet mellem den synlige og usynlige Del af Kuglens Overflade er m . — Hvor stort er dette Forhold, naar Synsvinklen er ret?

2. $ABCD$ er et givet Parallelogram. Tegn et andet Parallelogram $A_1B_1C_1D_1$ saaledes, at A_1 ligger paa AB , B_1 paa BC , C_1 paa CD og D_1 paa DA , idet Siden A_1B_1 gaar gennem et givet Punkt P , og Diagonalen B_1D_1 har en given Længde.

3. Cirklen $x^2 + y^2 + ax = b^2$ skæres af Ordinataksen i Punkterne A og A_1 og af en vilkaarlig ret Linie gennem Begyndelsespunktet O i B og B_1 . Find det geometriske Sted for det

Skæringspunkt mellem Trekkanterne OAB og $O A_1 B_1$'s omskrevne Cirkler, der ikke ligger i O .

5. Projektionstegning.

I en Omdrejningskegle er indskrevet en Tærning saaledes, at fire af dens Hjørnespidser ligge i Keglefladen, de 4 andre i Grundfladen; Kegleens Højde er dobbelt saa stor som Tærningens Kant. Denne Kegel ligger paa den vandrette Billedplan, som den rører langs en af de fire Sidelinier gennem Tærningens Hjørnespidser, og denne Sidelinie er vinkelret paa Grundlinien (Projektionsaksen). Tegn disse Legemers vandrette og lodrette Billeder, idet Tærningens Kant har en given Længde. Ved Optrækningen betragtes hele Kegleens Overflade som gennemsigtig, Tærningens som ugenomsigtig.

6. Beregningsopgave.

I en Trekant ABC er $\angle A = 123^\circ 45' 18''$, Højden fra A er 56,789 og Vinkel A 's Halveringslinie er 72,453. Beregn Trekantens Sider og Vinkler.

2. Et Polyeder er begrænset af to parallelle Rektangler og fire Trapezer. Det ene Rektangels Sider ere a og b . det andets A og B ($a \angle A$, $b \angle B$).

Beregn Polyedrets Rumfang, naar

$$a = 1,3507, b = 0,94618$$

$$A = 2,8045, B = 1,52602,$$

og Afstanden mellem de to Rektanglers Planer er 4,73251.

7. Fransk Stil.

Under Henrik den Istes Regering var der i London en ung Borger, som Datidens Historieskrivere kalde Gilbert Beket. Henimod Aaret 1115 tog han Korset, men var mindre heldig i Palæstina, end de normanniske Adelsmænd havde været i England. I Stedet for, som disse, at blive mægtig og rig blev han fangen og gjort til Slave. Hvor ulykkelig og foragtet han end var, lykkedes det ham at indgyde en saracenisk Høvdings Datter Kærlighed. Ved denne Kvindes Bistand undveg han og kom tilbage til sit Land; men hans Befrierinde, som ikke kunde leve uden ham, forlod snart det fædrene Hus for at opsøge ham. Hun kendte kun to for Vestens Beboere forstaaelige Ord: det var

London og Gilbert. Ved Hjælp af det første kom hun over til England paa et Handelsskib, og ved Hjælp af det andet genfandt hun den Mand, hun elskede, ved at løbe fra Gade til Gade og gentage det for Mængden, der samlede sig omkring hende. Gilbert Beket lod hende døbe, og i Aaret 1119 fik de en Søn, som blev kaldt Thomas Beket. Paa denne romantiske Maade kom den Mand til Verden, som var bestemt til at forstyrre Vilhelm Erobrerens Barnebarnsbarn i en lykkelig og fredelig Nydelse af Magten.

B. Alm. Forberedelseseksamen.

1. Dansk Stil: Fortæl nogle vigtige Begivenheder af Københavns Historie.

2. Engelsk Version.

Philip II was the most powerful prince in Europe, possessing not only the kingdom of Spain, but also Portugal, the two Sicilies, great part of Northern Italy, and the Netherlands, besides many colonies in America, whence he was supplied with immense quantities of gold and silver. His soldiers were considered the best in the world, *trained*¹⁾ as they had been in the long wars with the French in Italy, and with the Protestants in the Netherlands, wars in which they had shown *relentless*²⁾ cruelty as well as *undaunted*³⁾ courage. It might well seem to him impossible that a woman, sovereign of part of one small island, should *make head against*⁴⁾ such mighty forces, and in his confidence in his own superior power he named the fleet, which he had *fitted out*⁵⁾, »the Invincible Armada«. It was at first intended that it should sail in 1587, but at the first news of the *design*⁶⁾ Sir Francis Drake *set sail*⁷⁾ with thirty ships, entered Cadiz Bay, where he took, sunk or burnt thirty of the Spanish vessels collected there, destroyed a hundred more between Cadiz and Cape St. Vincent on their way to Lisbon, the appointed place of meeting; then entering *the Tagus*⁸⁾ he *captured*⁹⁾ the St. Philip, a ship of the largest size, loaded with treasures, and *challenged*¹⁰⁾ the Spanish admiral, the Marquis of Santa Cruz, to an *engagement*¹¹⁾. The king's express orders prevented the marquis from accepting the challenge; and his death, which took place imme-

diately after, is said to have been caused by his grief. Sir Francis Drake meantime returned to England, saying merrily that »he had *singed*¹²⁾ the King of Spain's beard«.

¹⁾ *to train*, at øve. ²⁾ *relentless*, ubarmhertig. ³⁾ *undaunted*, ubetvingelig. ⁴⁾ *to make head against*, at gøre Modstand imod. ⁵⁾ *to fit out*, at udruste. ⁶⁾ *design*, Plan. ⁷⁾ *to set sail*, at gaa under Sejl. ⁸⁾ *the Tagus*, Tajofloden. ⁹⁾ *to capture*, at erobre. ¹⁰⁾ *to challenge*, at udfordre. ¹¹⁾ *engagement*, Kamp. ¹²⁾ *to singe*, at svide.

3. Aritmetik.

1. Find Værdien af p , naar den ene Rod i Ligningen

$$x^2 - x + p = 0$$

er dobbelt saa stor som den anden, og find dernæst begge Rødderne.

2. Løs Ligningerne

$$(a - 2)x + (3a - 1)y = 2a$$

og

$$4x - 2(a - 1)y = -a$$

med Hensyn til x og y .

Specielt betragtes $a = 0$ og $a = -3$.

3. Bevis, at et vilkaarligt helt Tal x gaar op i $(x + 1)^n - 1$, naar n er hel og positiv.

4. Geometri.

1. I Firkanten ABCD er $\angle A = \angle B = 90^\circ$; endvidere er $AO = a$, $BO = b$ og $\angle AOB = 90^\circ$, idet O er Skæringspunktet mellem Diagonalerne AC og BD. Find Firkantens Sider.

2. ABCD er et Parallelogram, og E er det Punkt i Forlængelsen af Diagonalen AC, der er bestemt ved Ligningen. $CE = AC$.

Bevis, at Siderne i Trekant BDE ere dobbelt saa store som Medianerne i Trekant ABC, og at Medianerne i Trekant BDE skære hverandre i C.

3. Der er givet to Punkter A og M. Konstruer et Kvadrat ABCD saaledes, at Midtpunktet af BC falder i M. Hvor stor er Siden AB, naar $AM = a$?

5. Praktisk Regning.

1. Hvor mange Skærver findes der i en Bunke, der har Form af en Pyramidestub, hvis Endeflader ere henholdsvis $6\frac{1}{8}$.

Kvadratalen og $\frac{18}{25}$ Kvadratfod, og hvis Højde er 1 Alen $13\frac{1}{2}$ Tomme, naar Skærværnens gennemsnitlige Størrelse er $\frac{5}{12}$ Kubiktomme, og Mellemrummene udgøre $\frac{27}{9}$ pCt. af hele Bunkens Rumfang? Hvor meget vejer Bunken, naar Stenmassens Vægtfylde er 3,6?

Rumfanget af en Pyramidestub er $\frac{1}{3}h(a + b + \sqrt{ab})$ Kubiktommer, naar Højden er h Tommer, Endefladerne henholdsvis a og b Kvadrattommer. 1 Kubikfod Vand vejer 62 Pund.

2. En Kapital, som i Juni 1887 havde en Størrelse af 12450 Kroner, er siden den Tid stadig forøget med Renter og Renters Renter, saa at den nu, 10 Aar efter, er vokset til 17562 Kroner. Rentefoden har hele Tiden været den samme. Hvor stor var Kapitalen for et Aar siden? Hvor mange pCt. af den oprindelige Kapital udgør Renten for det sidste Aar (Juni 1896—Juni 1897)?

C. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

1. Dansk Stil: Samme Opgave som ved alm. Forberedelseseksamen.

2. Latinsk Stil:

I Aaret 168 f. Chr. paaførte Kong Antiochus af Syrien sin Søsters Søn, Kong Ptolemæus af Ægypten, Krig. Da denne ikke kunde forsvare sig med sine egne Kræfter, skrev han et Brev til Senatet og bad det om Hjælp. Bevæget af hans Bønner afsendte Senatet Sendemænd fra Rom, som skulde befale Antiochus at holde sig borte fra Ægypten. Ved Byen *Eleusis*¹⁾, som laa fire Tusinde Skridt fra Alexandria, mødte Sendemændene Kongen. Da denne havde *hilst paa*²⁾ dem og *rakte*³⁾ Gesandtskabets *Formand*⁴⁾ Popillius sin højre Haand, overgav denne ham Senatsbeslutningen skreven paa en Tavle og bød ham straks at læse den. Efter at have læst den igennem sagde Kongen, at han vilde tilkalde sine Venner og raadspørge dem om, hvad han helst burde gøre. Men Popillius *skrev en Kres om ham*⁵⁾ med en *Stok*⁶⁾, som han bar i Haanden, og bød ham, førend han gik ud af *Kresen*⁷⁾, at give ham Svar, for at Senatet kunde vide, om han vilde have Krig eller Fred. Denne *barske Adfærd*⁸⁾ knækkede i den Grad Kongens Mod, at han svarede, at han vilde adlyde

Senatet. Da først gav Popillius ham Haanden og bød ham være ved godt Mod.

1) *Eleusis, inis.* 2) hilse paa: *salutare.* 3) række: *porrigere.* 4) Formand: *princeps.* 5) skrive en Kres om en: *circumscribere aliquem.* 6) Stok: *virga.* 7) Kres: *circulus.* 8) barsk Adfærd: *asperitas*

3. Aritmetik: Samme Opgaver som ved alm. Forberedelseseksamen.

4. Geometri: Samme Opgaver som ved alm. Forberedelseseksamen.

Efter Bemyndigelse af Undervisningsinspektionen afholdtes en Prøve i Latin, mundtlig og skriftlig, samt Græsk i Februar Maaned d. 24. og 26. med Discipel Thorvald Petersen. Skolen maatte selv stille Opgaven i latinsk Stil. Den lød som følger:

Efter ti Aars Kampe havde Athen og Sparta sluttet Fred i Aaret 421 f. Chr., men otte Aar efter begyndte Krigen atter. Freden vilde maaske være bleven *overholdt*¹⁾ længere, hvis ikke *en enkelt*²⁾ Mand havde ophidset Athenerne *til*³⁾ at *foretage*⁴⁾ den syrakusanske Krig, hvilken var Aarsag først til stort *Tab*⁵⁾ af Krigere, Skibe og Penge, dernæst til selve Spartanernes Sejr, thi i Syrakus bleve Statens Kræfter saa *svækkede*⁶⁾, at de senere lettelig kunde knækkes.

At denne Mand var Alkibiades, vide vi alle. Ingen tvivler om, at han var et Menneske af stor Klogskab og endnu større Veltalenhed, men vi tage i Betænkning at kalde ham en stor Mand. Det er ikke let at sige, om han mest (o: mere) blev *drevet*⁷⁾ af Fædrelandskærlighed, i det Haab (o: haabende) at gavne Byen, eller af *forfængelig*⁸⁾ Lyst til *Eventyr*⁹⁾. Maaske have begge (Bevæg-)grunde *samtuligt*¹⁰⁾ *ledet*¹¹⁾ ham. Og skønt han med Rette beskyldes for *Forræderi*¹²⁾, bør vi dog ikke glemme, at han i Slutningen af sit Liv, efterat hans Medborgere vare overvundne, viste sig som deres Ven.

1) servare. 2) unus. 3) ad. 4) suscipere. 5) dannum. 6) ex-haurire. 7) impellere. 8) vanus. 9) res novæ. 10) simul. 11) movere. 12) proditio.

Ved Afgangseksamen for Studerende samt almindelig Forberedelseseksamen og fjerde Klasses Hovedeksamen mødte som tilforordnede Censorer: Medlem af Undervisningsinspektionen Professor, Dr. Gertz i Latin og Græsk, Professor, Dr. Nyrop i Fransk, Adjunkt Ottosen i Naturhistorie, Overlærer Kaper i Tysk og Engelsk, Adjunkt Buchwald i Matematik, Overlærer Ramsgaard i Tysk, Professor, Dr. Erslev i Historie, Adjunkt Dybdal i Engelsk, Overlærer Mikkelsen i Dansk og Oldnordisk og Overlærer Petersen i Naturlære.

Afgangseksamen for Studerende.

Navne	Dansk Stil I	Dansk Stil II	Dansk og Oldnordisk	Fransk (dobbel)	Engelsk	Tysk	Historie (dobbel)	Latin (skriftlig)	Latin (lest)	Latin (ikke lest)	Gresk (dobbel)	Naturlære	Aritmetik (skriftlig)	Aritmetik (mundtlig)	Geometri (skriftlig)	Geometri (mundtlig)	Naturlære (mek.)	Naturlære (kem.)	Points	Hovedkarakter
<i>C. A. Christensen</i>	mg ÷	mg ÷	mg +	mg ÷	»	mg	mg	g +	mg ÷	g +	mg +	ug ÷	»	»	»	»	»	»	94	1. K.
<i>J. C. Christoffersen</i>	mg ÷	mg ÷	mg +	g +	»	mg g	mg	mg g	mg ÷	mg ÷	mg	ug ÷	»	»	»	»	»	»	94	1. —
<i>O. Gad</i>	g +	g +	mg	g +	g +	»	g +	mg g ÷	mg g ÷	g	g	g +	»	»	»	»	»	»	79	2. —
<i>F. M. Henriksen</i>	mg ÷	mg +	mg +	mg g ÷	»	mg g	mg g	g +	mg g	mg g	mg +	ug ÷	»	»	»	»	»	»	96	1. —
<i>J. J. Jensen</i>	mg ÷	mg ÷	ug ÷	mg ÷	»	mg g	mg g	mg g ÷	mg g ÷	mg g	mg g +	mg +	»	»	»	»	»	»	90	1. —
<i>N. P. Nielsen</i>	mg ÷	g	mg g	g g ÷	»	g +	mg g ÷	g g +	mg g ÷	g	g +	mg +	»	»	»	»	»	»	68	3. —
<i>O. C. S. Preisler</i>	mg	mg ÷	ug ÷	mg +	»	mg g +	g	mg g +	mg +	mg +	mg +	mg +	»	»	»	»	»	»	96	1. —
<i>I. G. F. Scmidt</i>	mg ÷	mg ÷	mg +	mg ÷	»	mg ÷	mg ÷	g +	mg ÷	mg g	mg +	mg	»	»	»	»	»	»	87	1. —
<i>K. G. Tage-Hansen</i>	mg +	mg	ug ÷	mg +	mg +	»	mg g	mg g	mg	mg ÷	mg ÷	mg g	»	»	»	»	»	»	97	1. —
<i>F. A. Thiele</i>	mg ÷	mg +	mg +	mg ÷	mg +	»	g +	mg g	mg	mg ÷	mg ÷	ug ÷	»	»	»	»	»	»	92	1. —
<i>O. Kirketerp</i>	mg ÷	g +	mg +	mg ÷	mg ÷	mg	mg +	»	mg	mg	»	»	ug g ÷	ug g ÷	mg +	ug ÷	ug	mg +	99	1. —
<i>N. M. P. Kirial</i>	g g	g g	mg g	mg ÷	mg g	»	mg	»	»	»	»	»	ug g ÷	mg g ÷	mg ÷	mg g	mg +	mg +	90	1. —
<i>J. C. Sørensen</i>	g g	g g	mg g	g +	mg g	»	g +	»	»	»	»	»	mg g +	mg ÷	mg	mg g	mg g	mg g	88	1. —
<i>P. Vide</i>	g g +	g g	mg g	mg ÷	»	mg g ÷	g g +	»	»	»	»	»	mg g +	ug ÷	ug ÷	ug g	ug ÷	mg ÷	84	1. —
<i>C. E. A. Zvergius</i>	g g +	g g	mg g	g g	»	g +	g +	»	»	»	»	»	g +	ug g	mg	ug ÷	mg g	g ÷	79	2. —

Fjerde Klases Hovedeksamen.

Navne	Dansk	Fransk	Tysk	Gresk	Historie	Geografi	Latin	Naturhistorie	Arifmetik	Geometri	Naturkere	Points	Points i Afslutnings-figene
<i>N. Ahlmann</i>	mg ÷	mg +	mg	»	sg +	sg +	mg ÷	ug ÷	ug ÷	ug ÷	mg +	75	33
<i>C. R. Christensen</i>	mg ÷	mg ÷	mg ÷	sg +	sg +	mg	mg ÷	mg ÷	sg	fg	»	62	26
<i>A. T. Jensen</i>	sg +	mg ÷	sg +	»	mg	mg +	mg ÷	sg +	mg +	mg +	mg ÷	71	31
<i>E. C. F. W. Koch</i>	mg	mg	mg +	»	ug	ug ÷	mg	ug ÷	mg +	ug ÷	mg +	81	37
<i>C. C. Langballe</i>	mg	mg +	mg ÷	mg	mg +	mg +	mg +	mg +	ug	mg	»	80	36
<i>P. J. G. Møller</i>	mg ÷	ug ÷	mg	mg +	mg +	mg +	mg	mg +	mg +	ug ÷	»	79	37
<i>A. Müller</i>	mg ÷	mg	mg ÷	mg	sg ÷	mg +	sg	ug ÷	fg +	sg +	»	63	29
<i>J. N. Thomsen</i>	sg	mg +	g +	mg	sg	mg	sg +	sg +	mg ÷	mg ÷	»	67	31
<i>J. A. Vilcken</i>	mg +	sg +	mg	»	sg +	mg	sg +	sg +	mg +	ug	ug ÷	73	31
<i>P. C. O. Ørum</i>	mg ÷	sg	g +	»	mg +	mg ÷	fg +	mg +	ug ÷	mg	mg	64	24
<i>H. Petersen (Pr.)</i>	»	»	»	mg	»	»	»	»	»	»	»	»	»
<i>T. Petersen (Pr.)</i>	»	»	»	mg ÷	»	»	mg ÷	»	»	»	»	»	»
<i>R. Rasmussen (Pr.)</i>	»	»	»	mg +	»	»	mg	»	»	»	»	»	»
<i>R. Teilman (Pr.)</i>	»	»	»	»	»	»	sg +	»	»	»	»	»	»

Med særlig ministeriel Tilladelse bestod Alexius Sørensen d. 18. December 1897 Prøven i Latin for Farmaceuter med Karakteren g.

Udenbys Disciple. Forældre eller Værger gøres opmærksomme paa, at det er af stor Betydning, hvor og hvorledes Drengene anbringes i Byen, naar de forlade deres egentlige Hjem. Det er ingenlunde nok, naar der sørges for deres legemlige Behov ved passende Bolig, Kost og Pleje, men der maa ogsaa være det tilbørlige Opsyn med deres Opførsel og Arbejde. I den Henseende maa Skolen, hvem alt dette i høj Grad er magtpaaliggende, ønske, at der hersker Enighed mellem den og Disciplenes Foresatte, og derfor indstændig anmode disse om at tage Hensyn til følgende Foranstaltninger angaaende Disciple, der ikke ligefrem ere satte i Huset hos Folk, der betragte dem som deres egne og have Vilje og Evne til at sørge for deres saavel aandelige som legemlige Vel.

1. Naar en udenbys Discipel optages i Skolen, meddeles det Rektoren, hvor han ønskes anbragt, og ligesom Anvisning i denne Henseende vil blive givet, saaledes forventes det, at Forældrene ville tage tilbørligt Hensyn til Rektors Misbilligelse af Valget.

2. Skolen bør altid være underrettet om, hvor saadanne Disciple bo, samt naar de flytte, hvilket ikke maa ske uden Forældrenes Vidende og Tilladelse.

3. Det fraraades indstændigt at sætte Disciple paa Steder, hvor de alene have Bolig med Kost, men mangle Tilsyn. Det gaar ikke an, at Port- eller Gadedørnsøgle stilles til deres vilkaarlige Raadighed.

4. Det forventes, at der ved Aftale mellem Rektor, Forældre og Værter tilvejebringes et saadant Tilsyn med slige Disciples Arbejdstid og Opførsel i deres Bolig, at Skolen kan være tilfreds dermed.

5. For Disciple, som ikke ere anbragte i Pension, bør der kunne angives en Værges i Byen, som kan repræsentere de fraværende Forældre. Om Overtagelse af saadant Hverv kunne Forældrene, naar de ikke kende nogen dertil skikket Person, henvises til at forhandle med en af Lærerne.

III. Skolens Beneficier.

A. De Beneficier, som bortgives af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Rektors Indstilling*) have i Beneficieaaret 1897—98 været tillagt følgende Disciple:

Fri Undervisning: Anders Christensen. Albert Victor Nikolaj Verner. Rasmus Andersen. Eugen Christian Fürchtegott Wardenburg Koch. Aage Thor-

---

*) Det meddeles herved til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier, efter et trykt Skema, som udleveres paa Forlangende, maa indgives til Rektor ved det ny Skoleaars Begyndelse, *senest til Begyndelsen af September*. Uagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, fra Oktober til Oktober, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der ere værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. De øvrige Legater søges ikke, men tildeles efter Indstilling og Bestyrelsens Beslutning. Ingen Discipel kan ansøge om Beneficium før efter et Aars Skolegang; dog har der i de senere Aar paa Finansloven været tilstaaet 12 Pladser for hele Landet til saadanne Disciple, hvis Evner gøre det ønskeligt, at de erholde Adgang til en højere Uddannelse, men hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke dem derfra.

vald Jensen. Axel Müller. Christian Krarup. Ove Lorentz Ditlev Ross Christensen. Jacob Andreas Hasselbalch. Ludvig Georg Ole Christian Arntzen. Marius Theodor Nielsen. Axel Kaarsberg Lottrup. Ivar Lauritz Sønder. Johannes Fønss. Carl Ejnar Jensen. Svend Christensen. Ludvig Outzen Schmidt. Niels Rohr Christoffersen. Carl Gottlieb Møller fra 19. August.

Nedsat Betaling. Kristen Rudolf Kondrup. Niels Rasmussen Aaby. Espen Leth Espensen. Ejnar Borup. August Holm. Johannes Richard Anton Alexander Sørensen. Poul Overgaard (Rasmussen). Johannes Marius Henriksen. Hugo Beck Jensen. Carl Axel Valdemar Fromberg Gerdes Hansen. Niels Christian Nielsen. Viggo Christian Frederik Larsen.

Mellemste Stipendium: Carl Christian Marinus Laursen.

Laveste Stipendium: Niels Marius Jensen Schjødt. Hakon Høeg Christensen. Povl Peter Holst Knudsen. Alfred Manuel Sønder.

Puggaards Legat: Edvard Vilhelm Petersen.

Ekstraordinære Gratister: Ove Engell. Halvor Andreas Broch Hoffmeyer. Henrik Stegmann. Gustav Hans Brøndsted. Jacob Adolph Lund.

B. Det grevelige Moltkeske Legat for Embedsmændssønner (2 Portioner, hver paa 78 Kr.),

hvortil Lehnsbesidderen paa Grevskabet Bregentved udnævner, oppebares af J. N. Thomsen og E. C. F. W. Koch.

C. Rosenkrantz's Legat uddeltes til 4 værdige og trængende Disciple af Biskoppen og Rektor, med Stadfæstelse af Stifteren, Rigsraad Rosenkrantz' Descendent, Besidderen af Stamhuset Rosenholm. Deraf fik Vagn Falkenstjerne 38 Kr. 50 Øre, Axel Müller 25 Kr., Ingvard Svindt 20 Kr., Marius Theodor Nielsen 20 Kr.

D. Pastor Hertels Legat (henved 20 Kr. hvert andet Aar), navnlig bestemt til Flidsbelønninger af gode Bøger for Disciple af Mellemlklasserne, der gøre god Fremgang i Særdeleshed i Religion, latinsk og græsk Sprogkundskab. Rektor indstiller til Stiftsøvrighedens Approbation. Uddeltes med en Trediedel til hver af Disciplene, til Christian Stub Brasen, Marius Theodor Nielsen og Ove Engell.

E. Student Davidsens Legat (2 Portioner hver paa 20 Kr.) tildeltes efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden til Frans Mathæus Henriksen og Jens Christian Christoffersen.

F. Det Fogh-Wilsterske Legat (1 Portion paa 20 Kr.) tildeltes en Dimittend efter Rektors Indstilling af Ejeren af Ryomgaard, nu Godsejer Mourier-Petersen: Christian Andersen Christensen.

G. Stougaards Legat (1 Portion paa 16 Kr. til en Dimittend) tildeltes efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden til Niels Peder Nielsen.

H. Pastor Schoubys Legat (1. Portion paa 80 Kr.) tildeltes af Rektor og Lærerne til en Dimittend: J. C. Christoffersen. Legatet kan ogsaa gives til en Student af Testators Slægt.

I. Kantor Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeltes af Rektor og Lærerne til en Dimittend: J. Svindt.

K. Pastor A. L. Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeltes af Rektor og Lærerne til en Dimittend: F. M. Henriksen. Legatet kan ogsaa gives til en Realist, der har taget Adgangseksamen til polyteknisk Lærestanstalt.

L. Nis Nissens Legat. Renterne for 1897 udgjorde 1053 Kr. 33 Øre, hvilket Beløb af Rektor og Lærerne kort før Juleferien blev saaledes fordelt:

1. De $\frac{4}{5}$ af de faste Renter (til uformuende Disciple, der vise god Opførsel) 842 Kr. 66 Øre: A. Christensen 92 Kr. 66 Øre, Verner 70 Kr., R. Andersen 60 Kr., Eug. Koch 70, A. Müller 50, Kondrup 50 Kr., M. Nielsen. 60 Kr., Krarup 50 Kr., Ross Christensen 50 Kr., Lottrup 50 Kr., Sønder 40 Kr., L. Arntzen 40 Kr., O. Engell 30 Kr., Overgaard 30 Kr., Fønss 30 Kr., Hugo Jensen 30 Kr., Kristoffersen 40 Kr.

2. Den $\frac{1}{5}$ (til Disciple, der uden egentlig at behøve Understøttelse udmærke sig ved Flid og Sædelighed) 210 Kr. 66 Øre: C. J. Thomsen 20 Kr. 66 Øre, Petersen 20 Kr., C. M. Kjer 15 Kr., Vald. Møller 20 Kr., Gerh. Thomsen 20 Kr., Vilcken 20 Kr., Ørum 20 Kr., Weis 15 Kr., H. V. Knudsen 15 Kr., Ove Hjelm 15 Kr., Aage Levinsen 15 Kr., Kjeldsen 15 Kr.

M. P. Th. Andersens Mindelegat uddeltes saaledes: Marius Nielsen 40 Kr., Eug. Koch 20 Kr., Ove Engell 20 Kr.

N. Af Alliance française var der tilsendt Skolen et illustreret Værk om Marseille som Præmie for den dygtigste Discipel i Fransk ved Afgangsprøven. Ved Lodtrækning mellem Preisler og Tage-Hansen tilfaldt Bogen den første.

Oplysninger om Beneficiefordelingen i de offentlige lærde
Skoler for Skoleåret 1896—97.

	Metropolitan- skolen.	Frederiksborg- skole.	Roskilde Skole.	Odense Skole.	Nykøbing Skole.	Aalborg Skole.	Aarhus Skole.	Ribe Skole.	Viborg Skole.	Randers Skole	Horsens Skole.	Rønne Skole.	Ialt	Procent af Fripladserne
Discipeltallet d. 30. Spt. 1896 var	202	90	121	182	72	134	167	90	93	140	121	131	1543	»
Antallet af privilegerede Gratister udgjorde.....	»	1	2	4	2	»	2	1	4	5	4	3	28	»
Til Rest...	202	89	119	178	70	134	165	89	89	135	117	128	1515	»
Antallet af ordinære Fripladser*)	10	15	20	30	11½	22	28	30	15	23	20	42	266½	»
Disse ere saaledes fordelte m. H. til Forældrenes Livsstilling:....														
1. Embeds- og Bestillingsmænd	2½	1½	6	11¾	1½	6½	9½	9	2	4½	2½	9	62½	26,45
2. Handlende, Næringsdrivende	1½	1½	2½	3½	1	2½	2½	3½	»	2½	2½	4½	18½	10,32
3. Haandværkere	»	1½	½	2½	»	½	2	2	2	1½	2½	3½	16½	7,50
4. Kunstnere	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
5. Privatiserende Videnskabsmd. Literater, Journalister	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	1	0,38
6. Forretningsførere.....	»	»	1	»	»	1	»	1	1	»	1	2	7	2,63
7. Lærere ved private Skoler og Privatlærere	»	1½	3½	2½	»	1	1½	»	½	1½	2	»	9½	4,69
8. Læger	»	1	»	»	»	2	»	»	»	½	»	»	3½	1,81
9. Sagførere	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	1	2	0,75
10. Jordbrugere.....	½	4	2½	8½	1	1	2¾	4½	6½	1½	3	3½	35½	15,76
11. Sømænd	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4½	4½	1,69
12. Daglejere og Arbejds mænd.	»	1	1	»	1	1	»	1	1	2½	»	1	6½	2,63
13. Mænd i andre Stillinger ...	½	1½	»	»	2	2½	1½	»	»	»	1	2	9½	4,13
14. Partikuliers og Pensionister .	½	»	»	»	»	1½	1	»	1	½	»	»	2½	1,50
15. Enker	2½	1½	3	2½	4	1	6½	8	2	3½	6½	8½	46½	20,26
Ialt ..	5½	12½	18½	24½	11½	18½	23½	29½	14½	12½	17½	37½	220½	100,00

*) For Metropolitanskolen ¼, for Ribe og Rønne Skole ⅓ og for de øvrige Skoler ⅙ af Discipeltallet med Undtagelse af de privilegerede Gratister.

Oversigt over de udelte Stipendier og Beneficier samt over Skolebetalingen i Beneficiaarene 1892—93 til 1896—97 ved Aarhus Katedralskole.

Beneficiaaar.	Discipeltallet.	Stipendiernes og Beneficiernes Antal.										Skolebetaling.			
		Pengestipendier. Portioner à			I alt i Penge		Hel Friplads	Halv Friplads	Værdien af de bortgivne hele og halve Fripl.	Slagelse Stipendium	Private Legater.		Indbetalt i Skolepenge.	Værdien af de bortgivne Fripladser + de udbetalte Stipendier.	I alt.
		100 K.	70 K.	40 K.	Oplagt	Udbetalt					Discipl. tal	Pengebeløb			
1892—93.	143	»	1	4	»	230	21	14	3,541. »	»	48	1,782. 82	13,303. »	5,553. 82	18,856. 82
1893—94.	152	»	1	4	»	230	24	10	3,378. »	»	49	1,782. 82	14,419. 50	5,390. 82	19,810. 32
1894—95.	157	»	1	4	»	230	23	12	3,465. »	»	44	1,782. 82	14,555. 40	5,477. 82	20,033. 22
1895—96.	161	»	1	4	»	230	27	10	3,790. »	»	44	1,782. 82	14,920. 80	5,802. 82	20,723. 62
1896—97.	167	»	1	4	»	230	27	10	3,541. 50	»	47	1,782. 82	15,858. 90	5,554. 32	21,413. 22

IV.

Oversigt

over

Indtægter og Udgifter i Finansaaret 18⁹⁷/₉₈.

Indtægter.

Overskud af Jordebogsindtægter	24473 Kr. 45 Øre
Renter af Skolens Formue	3799 — 61 —
Skolekontingenter	15636 — 90 —
Forskellige Indtægter	36 — » —
I Følge Decision	17 — 25 —
Sum	43963 Kr. 21 Øre

Udgift.

Lønninger til Lærere	42900 Kr. » Øre
Inspektør og Bibliotekar	600 — » —
Løn til Pedellen	650 — » —
Erstatning for Andel i Skolepenge	296 — » —
Timeundervisning	9548 — » —
Bibliotek	1053 — 72 —
Bygningsudgifter	2124 — 11 —
Lejeudgifter	400 — » —
Inventar	542 — 49 —
Brændsel og Belysning	1408 — 53 —
Skatter	324 — 29 —
Regnskabsføring	920 — » —
Forskellige Udgifter	1770 — 16 —
Undervisning i Skydevaabens Brug	240 — 07 —
Pension	520 — 67 —
Sum	63298 Kr. 04 Øre

V. Undervisningen.

Fordringerne ved Optagelsesprøven ere (ifølge Anordningerne af 5. August 1871, 16. Juni 1882 og 7. December 1893) følgende:

1. **I Modersmaalet:** Dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikkert Kendskab til det vigtigste af Grammatikken især til Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele, dels saavel en skriftlig med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gengivelse af et to Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift.

2. **I Tysk:** Det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgøre 100 almindelige Oktavsider.

3. **I Fransk:** Det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog.

4. **I Geografi:** En Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog.

5. **I Historie:** En Oversigt over de vigtigste Begivenheder i den almindelige Verdenshistorie og Nordens Historie efter en fragmentarisk Lærebog.

6. **I Religion:** Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus.

7. **I Naturhistorie:** Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog.

8. **I Regning:** Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple Opgaver som dem, der pleje at henføres under Reguladetri.

A. Oversigt over, hvad der er læst i Skoleaaret, og hvad der opgives til Aarsprøven.

Dansk.

I Kl. A. og B. (Rektor og Krag). *M. Matzens* Læsebog (Tredje Dels første Afdeling) er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Læsebogen er en Del Digte lærte udenad. *K. A. Schneekloths* Sproglære, forfra til Sætningslæren. 30 Stile. Enkelte større Digterværker ere forelæste.

I Realkl. A. og B. (Rektor og Krag). *M. Matzens* Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse. *K. A. Schneekloths* Sproglære læst og repeteret. En Del Digte lærte udenad. Enkelte Digterværker ere forelæste. 36 Stile.

II Kl. (Krag). *M. Matzens* Læsebog for Mellemklasserne er benyttet til Oplæsning og Analyse. *Arntzens* nordiske Mytologi. Enkelte Digterværker ere forelæste. *Schneekloths* Sproglære læst og repeteret. 28 Stile.

II Realkl. (Krag). *Pio* og *Wimmers* Læsebog for Mellemklasserne er benyttet til Oplæsning og Analyse. *Arntzens* nordiske Mytologi. *Schneekloths* Sprog-

lære repeteret. Udvalgte Stykker af danske Forfattere ere forelæste. 28 Stile.

III Kl. (Krag). *Sigurd Müllers* Haandbog i den danske Litteratur, læst fra Side 22 til Side 300 med enkelte Forbigaaelser; Biografier af de vigtigste Forfattere fra Reformationstiden, det lærde Tidsrum og Holbergs Tidsalder ere dikterede; flere større Digterværker forelæste. 28 Stile.

III Realkl. (Krag). *Otto Borchsenius* og *Frederik Winkel Horns* Læsebog for Skolernes mellemste og højere Klasser benyttet til Oplæsning og Analyse. Jeppe paa Bjerget, den politiske Kandestøber, Hakon Jarl hin Rige og Genboerne ere læste og repeterede, og Hakon Jarls Død af Oehlenschläger er lært udenad. *K. A. Schneekloths* Sproglære læst og repeteret 2 Gange. 28 Stile.

IV A. og B. (Krag). *Sigurd Müllers* Haandbog i den danske Litteraturhistorie, læst fra Side 300 til Side 545 med enkelte Forbigaaelser. Biografier af de vigtigste Forfattere fra Oplysningens Tidsalder samt Biografier af Oehlenschläger, Schach v. Staffeldt, St. St. Blicher og Ingemann ere dikterede. Flere større Digterværker ere oplæste. 28 Stile.

IV Realkl (Krag). *Otto Borchsenius* og *Frederik Winkel Horns* Læsebog for Skolernes mellemste og højere Klasser benyttet til Oplæsning og Analyse. *Schneekloths* Sproglære flere Gange repeteret. 28 Stile.

V Kl. (Lund). *Rønnings* Litteraturhistorie S. 1—62 og S. 114—118. Prøver af Litteraturen før 1800 samt

enkelte Værker fra dette Aarhundrede ere forelæste. 16 Stile.

VI Kl. (Lund). *Rønnings* Litteraturhistorie S. 63—113 samt en Del af Litteratur-Leksikon S. 129—155. Det i denne og den foregaaende Klasse læste er repe- teret. For Holbergs Vedkommende har Behandlingen været noget udførligere. En Del større og mindre Digterværker ere forelæste. 15 Stile. Svensk: 22 Sider Prosa, 7 Sider Poesi efter *Hammerichs* Læsestykker. Dertil er anvendt 4 Skoletimer; en Del af det er givet for til Læsning hjemme.

Oldnordisk.

(Lund).

V Kl. *Wimmers* Læsebog S. 1—16 og S. 26—60; til Eksamen opgives S. 1—16 og S. 36—60. Det vigtigste af *Wimmers* mindre Formlære. Under Læs- ningen er der foretaget Analyse af de vigtigste Sprog- former med stadig Henførelse til Dansk og tilknyttede sproghistoriske Bemærkninger.

VI Kl. *Wimmers* Læsebog S. 16—26, 61—107. *Wimmers* mindre Formlære repeteret. Der opgives til Afgangseksamen: S. 45—53, 55—60 og 63—107, (Versene i Gunlaugs Saga ere forbigaaede).

Tysk.

I Kl. A. og B. (Lorentzen). *Kapers* Læsebog for Mellemlasserne, 7. Udg., S. 115—137, 148—167, 181—191; af Poesi 210—217, 218—221. Formlæren efter *Kaper*, med Undtagelse af Kønsreglerne og Stykket om de sammensatte Verber. Gloser efter

Schmidt-Phiseldecks Samling S. 1—15. *Kapers* Stiløvelser for Begyndere, 9. Udg. S. 5—15 og 17—20.

I Realkl. (Stegmann). *Kapers* Læsebog for Mellemlklasserne, 6. Udg., S. 137—157, 175—196 og 210—218. Formlæren efter *Kaper*. *Kapers* Stiløvelser for Begyndere S. 5—17. *Schmidt-Phiseldecks* Samling af Gloser S. 3—13.

II Kl. (Lorentzen). *Kaper* og *Simonsens* Læsebog for højere Kl., 4. Udg., S. 1—36, 69—78 samt af Poesi S. 367—370, 387—392, 434—439. Formlæren efter *Kaper*. Gloser efter *Schmidt-Phiseldecks* Samling, S. 11—22. *Kapers* Stiløvelser for Begyndere, 9. Udg., S. 20—26 og 29—33.

II Realkl. (Lorentzen). *Ipsen* og *Boviens* tyske Læsebog for Mellemlklasserne, S. 1—80. Formlæren er læst efter *Kapers* Grammatik. Gloser efter *Schmidt-Phiseldecks* Samling S. 1—15. *Kapers* Stiløvelser for Begyndere, 8. Udg., indtil Adjektiver og Talord.

III Kl. (Stegmann). *Kaper* og *Simonsens* Læsebog for de højere Kl., 4. Udg., S. 87—109 og 134—159 samt af Digtene S. 392—399 og 404—409. Ord-føjningslæren til Genitiv er gennemgaaet og Formlæren repeteret. *Kapers* Stiløvelser for Begyndere, 9. Udg., S. 36—57, af nogle Stykker kun Halvdelen. Gloser efter *V. Schmidt-Phiseldecks* Samling, S. 23—32. Som Maanedslæsning: 150 Sider af *Hauuffs* Märchen.

III Realkl. (Meldal). *Ipsen* og *Boviens* tyske Læsebog for Mellemlklasserne, S. 60—132. Formlæren er repeteret efter *Kapers* Grammatik; af Syntaksen er læst til Dativ. *Kapers* Stiløvelser for Begyndere: stærke

Verber. Gloser efter *V. Schmidt-Phiseldecks* Samling. Som Maanedslæsning: *Gudmes* Hefter 4 og 5.

IV Kl. A. og B. (Lorentzen). *Kaper* og *Simonsens* Læsebog for de højere Kl., 4. Udg., S. 109—119, 195—208, 303—314 og af Digtene S. 370—387, 399—434. Kursorisk Læsning efter samme Bog. Resten af Ordføjningslæren er gennemgaaet og hele Grammatiken repeteret. *Kapers* Stiløvelser for Begyndere, 8. Udg., de stærke Verber. Glosesamlingen læst ud. Som Maanedslæsning: *Gerstücke*: Im Busch (fra S. 145).

IV Realkl. (Lorentzen). *Ipsen* og *Bovien*: Tysk Læsebog for Mellemlasserne, læst eller repeteret, S. 50—147, 155—164, 176—201, 206—207. Kursorisk Læsning efter samme Bog. Som Maanedslæsning: *Paul v. Schönthan*: Die zwei Grazien, Zwei Verbrecher. *Fritz Brentano*: Beim Landgrafen. Fliegende Blätter: Ein kleines Miszverständnis. *Ernst v. Wolzogen*: Der Herr Assistenzarzt, Die Cholera-Cigarre. *H. Seidel*: Die Schleppe. (Efter *Olaf Gudme*: Tysk Maanedslæsning). *V. Schmidt-Phiseldecks* Samling af Gloser læst ud. Resten af Ordføjningslæren gennemgaaet og hele Sprog-læren repeteret. *Kapers* Stiløvelser for Begyndere: Præpositioner.

V Kl. (Stegmann), *Chamisso*: Peter Schlemihl. *Schiller*: Die Jungfrau von Orleans. Hjemme er læst efter eget Valg 300—600 Sider af forskellige Forfattere. En Del af Grammatiken er repeteret. *Kapers* tyske Stiløvelser for de højere Klasser S. 5—24.

VI Kl. (Stegmann). *Heines* Harzreise. *Goethes* Faust, 1. Del med nogle Forbigaaelser samt Hermann

und Dorothea. Som Maanedslæsning 800 Sider af forskellige Forfattere. *Kapers* Stiløvelser for de højere Klasser, S. 15—37. Grammatiken repeteret.

Fransk.

I Kl. A og B. (Sveinbjørnsson). *Jespersens* franske Begynderbog S. 1—91. *Vietors* Tavle er benyttet ved Lydenes Forklaring. Samtaler ere knyttede til alle Stykkerne, hvoraf nogle ere lærte udenad, andre genfortalte. En Del Diktatøvelser under Overgangen til Retskrivningen. Grammatiken fremstillet mundtlig og med Afbenyttelse af den sorte Tavle i Tilslutning til Læsebogens Tekst. Afsnittet *A l'école* i M. F.'s *Leçons de choses* er gjort til Genstand for Samtaleøvelser. *Michelsens* Stiløvelse: Stk. 1—27, dels mundtlig, dels skriftlig.

I Realkl. (Sveinbjørnsson). *Jespersens* franske Begynderbog S. 1—76. Iøvrigt som I Klasse.

II Kl. (Sveinbjørnsson). *Jespersens* franske Begynderbog S. 89—109; hele Bogen repeteret. *Michelsens* Fransk for Mellemklasser, *Enfants terribles*; Nr. 117—122, 124—139, 141—143, 146—157, 159, 164—168, 173—174, 176—177. En Del Smaahistorier ere lærte udenad. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter *Michelsens* Stiløvelser I, Stk. 1—28, det hele repeteret fra Begyndelsen af. Nogle Diktat- og Dialogøvelser. Formlæren efter *Jungs* Grammatik i Forbindelse med Stiløvelserne.

II Realkl. (Sveinbjørnsson). *Jespersens* Begynderbog: S. 79—109. *Michelsens* Fransk for Mellemklasser Nr. 103—122, 124—139, 141—143, 146—157,

159, 164—169, 173—174, 176—177 med tilhørende danske Stykker. Samtaler ere knyttede til en Del af Stykkerne. Iøvrigt som II stud.

III Kl. (Sveinbjørnsson). *Michelsen*: Franske Læsestykker, S. 1—58; Fransk for Mellemlasserne S. 56—67 opgives ikke; Kursorisk: *Daudet*: Le nouveau maître, La figue et le paresseux, Jarjaille. Mundtlige og skriftlige Øvelser 1 Gang om Ugen efter *Michelsens* Stiløvelser, I. Stk. 28—61; de uregelmæssige Verber; senere alle Stykker repeterede mundtlig fra Nr. 28. *Jungs* Grammatik.

III Realkl. (Sveinbjørnsson). *Michelsens* Fransk for Mellemlasserne S. 52—55, 70—74 opgives ikke. Franske Læsestykker S. 1—58. Kursorisk: Nogle Smaahistorier. Formlæren repeteret efter *Jung*. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter *Michelsens* Stiløvelser I, Stk. 28—61.

IV Kl. (Sveinbjørnsson). A: *Michelsens* Franske Læsestykker S. 59—72, 73—112, 123—158. B: S. 73—159. Kursorisk: *Daudet*: La Belle-Nivernaise. Formlæren repeteret efter *Jung*, det vigtigste af Syntaksen lært og paapeget under Læsningen. Pronominer og uregelmæssige Verber indøvede i Forbindelse med *Michelsens* Stiløvelser.

IV Realkl. (Sveinbjørnsson). *Michelsens* Franske Læsestykker S. 59—72, 73—112, 113—122, 123—160. Kursorisk: *Daudet*: la Belle Nivernaise, 164 S. Formlæren repeteret i Forbindelse med *Michelsens* Stiløvelser Stk. 1—61. Det vigtigste af Syntaksen lært i Forbindelse med Teksten.

V Kl. (Rektor). *Sarcey*: le Siège de Paris er benyttet til statarisk og Ekstemporallæsning, Syntaks efter *Garrigues* til Infinitiv med à. Stile efter *Giedes* Stiløvelser, de sproglige 54, Matematikerne 27. Mundtlig Stil efter *Jungs* Stiløvelser.

VI Kl. (Rektor). *Sarcey*: le Siège de Paris og *Nyrops Lectures françaises II* ere benyttede til statarisk og Ekstemporallæsning. Maanedslæsning efter frit Valg. Syntaks efter *Garrigues*, læst og repeteret. Formlære repeteret efter *Jung*. De sproglige 57, Matematikerne 26 Stile. Matematikerne en Gang ugentlig mundtlig Stil.

Engelsk.

(Kleisdorff, undt. I R., II R. og III R., Lorentzen).

I Realkl. *Listovs* Ledetraad, 1. Afd. S. 1—63; 2. Afd. S. 1—11. De danske Stykker ere skrevne som Fællesstil.

II Realkl. *Listovs* Ledetraad, 2. Afd. fra S. 11. 3. Afd. Af de danske Stykker ere St. 20, 22, 23, 27, 29, 37, 44, 53, 55, 65, 73, 78, 83, 86, 90, 92, 93, 101, 104, 107, 113, 118, 122, 127, 132, 137, 141, 148, 153, 157, 159 og 164 skrevne som Fællesstil. *A. Boysen*: Engelske Digte S. 1—14.

III Realkl. *Brekkes* Læsebog for Mellemlasserne S. 1—116. *Boysen*: Engelske Digte S. 15—29. Som Maanedslæsning: The story of Sindbad the sailor. Af *Løkkes* mindre Grammatik er læst Formlæren og enkelte Afsnit af Syntaksen. Gloser efter: Engelske Ord til Udenadslæren. *Nissens* Opgaver til Versioner; 1 Version om Ugen, ialt 35.

IV Realkl. *Brekkes* Læsebog for Mellemklasser S. 242—257. *Nissens* Læsebog S. 1—26, 57—62, 77—154. *Boysens* Digte fra S. 25 ud. Extemporalt: *Nissens* Læsebog S. 26—57. *Miss Yonge*: Kings of England S. 140—164, 184—202, 206—300. *Løkkes* Grammatik. En ugentlig Version (c. 35) efter *Nissens* Opgaver foruden Afskrift og Diktatstile.

V Kl. *Listov*: The English Reader S. I—XXXII og 1—85. *Løkkes* Grammatik: Formlæren.

VI Kl. *Listov*: The English Reader S. 77—95. *Hansen* og *Magnussens* Læsestykker S. 58—110. *Kalisch*: Noveller 2 H. S. 11—59. Maanedslæsning og Extemporallæsning: *Hansen* og *Magnussens* Læsestykker S. 1—57. *Kalisch*: Noveller 2 H. S. 1—11, 59—88. *Løkkes* Grammatik.

Latin.

I Kl. A. og B. (Meldal). *Forchhammers* lille Læsebog. Det tilsvarende af Formlæren gennemgaaet efter *Madrigs* Grammatik.

II Kl. (Lund). *Hauchs* Lærebog i Latin, I, S. 78—134 og II, S. 1—61. Det tilsvarende i Formlære og Syntaks efter *Linderstrøm-Langs* Bøger. Til Eksamen opgives *Hauchs* Lærebog II S. 1—61.

III Kl. (Kleisdorff). *Wellers* Læsebog S. 52—65. *Cæsars* Gallerkrig, anden Bog. *Ciceros* 3. catil. Tale. *Ovids* Metamorph. i *Blochs* Udvalg: Verdensaldrene V. 1—75, Deukalion V. 1—156, Pyramus og Thisbe V. 1—112, ialt 353 V. Stil, mundtlig

og skriftlig efter *Iversen*; 70 Stile, skrevne hjemme og paa Skolen. Det vigtigste af Moduslæren; repeteret Kasuslæren og Bøjningslæren.

IV Kl. A. og B. (Brøndsted). *Livius* XXIII. Af *Ovids* Metamorf. (Bloch): Verdensaldrene, Deucalion, Faëthon ($\div$ 249—258 og 269—91), Europa, Cadmus. *Ciceros* catil. Taler. Ca. 40 Hjemmestile. Desuden Skolestile og mundtlige Øvelser efter *Iversen*. Grammatik efter *Madvig*.

V Kl. (Stegmann). *Livius* XXII. *Cicero*: pro lege Manilia. *Vergils* Aeneis IV og VI. *Thomsens* Antikviteter. 25 Versioner. Ekstemporallæsning: *Henrichsens* Versioner, Particula II, III, V, VI.

VI Kl. (Stegmann). *Tacitus*: Annalerne I, 31—52 og 55—71 og Historiae I, 12—49. *Cicero*: Cato, 1. Bog af Tuskulanerne og Somnium Scipionis. *Horats's* Oder: I Bog (undtagen 13, 19, 25, 28); II Bog (undtagen 1, 5, 9, 11); III Bog 1—3, 9, 13, 17, 30; IV Bog 3, 7. *Horats's* Breve med ars poetica. Kursorisk: *Cornelius Nepos's* 9 første Biografier; efter *Flemmers* Udvalg de 3 første Stykker af Suetonius; af *Henrichsens* Versionsssamling particula VI, VIII og IX. *Thomsens* Antikviteter. *Rafns* Litteraturhistorie. 25 Versioner.

Græsk.

III Kl. (Kleisdorff). *Bergs* Forskole. Formlæren efter *Berg* og *Hudes* Bog. *Østerberg*: Gudelære.

IV Kl. (Meldal). *Xenophons* Anabasis 3. Bog *Homers* Odysseé X Bog v. 1—500. Formlæren efter *Berg* og *Hude*.

V Kl. (Lund). *Homers Odyssé IX* (fra Vers 506), X, XI og XII. *Iliaden: VI og VII Bog.* *Herodot VII, Cap. 175* ud, VIII, Cap. 1—67. *Xenophons Memorabilier I*, Det meste af *Christensens Statsliv. Sechers Litteraturhistorie S. 1—72.* *Hudes Syntaks* er benyttet.

VI Kl. (Brøndsted). *Odysséen 19, 20, 22, 71—501.* I Petersens Anthologi Stykker af *Tyrtaios, Mimnermos, Solon, Xenofanes, »Anakreonterne«*, samt *Aristofanes's Nefelai* undtagen Korsangene. *Herodot VII, 1—66, 100—134, 138—145.* *Xenofons Memorabilia 2. Bog.* Forrige Aars Pensum repeteret. *Hudes Syntaks. Christensens Antikviteter. Sechers Litteraturhistorie.*

Oldtidskundskab (for Matematikerne).

(Rektor).

III studerende Kl. Mytologi efter *Østerberg* med særligt Henblik paa Kunstens Fremstillinger.

IV, V og VI Kl. Oplæsning i Oversættelse af klassiske Værker, hvoriblandt de fleste Stykker i *Borchsenius* og *Winkel Horns* græske Læsestykker; IV har desuden gennemgaaet den græske Kunsts Historie efter *Sechers* Bog og forskellige Billedværker; VI og V Kl. har i en ugentlig Fællestime læst 70 Sider af *Heuzet: Selectæ e profanis scriptoribus historiae.*

Religion.

I Kl. A. og B. (Krag). Bibellistorie: Det gamle Testamente efter *Assens* mindre Bibellistorie indtil niende Afsnit. Lærebogen: De 10 Bud og Læren om Synden. Nogle Salmer.

I Realkl. (Krag). Ligesom I Kl.

II Kl. (A. Müller). Bibellhistorie efter *Assens* mindre Bibellhistorie: Fra IX Afsnit (det gamle Testaments Skrifter), til II Afsnit i det nye Testamente (Apostlenes Gerninger). Til Eksamen opgives kun det læste af det nye Testamente. Lærebog: II Artikel, Bønnen og Sakramenterne. Nogle Salmer.

II Realkl. (A. Müller). Ligesom II Kl.

III Kl. (Krag). Opstandelsen og Himmelfarten, Apostlenes Gerninger og Afsnittet om det nye Testaments hellige Skrifter læst og repeteret efter *Assens* Bibellhistorie; Pauli Rejser ere gennemgaaede med særligt Hensyn til Acta 13—28. Kap. Fadervor, Daaben og Nadveren læst og repeteret efter *Balslevs* Lærebog; enkelte Afsnit af *Monrads*: Fra Bønnens Verden ere forelæste. Nogle Salmer.

III Realkl. (Krag). Ligesom III Kl., kun noget mindre i Indhold, da denne Klasse kun har 1 Time ugentlig.

IV R., IV Kl., V Kl. og VI Kl.
(Pastor Rützou).

IV Realkl. Kort Udsigt over Guds Riges Udvikling paa Jorden.

IV A. og B. Gennemgang af Lucas Evangeliet.

V Kl. Den kristne Kirkes Historie i Grundtræk.

VI Kl. Gennemgang af den augsburgske Bekendelse med Afbenyttelse af *Libri ecclesiae Danicae symbolici*, ed. Lindberg. Hauniae 1830.

Historie.

I Realkl. (Meldal). Oldtidens Historie efter *Blochs* Lærebog for Realskoler.

I Kl. A. og B. (Meldal). Oldtidens Historie efter *Bloch*.

II Realkl. (Meldal). Samme Bog: Middelalderen til Kalmarunionen.

II Kl. (Meldal). Middelalderens Historie samt Tysklands, Spaniens, Frankrigs og Englands Historie til 1660, efter *Blochs* Lærebog.

III Realkl. (Brøndsted). Nordens Historie fra Kalmarunionen, Verdenshistorie fra Reformationen.

III Kl. (Meldal). *Blochs* Lærebog for Realskoler II. Fra Ludvig den 14. til 1815.

IV st. Kl. (Engell). 1. Efter *Bloch*: Tiden efter 1815 (for Nordens Vedkommende efter 1797). 2. Efter *Thriges* Oldtiden: Roms Historie.

IV Realkl. (Brøndsted). Hele Verdenshist. efter *Blochs* Lærebog for Realskoler.

V Kl. (Engell). *Thrige*: Oldtidens Historie: Grækenland. Nordens Historie efter den sidste Udgave af *Thriges* Lærebog.

VI Kl. (Engell). *Thrige*: Nordens Historie og Oldtiden. *Bloch*: Middelalderen, den nyere og nyeste Tid, den nyeste Tid efter den større Lærebog.

Geografi.

I Kl. A. (Hoffmeyer). Indledningen til Evropa, Danmark, Nordevropa, Østevropa og de britiske Øer efter *Hoffmeyers* Lærebog i Geografi.

I Kl. B. (Krag). Indledningen til Evropa, Danmark, Nordevropa, Østevropa og de britiske Øer efter *Hoffmeyers* Lærebog i Geografi.

I Realkl. (Stegmann). Europa forfra til de britiske Øer efter samme Lærebog.

II Kl. (Hoffmeyer). Mellem- og Sydevropa samt Asien til Indien efter *Hoffmeyers* Lærebog.

II Realkl. (Stegmann). Mellemeuropa efter samme Lærebog.

III Kl. (Hoffmeyer). Fra Indien til Australien efter *Hoffmeyers* Lærebog.

IV Kl. og IV Realkl. (Hoffmeyer). Hele Geografien repeteret efter *Hoffmeyers* Lærebog i Geografi.

Naturhistorie.

(Hoffmeyer).

I Kl. og I Realkl. Mennesket. Koldblodige Hvirveldyr og Insekter efter *Boas'* Lærebog.

II Kl. og II Realkl. Tusindben, Edderkopper, Krebsdyr, Orme, Bløddyr og Straaledyr efter *Boas'* Lærebog. Indledning til Botaniken og enkelte Plantefamilier efter *Strøms* Lærebog.

III Kl. og III Realkl. Plantefamilierne samt Planternes Liv efter *Strøms* Lærebog.

IV Kl. og IV Realkl. Repetition af hele Zoologien og Botaniken efter *Boas* og *Strøm*.

Naturlære.

(Mylord).

III Kl. og III Realkl. Ligevægt og Varme efter *K. Schmidts* mindre Lærebog i Fysik.

IV Kl. og IV Realkl. Læren om Bevægelse og Elektricitet samt Repetition af Resten af *K. Schmidts* mindre Lærebog i Fysik.

V Kl. 1) Den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling: *Schmidts* Mindre Lærebog i Fysik § 1 til § 112 og § 127 til § 152 samt *Barmwaters* Lærebog i mekanisk Fysik, Varme og Elektricitet § 1 til § 113. 2) Den sproglig-historiske Afdeling: *Schmidts* mindre Lærebog til Elektriciteten; *Jørgensens* Astronomi: Til Parallaxe.

VI Kl. 1) Den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling: *K. Schmidts* Lyslære og Astronomi. Læst *Barmwaters* Lærebog i mekanisk Fysik, Varme og Elektricitet ud. Læst *Adam Paulsens* Meteorologi med mange Forbigaaelser. Repeteret hele det læste Pensum. 2) Den sproglig-historiske Afdeling: Fra Elektricitet til Lyden efter *Schmidts* mindre Lærebog. *Jørgensens* Astronomi fra Parallaxe; repeteret hele det læste Pensum.

Matematik.

I Kl. A. (Christensen). *Julius Petersens* Aritmetik til § 37. *Julius Petersens* Geometri til § 36. Regning: Blandede Opgaver, Procentregning, Kursregning.

I Kl. B. (Ramm). *Julius Petersens* Aritmetik til § 37. *Julius Petersens* Geometri til § 36. Regning: Blandede Opgaver, Procentregning, Kursregning.

I Realkl. (Engell). *Steens* Aritmetik til § 46. *Julius Petersens* Geometri til § 36. Regning: Blandede Opgaver, Procentregning, Kursregning.

II Kl. (Christensen). *Steens* Aritmetik læst ud. *Steens* Algebra til § 11. *Julius Petersens* Geometri til § 75. Hjemmeopgaver 32 Gange. Regning: Procentregning, Delingsregning og sammensat Reguladetri.

II Realkl. (Mylord). *Steens* Aritmetik læst ud. *Steens* Algebra til Rod. *Julius Petersens* Geometri til Lighedannedhed. Hjemmeopgaver 28 Gange. Regning: Procentregning, Delingsregning og sammensat Reguladetri.

III Kl. (Engell). *Steens* Algebra: Rod og Ligninger. *Julius Petersens* Geometri §§ 80—87, §§ 95—105, §§ 109—114. Hjemmeopgaver 32 Gange.

III Realkl. (Ramm). *Steens* Algebra: Polynomiers Division, Rod og Ligninger. *Julius Petersens* Geometri til § 87, §§ 95—105, §§ 109—116. Hjemmeopgaver 32 Gange. Regning efter *Knud Christensens* Regnebog.

IV Kl. A. og B. (Ramm). *Julius Petersens* Geometri. *Steens* Algebra samt Proportioner og Decimalbrøk efter *Steens* Aritmetik. Hjemmeopgaver 32 Gange.

IV Realkl. (Ramm). *Steens* Algebra og Aritmetik. *Julius Petersens* Geometri. Hjemmeopgaver 32 Gange.

V Kl. (Christensen). *Julius Petersens* Aritmetik og Algebra I: §§ 54—126, II: §§ 28—74 samt III: §§ 1—38 og §§ 47—50. *Julius Petersens* Trigonometri. *Julius Petersens* Stereometri §§ 1—40 samt §§ 69—94. *Julius Petersens* analytiske Geometri til Ellipsen. *Julius Petersens* Metoder og Teorier til 2. Kap. Hjemmeopgaver 72 Gange.

VI Kl. (Christensen). *Julius Petersens* Aritmetik og Algebra II: §§ 1—27, III: §§ 39—46. *Julius Petersens* Stereometri §§ 47—68 og §§ 90—101. *Julius Petersens* analytiske Geometri §§ 45—67. *Julius Petersens* Metoder og Teorier til Drejningsteorien. Repetition af hele det matematiske Pensum. Hjemmeopgaver 72 Gange.

Skrivning.

(Kaptajn Baggesen).

Der er undervist 10 Timer ugentlig mod 11 Timer ifjor saaledes: III Realkl. og I st. Kl. hver 1 Time, II Realkl., I Realkl., I st. A. og B. hver 2 Timer. Den sidste Time om Lørdagen for »ikke Sangere« er henlagt under Tegning.

Tiden benyttes afvekslende til Skønskrivning, Afskrift efter en trykt Bog og til Diktat. Desuden er der skrevet 2 Hefter med gothisk Skrift.

Tegning.

(Cand. Krarup).

Ved Undervisningen i Frihaandstegning, som omfatter I, II og III Realkl., har i I og II R. været anvendt *Andersen & Dahlerups* »Væggetavler til Brug ved samlet Undervisning« (hver Kl. 2 Timer ugentlig).

III R. er bleven vejledet i Konturtegning efter fritstaaende Klodser (1 Time ugenlig).

De Disciple af I og II Kl., der ikke have deltaget i Sangøvelserne Lørdag 1—2, ere i denne Time blevne vejledede i Frihaandstegning, hvortil er benyttet *Janniches* Tegneøvelser II og III H.

Sang.

I dette Fag følges den i sin Tid fra Ministeriet fremkomne Plan for Sangundervisning.

Til Sang har der i det hele været anvendt 6 Timer om Ugen, nemlig 1 til Sammensang, 1 for VI og V Kl., 1 for IV Kl. og IV Realkl., 1 for III Kl. og III Realkl., 1 for II Kl. og II Realkl., 1 for I stud. og I Realkl.

Gymnastik.

I dette Skoleaar har der været anvendt 24 Timer om Ugen til denne Undervisning. Disciplene have været fordelt paa 9 Hold og have hver haft 4 Tim. Første Hold (VI og V Kl.) har indøvet Hugning og Gymnastik, enkelte Disciple tillige Fægtning, i Sommerhalvaaret en Gang om Ugen Salon- og Riffelskydning; 2., 3. og 4. Hold (IV A. og B. og IV R.) Gymnastik og Hugning; 5. Hold (III Kl. og III Realkl.), 6. Hold (II Kl. og II Realkl.) og 7., 8. og 9. Hold (I stud. A. og B. og I Realkl.) Gymnastik. Enkelte Hold have været paa over 30 Disciple. I Efteraars- og Foraarsmaanederne er der tillige øvet Fodbold.

Skydeøvelserne begyndte den 8. Maj og ophørte den 17. September. Svømningen begyndte den 1. Juni og ophørte den 5. September.

Meddelelse om Skarpskydningen i Skydeåret 1897.

Afstand	Skytter	Skud	Treffere	Points	% Treffere	Gennemsnits- procent
100 Alen	10	250	247	795	99	3,2
200 —	10	250	233	653	93	2,6
300 —	10	300	276	813	92	2,7
400 —	10	200	181	537	91	2,2
		1000	937	2798	94	2,8

Sigte og Aftræk samt Skydning med Salonriffel er indøvet forud.

Det fri Anslag er fortrinsvis indøvet.

Skydningen foretoges med Bagladeriffel af Model 1867 mod ubevægeligt Maal og 10 Skud for hver Deltager mod forsvindende Maal.

Den 16. September Præmieskydning, hvori samtlige Disciple deltog. Afstand 300 Alen, frit Anslag.

Præmietagere:

C. M. Kier 5 Skud, 19 Points, 1. Præmie
 S. Olsen 5 — 17 — 2. —
 V. M. Møller 5 — 16 — 3. — (Omsk.).

Frivillige Legemsøvelser og Adspredelser.

Aarhus Katedralskoles Krieket- og Fodboldforening talte i Maj 1898 54 Medlemmer, der vare fordelte i Klasserne paa følgende Maade:

VI Kl. 0, V Kl. 3, IV A. 3, IV B. 4, IV R. 0,
 III Kl. 11, III R. 2, II Kl. 5, II R. 8, I A. 5, I B. 7,
 I R. 6.

I Vintertiden have Disciplene af de to ældste Klasser haft Lov til at samles til venskabelige Sammenkomster 2 Timer hver Lørdag Aften i et af Skolens

Lokaler. Underholdningen har været af æstetisk Natur. Denne Tilladelse er dog kun givet paa to Vilkaar; nemlig 1) at *alle* Klassens Disciple have Ret til Deltagelse og 2) at det er forbudt Disciplene at staa i Forbindelse med *Foreninger* ved andre Skoler.

B. Til de offentlig gyldige Prøver opgives:

Til Afgangseksamen opgive de studerende Disciple:

Modersmaalet: Litteraturhistorie efter *Rønnings* Bog. Afsnittet om Holberg er behandlet udførligere. Som læst opgives: En Del Folkeviser og Poesi af den ældre Litteratur efter Flors Haandbog. *Holberg*: Jeppe, Erasmus, De usynlige, Stykker af Peder Paars og Niels Klim, Epistler og Prøver af Historieskrivningen efter Flors Haandbog. *Wessel* og *Ewald* efter Flor. *Baggesen*: Begyndelsen af Labyrinthen, Kalundborgs Krønike og nogle lyriske Digte. *Oehlenschläger*: Romancer, St. Hans Aftenspil. *J. L. Heiberg*: En Sjæl efter Døden, Kritikken af Væringerne. *Hauch*: Lyriske Digte. *Blicher*: Hosekræmmeren. *Winther*: Romancer. *Hertz*: Svend Dyrings Hus. *Pal. Müller*: Danserinden. *Hostrup*: Genboerne. *Goldschmidt*: Onkel og hans Hus. *H. C. Andersen*: Elverhøj, Springfyrene, Klokken. *Schack*: Stykker af »Fantasterne«. Digte og mindre Prosastykker af *Rahbek*, *P. A. Heiberg*, *Grundtvig*, *Ingemann*, *P. Møller*, *Aarestrup* o. fl.

Oldnordisk: *Wimmers* oldn. Læsebog S. 1—107 (med Forbigaaelse af Versene i Gunnlaugs Saga). *Wimmers* oldn. Formlære (med en Del Forbigaaelser). Heraf opgive Skolens Dimittender til Prøven ifølge

kgl. Anordning af 16. Juni 1882 § 10: *Wimmers* Læsebog S. 45—53, 55—60, 63—107.

Fransk: Følgende Værker ere læste paa Skolen: *Sarcey*: Le Siège de Paris. *Nyrop*: Lectures françaises II. *Jungs* Formlære. *Garrigues*' Syntaks.

Tysk (2 Eksaminander): *Heine*: Harzreise. *Goethe*: Faust I samt Hermann und Dorothea. Til Hjemmelæsning er benyttet: *Lessing*: Minna von Barnhelm. *Schiller*: Wallensteins Tod. *Chamisso*: Peter Schlemichl. *Freytag*: Soll und Haben. *Gaudy*: Schneidergesell. *Hoffmann*: Das Fräulein von Scudéry. Fem Noveller samlede af *Kaper*. Noveller samlede af *Mohr*.

Engelsk (7 Eksaminander): *Listow*: The English Reader S. 77—95. *Hansen* og *Magnussens* Læsestykker S. 58—110. *Kalisch*: Noveller og Skitser II H. S. 11—59.

Kursorisk er læst: *Hansen* og *Magnussens* Læsestykker S. 1—58. *Kalisch*: Noveller og Skitser II H. S. 1—11, 59—88.

Historie: Det befalede Kursus efter *Blochs* og *Thrighes* Lærebøger.

Latin, statarisk: *Livius* XXI Bog, Taciti annales I, 31—52 og 55—71 samt historiae I 12—49. *Ciceros* Tale for Milo, Cato, Tuskulanernes I Bog og Somnium Scipionis. *Vergils* Æneide I og II Bog. *Horats* Oder, I Bog, 1—12, 14—18, 20—24, 26—27, 29—38; II Bog 2—4, 6—8, 10, 12—20; III Bog, 1, 2, 3, 9, 13, 17, 30; IV Bog, 3 og 7. *Horats* Breve, begge Bøger, med ars poetica.

Heraf opgive Dimittender til mundtlig Prøve ifølge kgl. Anordning af 16. Juni 1882 § 14 (jfr. Cirkulære af 23. Decbr. 1882):

Livius: XXI Bog, 21—38 og det læste Pensum af Tacitus. *Ciceros* Tale for Milo og Cato. *Vergils* Æneide, I Bog. *Horats* Ode, alt det læste; af Brevene: I, 1—10, 13—16, 19—20 samt II, 2.

Latin, kursorisk: *Cornelius Nepos*: De 9 første Biografier. *Suetonius*: Julius Cæsar 75—89, Octavianus 8—18, Caligula 1—15. *Henrichsens* Versionssamling, 6. Udg., particulæ II, III, V VI, VIII og IX.

Græsk: *Herodots* VI Bog, 31—39, 41—52, 56—75, 84, 94—140; VII, 1—65, 100—133, 138—144, 172—181. *Xenofons* Memorabilia 2. Bog. *Platos* Sokrates' Apologi. *Lukians* »Hanen«; af »Gudesamtalerne« (i Gertz's Udvalg) Stykkerne 4, 7, 9. *Homers* Odyssé 16, 17, 18, 19, 20, 22, V. 68—199. *J. P. Petersens* Anthologi, Stykkerne Tyrtaias 1, 2, 3, 4; Mimnermos 1, 2, 3; Solon 1, 2, 3, 4; Xenofanes 1, de »anakreontiske Digte«. *Aristofanes's* Nefelai i Petersens Uddrag (dog er hele Komædien oversat paa Skolen for Disciplene), undtagen »Parodos« og af »Parabasen« 219—221, 224—225, 234—241 samt 281—283. »Bifagene« dels efter de alm. Lærebøger, dels efter Lærerens Meddelelser og Billedfremvisning.

Naturlære, sprogl.-hist. Retning: Det anordnede Pensum efter *K. Schmidts* mindre Lærebog i Fysik. *Jørgensens* Astronomi.

Aritmetik. *Julius Petersens* Aritmetik og Algebra I, II, III. *Julius Petersens* plane Trigonometri.

Geometri: *Julius Petersens* Metoder og Teorier, til Drejningsteorien. Sammes analytiske Geometri til § 9. Sammes Stereometri.

Naturlære, matem.-naturv. Retning: *K. Schmidts* mindre Lærebog i Fysik. Sammes Lyslære. Sammes Astronomi. *Barmwaters* Læsebog i mekanisk Fysik, Varme og Elektricitet med enkelte Forbigaaelser. *Adam Paulsens* Meteorologi med adskillige Forbigaaelser.

Til fjerde Klasses Hovedeksamen 1898 opgives:

Tysk: *Kapers* Læsebog for Mellemklasserne samt *Kaper* og *Simonsens* Læsebog for de højere Klasser ere benyttede til statarisk og kursorisk Læsning. Til Maanedslæsning er benyttet: *Gerstücker*: Im Busch.

Fransk: IV A.: *Michelsens* Franske Læsestykker S. 59—72, 73—112, 123—159. IV B.: S. 73—112, 113—122, 123—159 i samme Bog. Kursorisk: *A. Daudet*: La Belle-Nivernaise, Jarjaille etc. (Udg. Auteurs célèbres).

Latin: *Livius* XXIII Bog. Af *Ovids* Metamorfoser (Bloch), Verdensaldrene, Deucal., Faëthon, Evropa, Cadmus. *Ciceros* catilinariske Taler.

Heraf opgive Skolens Disciple ifølge kgl. Anordning af 16. Juni 1882 § 4:

De 25 første Cp. af *Livius* XXIII Bog. Verdensaldrene, Deucal., Faëthon, Evropa, Cadmus. 1., 2. og de 5 første Cpp. af 3. catilinariske Tale. Weiss, Levinsen, Hasselbalch have foruden den øvrige Klasses Pensum læst »Pyramus og Thisbe« i *Blochs* Ovid. De opgive deraf til Eksamen: Verdensaldrene, Deucal., Faëthon, Pyramus og Thisbe. Krarup opgiver: Ver-

densaldrene, Deucal., Faëthon. Simonsen opg.: Deucal. 80—156, Faëthon 1—187, 292—360, Evropa, Cadmus.

Græsk: *Xenophons* Anabasis 3. Bog og *Homers* Odysse 10. Bog S. 1—500.

Historie: *Blochs* Lærebog for Realskoler: Perioden 1815—1871. *Thriges* Lærebog i Oldtiden: Rom.

Geografi: *Hoffmeyers* Geografi.

Aritmetik: Det anordnede Pensum efter *Steens* Aritmetik og Algebra.

Geometri: Det anordnede Pensum efter *Julius Petersens* Geometri.

Naturlære: Det anordnede Pensum efter *K. Schmidts* mindre Lærebog i Fysik.

Naturhistorie: *Boas* Lærebog i Zoologi. *Strøms* Lærebog i Botanik.

Til almindelig Forberedelseseksamen 1898 opgives:

L. Holberg: Jeppe paa Bjerget, Den politiske Kandestøber. *J. H. Wessel*: Hundemordet. *J. Ewald*: Ved Dødens Komme. *J. Baggesen*: Passet. *A. Oehlen-schläger*: Ørvarodd paa Sikilej, Hakon Jarls Død, Hakon Jarl hin Rige. *N. F. S. Grundtvig*: Villemoes. *B. S. Ingemann*: Indbrudet paa Postgaarden. *St. St. Blicher*: Den jydsk Hede I—II, Himmelbjerget (Borchsenius og W. Horns Udtog). *J. Carsten Hauch*: Haldor mellem Fjeldene (W. Horns Udtog). *P. M. Møller*: Glæde over Danmark. *H. Hertz*: Kedelflikkeren og

Skriftemaalet. *Chr. Winther*: De to Peblinge. Henrik og Else. *H. C. Andersen*: Snemanden. Den lille Pige med Svovlstikkerne. *Edv. Lembecke*: Vort Modersmaal. *J. Chr. Hostrup*: Genboerne. Den jydsk Hede. *H. V. Kaalund*: Et Fugleskjul. *Chr. Richardt*: Et romersk Æsel.

Engelsk, statarisk: *Brekkes* Læsebog S. 118—184, 198—228, 234—257. *Nissens* Læsebog S. 1—26 57—62, 77—154. *Boysens* Digte S. 1—60 (undt. S. 51—54, 56, 58—59).

Heraf opgives ifølge Cirkulære af 10. Marts 1882 jfr. Cirkulære af 28. Maj 1887 § 5:

Alt det læste med Undtagelse af *Brekkes* Læsebog S. 118—184.

Kursorisk: *Miss Yonge*: Kings of England S. 1—41, 51—64, 78—99, 140—164, 184—202, 206—300. *Lady Barker*: Stories about S. 7—130, to Disciple 130—288.

Tysk (7 Eksaminander) statarisk: Prosa: *Kapers* Læsebog for Mellemklasserne S. 148—196. *Ipsen* og *Boviens* Læsebog for Mellemklasserne S. 1—2, 3—9, 10—18, 22—25, 28—30, 35—50, 55—73, 80—140, 184—201. Poesi: *Ipsen* og *Boviens* Læsebog for Mellemklasserne S. 2—3, 9—10, 18—21, 25—28, 30—35, 50—54, 74—79, 140—147, 155—164, 176—184, 206—207.

Heraf opgives ifølge ovennævnte Cirkulære:

Prosa: *Ipsen* og *Boviens* Læsebog for Mellemklasserne S. 55—73, 80—140, 184—201. Poesi: Samme Bog S. 50—54, 74—79, 140—147, 155—164, 176—184, 206—207.

Kursorisk: *Hauff's* Märchen S. 25—181. *Paul*

v. Schönthan: Die zwei Grazien, Zwei Verbrecher.
Fritz Brentano: Beim Landgrafen. Fliegende Blätter:
 Ein kleines Miszverständnis. *Ernst v. Wolzogen*: Der
 Herr Assistenzarzt, Die Cholera-Cigarre. *Heinrich
 Seidel*: Die Schleppe.

Fransk (3 Eksaminander): Statarisk: *Michelsen*:
 Fransk for Mellemklasserne, 65 Sider. Sammes Franske
 Læsestykker S. 1—160.

Heraf opgives ifølge nævnte Cirkulære:

Michelsens Franske Læsestykker S. 27—36, 59—160.

Kursorisk: *A. Daudet* (Udg. Auteurs célèbres):
 La Belle-Nivernaise, Jarjaille, le nouveau maître etc.

Historie: Verdenshistorien efter *Bloch*, 1. og
 2. Del.

Geografi: *Hoffmeyers* Lærebog.

Aritmetik: Det lovbevalde Pensum efter *Steens*
 Aritmetik og Algebra.

Geometri: Det lovbevalde Pensum efter *Julius
 Pctersens* Geometri.

Naturhistorie: *Boas* Lærebog i Zoologi. *Strøms*
 Lærebog i Botanik.

Naturlære: Det anordnede Pensum efter *K.
 Schmidts* mindre Lærebog i Fysik.

VII. Biblioteket.

Biblioteket er i det forløbne Aar blevet forøget med 900 Numre. Udlaanet er i stadig Stigning, 3532 Bind i sidste Aar. 256 Laanere udenfor Skolen have faaet Bøger. Ved en særlig Bevilling er Skolen sat i Stand til at købe et smukt og vel konserveret Eksempplar af »Ersch u. Gruber, Encyclopädie der Künste u. Wissenschaften«, som har tilhørt Biskop Fog. Større Boggaver er modtagne fra Kultusministeriet og Grosserer Wærum. Følgende Institutioner sende deres Publikationer som Gave: Videnskabernes Selskab, Aarhus Kommune, Polyteknisk Lærestalt, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Laboratorium for landøkon. Forsøg, Teknisk Skole i Aarhus, Farmaceutisk Anstalt, Aandsvageanstalten paa Bakkehus, Det danske Hedeselskab, Aarhus Privatbank, St. Pauls Sogns Menighedspleje, Redaktionen af »Militær Tidende«. Programmer ere modtagne fra en Del Skoler, fra Lærarinne Seminariet i Stockholm« og fra Askov Højskole. Enkelte Bøger ere modtagne som Gaver fra: Adjunkt O. Aagaard, Lehnsgreve Ahlefeldt-Laurvig, Skoleinspektør Bertelsen, Forfatteren Carit Etlar, Rektor Dahlenborg,

Sagfører Th. Grønnegaard i Hobro, Overlærer Hoffmeyer, Boghandler Hagerup, Forfatterinden Vidua, Statsraad Thor Lange, Adjunkt Loréntzen, Overlærer Mylord, Cand. theol. Ring, Dr. phil. W. Sørensen, Dansk Touristforening, Eksekutorerne i Wegeners Bo og Tandlæge Visby. Alle disse Givere bedes modtage Skolens Tak for deres Velvilje mod Biblioteket.

VIII.

Den fysiske Samling

har i Aar ikke modtaget nogen Forøgelse.

IX.

Skolens Afgang- og Aarsprøver i 1898.

(De foran satte Bogstaver betegne Værelserne, hvori Prøverne afholdes: a. Solennitetssalen, b.—e. de andre Klasseværelser paa første Sal i Skolebygningen, n. Naturhistorieklassen i Sidebygningen.)

De skriftlige Prøver ved Afgangseksamen, alm. Forberedelseseksamen og 4. Kl. Hovedeksamen afholdes efter Ministeriets Bestemmelse den 10.—15. Juni. Skriftlig Eksamen for Skolens øvrige Disciple afholdes den 23., 25. og 27. Juni.

De mundtlige Prøver afholdes fra den 18. Juni til den 13. Juli i følgende Orden:

Lørdag den 18. Juni.

- e. Kl. 8. IV (a). Geografi.
- b. — 8. II. Latin.
- c. — 8. I B. Matematik.
- e. — 3. IV (b). Geografi.

Mandag den 20. Juni.

- e. Kl. 8. VI m—n. Matematik.
- b. — 8. III. Tysk.
- c. — 8. III R. Religion.

- d. Kl. 8. I A. Historie.
- e. — 11. IV R. Matematik.
- d. — 11. I B. Historie.
- b. — 4. II R. Religion.
- c. — 4. I R. Historie.
- e. — 5. IV (6). Matematik.

Tirsdag den 21. Juni.

- e. Kl. 8. IV (12). Matematik.
- b. — 8. III. Aritmetik.
- c. — 8. III R. Dansk.
- d. — 8. I R. Tysk.
- b. — 4. II. Tysk.
- c. — 4. II R. Geometri.
- d. — 4. I A. Religion.
- e. — 5. IV (5). Matematik.

Onsdag den 22. Juni.

- e. Kl. 8. IV (a). Historie.
- b. — 8. III R. Aritmetik.
- c. — 8. I A. Tysk.
- d. — 8. I B. Religion.
- b. — 3. V sp.—h. Græsk.
- c. — 3. V m.—n. Matematik.
- e. — 5. IV (b). Historie.

Torsdag den 23. Juni.

- e. Kl. 8. VI (6). Latin.
- c. — 8. II R. Dansk.
- e. — 5. IV R. Historie.

Mandag den 27. Juni.

- b. Kl. 8. V m.—n. Naturlære.
- c. — 8. III. Historie.

- d. Kl. 8. III R. Fransk.
- n. — 9. IV (14). Naturhistorie.
- b. — 10. V sp.—h. Naturlære.
- n. — 5. IV (8). Naturhistorie.

Tirsdag den 28. Juni.

- e. Kl. 8. IV R. Geografi.
- b. — 8. II R. Tysk.
- e. — 8. I A. Matematik.
- d. — 8. I R. Matematik.
- n. — 3. II. Naturhistorie.
- e. — 4. I B. Tysk.
- e. — 5. IV R. Fransk.

Onsdag den 29. Juni.

- a. Kl. 8. VI. Fransk.
- b. — 8. V. Historie.
- n. — 8. III. Naturhistorie.
- n. — 10. III R. Naturhistorie.
- b. — 4. I R. Engelsk.
- Kl. 1—3, 5—7: Skriftlig Optagelsesprøve.

Torsdag den 30. Juni.

- Kl. 8—3: Mundtlig Optagelsesprøve.

Fredag den 1. Juli.

- e. Kl. 8. III. Geografi.
- b. — 8. II. Aritmetik.
- e. — 8. I A. Dansk.
- e. — 10. I B. Dansk.
- e. — 11. III R. Geografi.
- e. — 4. II R. Dansk.

Lørdag den 2. Juli.

- e. Kl. 8. IV sp.—h. Græsk.
- a. — 8. IV m + R. Naturlære.
- n. — 8. I A. Naturhistorie.
- n. — 10. I B. Naturhistorie.
- n. — 3. I R. Naturhistorie.
- b. — 4. II R. Geografi.
- c. — 4. III R. Engelsk.

Mandag den 4. Juli.

- e. Kl. 8. IV (12). Tysk.
- a. — 8. III. Geometri.
- b. — 8. III R. Tysk.
- c. — 4. II. Historie.
- a. — 5. IV R. Engelsk.

Tirsdag den 5. Juli.

- e. Kl. 8. IV (11). Tysk.
- a. — 8. III. Latin.
- b. — 8. II R. Aritmetik.
- c. — 8. I A. Latin.
- c. — 11. I B. Latin.
- b. — 4. V. Dansk og Oldnordisk.

Onsdag den 6. Juli.

- a. Kl. 8. V. Latin.
- b. — 8. III. Religion.
- c. — 8. III R. Geometri.
- e. — 8. II. Fransk.
- e. — 4. II R. Fransk.
- b. — 4. I R. Religion.

Torsdag den 7. Juli.

- e. Kl. 8. IV (12 + 1). Latin.

- a. Kl. 8. II. Geometri.
- b. — 8. I A. Fransk.
- c. — 11. I B. Fransk.
- e. — 4. VI Græsk.
- a. — 5. IV R. Dansk.

Fredag den 8. Juli.

- a. Kl. 8. VI. Historie.
- e. — 8. VI. Dansk og Oldnordisk.
- c. — 8. IV (11). Latin.
- b. — 4. III R. Historie.
- e. — 5. VI. Tysk.
- e. — 5^{1/2}. VI. Engelsk.

Lørdag den 9 Juli.

- a. Kl. 8. V. Engelsk og Tysk.
- b. — 8. III. Fransk.
- c. — 8. II R. Historie.
- a. — 4. IV R. Tysk.

Mandag den 11. Juli.

- e. Kl. 8. IV (12). Fransk.
- n. — 8. IV R. Naturhistorie.
- a. — 8. III sp.—h. Græsk.
- b. — 8. III m + R. Naturlære.
- c. — 8. I R. Geografi.
- e. — 3. IV (10). Fransk.
- n. — 4. II R. Naturhistorie.

Torsdag den 12. Juli.

- e. Kl. 8. VI m.—n. Naturlære.
- a. — 8. V. Fransk.
- n. — 8. I A. Geografi.
- n. — 10. I B. Geografi.

- e. — 11. VI sp.—h. Naturlære.
 b. — 4. II. Religion.

Onsdag den 13. Juli.

- n. Kl. 8. II. Geografi.
 e. — 8. II R. Engelsk.
 e. — 8. I R. Fransk.

Torsdag den 14. Juli.

- Kl. 8. Translokation.
 Kl. 10. Dimission og Slutningshøjtidelighed.

Optagelsesprøve for ny Disciple afholdes, som oven for angivet, Onsdag den 29. Juni Kl. 1 og Torsdag den 30. Kl. 8.

Hvis nogen er forhindret i at møde ved denne Prøve, vil han kunne blive prøvet Fredag den 19. August Kl. 8.

Skolen sluttes Torsdag den 14. Juli og begynder igen Fredag den 19. August Kl. 12.

Dimissionen foregaar Torsdag den 14. Juli Kl. 10.

Til at overvære de mundtlige Prøver samt Dimissionen og Slutningshøjtideligheden indbydes herved Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der ellers maatte have Interesse for Skolen.

Aarhus Katedralskole, den 9. Juni 1898.

Dahlenborg.

VIII.

I Skoleaaret 1898—99 ville følgende Bøger og Læremidler blive benyttede.

I. Realklasse.

Ny dansk Læsebog ved M. Matzen, 3dje Dels første Afdeling, Nr. 5.
 K. A. Schneekloth, Dansk Sproglære 1890.
 Kaper, Tysk Læsebog for Mellemklasserne.
 Kaper, Tysk Formlære.
 Schmidt-Phiseldeck, Tyske Ord.
 Kaper, Tyske Stiløvelser for Begyndere.
 O. Jespersen, Fransk Begynderbog.
 Listov, Ledetraad.
 Balslevs Lærebog.
 Assens mindre Bibelhistorie.
 Bloch, Lærebog for Realskoler I.
 Hoffmeyer, Lærebog i Geografi.
 Erslevs Skoleatlas
 Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie.
 Steen, Elementær Aritmetik.
 Julius Petersens Geometri.
 Bokkenheuser, Regnebog for Mellemklasser.
 Karakterbog (for Latinskolen).
 Ugekarakterbog.
 Gymnastiksko og Trøje.
 Lovsangsbog.

I stud. Klasse.

Ny dansk Læsebog ved M. Matzen, 3dje Dels første Afdeling, Nr. 5.
 K. A. Schneekloth, Dansk Sproglære 1890.
 Kaper, Tysk Læsebog for Mellemklasserne.
 Kaper, Tysk Formlære. Kapers Stiløvelser for Begyndere.
 Schmidt-Phiseldeck, Tyske Ord.
 O. Jespersen, Fransk Begynderbog.
 Latinsk Læsebog, efter Aftale.
 Madvig, Latinsk Formlære.
 Assens mindre Bibelhistorie.
 Balslevs Lærebog.
 Bloch, Lærebog for Realskoler I.
 Hoffmeyer, Lærebog i Geografi.
 Erslevs Skoleatlas.
 Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie.
 Julius Petersens Aritmetik.

Julius Petersen, Geometri.
 Bokkenheuser, Regnebog for Mellemlasserne.
 Karakterbog (for Latinskolen).
 Ugekarakterbog.
 Gymnastiksko og Trøje.
 Lovsangsbog.

II Realklasse.

Ny dansk Læsebog ved M. Matzen, 3dje Dels første Afdeling,
 Nr. 5.

Arentzen, Nordisk Mytologi.
 Schneekloth, Dansk Sproglære.
 Ipsen og Bovien, Tysk Læsebog for Mellemlasserne.
 Kaper, Tysk Grammatik.
 Kaper, Tyske Stiløvelser for Begyndere.
 Schmidt-Phiseldeck, Tyske Ord.
 C. Michelsen, Fransk for Mellemlasserne.
 Brekkes Læsebog for Begyndere.
 Engelske Ord til Udenadslæren.
 Balslevs Lærebog.
 Assens, Mindre Bibellhistorie.
 Bloch, Lærebog for Realskoler I.
 Hoffmeyer, Lærebog i Geografi.
 Erslevs Skoleatlas.
 Boas, Lærebog i Dyreriget's Naturhistorie.
 Strøm, Mindre Botanik.
 Julius Petersens Geometri.
 Steen, Elementær Aritmetik.
 Steens Algebra.
 Gymnastiksko og Trøje.
 Lovsangsbog.

II stud. Klasse.

Ny dansk Læsebog ved M. Matzen, 3dje Dels første Afdeling,
 Nr. 5.

Arentzen, Nordisk Mytologi.
 Schneekloth, Dansk Sproglære.
 Kaper og Simonsen, Læsebog for d. h. Kl.
 Kaper, Stiløvelser for Begyndere.
 Kaper, Tysk Formlære.
 Schmidt-Phiseldeck, Tyske Ord.
 C. Michelsen, Fransk for Mellemlasserne.
 Latinsk Læsebog efter Aftale.
 Madvig, Latinsk Formlære.
 Iversen, Latinske Stiløvelser.
 Balslevs Lærebog.
 Assens, Mindre Bibellhistorie.
 Bloch, Lærebog for Realskoler I.
 Hoffmeyer, Lærebog i Geografi.

Erslevs Skoleatlas.
 Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie.
 Strøm, Mindre Botanik.
 Julius Petersens Geometri.
 Julius Petersens Aritmetik.
 Gymnastiksko og Trøje.
 Lovsangsbog.

III Realklasse.

Otto Borchsenius og Fr. Winkel-Horn, Læsebog for Skolernes mellemste og højere Klasser.
 Schneekloth, Dansk Sproglære.
 Ipsen og Bovien, Tysk Læsebog for Mellemklasserne.
 Kaper, Tysk Grammatik.
 Kaper, Stiløvelser for Begyndere.
 Schmidt-Phiseldeck, Tyske Ord.
 Michelsen, Fransk for Mellemklasserne.
 Jung, Fransk Grammatik.
 Franske Stiløvelser (efter Aftale).
 Nissen, Engelsk Læsebog for Realskolens øverste Klasse.
 Løkke, kortfattet engelsk Grammatik.
 Engelske Ord til Udenadslæren.
 Hansen og Magnussen, Opgaver til engelsk Version.
 Bloch, Lærebog for Realskoler I og II
 Hoffmeyer, Lærebog i Geografi.
 Erslevs Skoleatlas.
 Strøm, Mindre Botanik.
 Boas Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie.
 Karl Schmidt, Mindre Lærebog i Fysik. 6. Udg. Kbhvn. 1895.
 Julius Petersens Geometri.
 Steen, Elementær Algebra
 Knud Christensen, Regnebog for Realskolers øverste Klasser.
 Fransk Leksikon.
 Gymnastiksko og Trøje.
 Lovsangsbog.

III stud. Klasse.

Sigurd Møller, Haandbog i den danske Litteratur. 1891.
 Schneekloth, Dansk Sproglære.
 Arentzen, Nordisk Mytologi.
 Kaper og Simonsen, Tysk Læssbog for de h. Kl.
 Kaper, Tysk Formlære.
 Kaper, Tyske Stiløvelser for Begyndere.
 Schmidt-Phiseldeck, Tyske Ord.
 Michelsen, Franske Læsestykker.
 Jung, Fransk Grammatik.
 Franske Stiløvelser (efter Aftale).
 Hauch, Lærebog i Latin II.
 Linderstrøm-Lang, Latinsk Formlære.

Linderstrøm-Lang, Latinsk Syntax.
 Berg, Græsk Forskole.
 Levy og Velschow, Græsk Læsebog.
 Berg, Græsk Formlære.
 Græsk Mytologi, efter nærmere Aftale.
 Balslevs Lærebog.
 Assens, Mindre Bibelhistorie.
 Bloch, Lærebog for Realskoler II.
 Hoffmeyer, Lærebog i Geografi.
 Erslevs Skoleatlas.
 Strøm, Mindre Botanik.
 Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie.
 Karl Schmidt, Mindre Lærebog i Fysik. 6. Udg. Kbhvn. 1895.
 Julius Petersens Geometri.
 Steens Algebra.
 Latinsk-Dansk, Dansk-Latinsk Leksikon.
 Fransk Leksikon.
 Gymnastiksko og Trøje.
 Lovsangsbog.

IV Realklasse.

Otto Borchsenius og Fr. Winkel Horn, Læsebog for Skolernes mellemste og højere Klasser.
 K. A. Schneekloth, Dansk Sproglære. 1890.
 Ipsen og Bovien, Tysk Læsebog for Mellemlasserne.
 Kaper, Tysk Grammatik.
 Kaper, Tyske Stiløvelser for Begyndere.
 Schmidt-Phiseldeck, Tyske Ord.
 C. Michelsen, Franske Læsestykker.
 Jung, Fransk Grammatik.
 Engelske og franske Forf. efter Aftale.
 Boysen, Engelsk Digtsamling.
 Brekke, Engelsk Læsebog for Mellemlasserne.
 Løkke, Engelsk Grammatik.
 Nissen, Opgaver til engelsk Version.
 Hoffmeyer, Lærebog i Geografi.
 Erslevs Skoleatlas.
 Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie.
 Strøm, Mindre Botanik.
 Steen, Elementær Algebra og Aritmetik.
 Julius Petersens Geometri.
 Knud Christensen, Regnebog for Realskolers øverste Klasser.
 Karl Schmidt, Mindre Lærebog i Fysik.
 Gymnastiksko og Trøje.
 Lovsangsbog.

IV stud. Klasse.

Sigurd Møller, Haandbog i den danske Litteratur 1891.
 Kaper og Simonsen, Tysk Læsebog for d. h. Kl.

Kaper, Tysk Formlære.
 Kaper, Tyske Stiløvelser for Begyndere.
 Schmidt-Phiseldeck, Tyske Ord.
 Jung, Fransk Grammatik.
 Franske Forfattere til Ekstemporallæsning efter nærmere Aftale.
 Whitte, Cæsar de bello Gallico.
 Madvig, Ciceros Taler.
 Bloch, Udvalg af Ovids Forvandlinger.
 Madvig, Latinsk Sproglære.
 Levy og Velschow, Græsk Læsebog.
 Homers Iliade eller Odysseé (efter Aftale).
 Berg, Græsk Formlære.
 Græsk Mytologi efter Aftale.
 Bloch, Lærebog for Realskoler II.
 Thrige, Lærebog i Oldtidens Historie.
 Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie.
 Hoffmeyer, Lærebog i Geografi.
 Erslevs Skoleatlas
 Strøm, Mindre Botanik.
 K. Schmidt, Mindre Lærebog i Fysik.
 Steen, Algebra og Aritmetik.
 Julius Petersens Geometri.
 Lovsangsbog.

V og VI Klasse.

Sigurd Møllers Haandbog i den danske Litteratur 1891.
 Ronnings Litteraturhistorie.
 Wimmers oldnordiske Læsebog.
 Wimmer, Mindre Formlære.
 Kaper, Tyske Stiløvelser for d. h. Kl.
 Fransk Grammatik (efter Aftale).
 Giede, Franske Stiløvelser.
 Løkke, Engelsk Grammatik.
 Henrichsen, Latinske Versioner.
 Madvig, Latinsk Grammatik.
 Thomsen, Antikviteter.
 Rafn, Latinsk Litteraturhistorie.
 Secher, Græsk Litteraturhistorie.
 Sechers Mytologi.
 Christensen, Statsliv.
 Berg og Hude, Græsk Formlære.
 Bloch, Lærebog for Realskoler, I og II.
 Bloch, Lærebog i den nyeste Historie.
 Thrige, Lærebog i Oldtidens Historie.
 Thrige, Lærebog i Nordens Historie, II Udg. ved J. P. B. Thrige.
 Schmidt, Lyslære og Astronomi (M.).
 Jørgensens Astronomi (Sp.).
 Schmidt, Mindre Lærebog i Fysik.
 Barmwater, Lærebog i mekanisk Fysik, Varme og Elektricitet (Vm).
 J. Petersen, Aritmetik I og II.

J. Petersen, Stereometri.

J. Petersen, Trigonometri.

J. Petersen, Konstruktionsopgaver.

J. Petersen, Analytisk Geometri.

Franske, latinske og græske Forfattere efter Aftale med Lærerne.

Gymnastiksko og Trøje.

Lovsangsbog.

Disciplene bør ikke skrive deres Navne i de ny anskaffede Bøger, før disse ere foreviste for Lærerne.